

Délibáb

30
filler

SIMON BÖSKE

akit Párisban, MISS EURÓPA-nak választottak.

Párisban Magyarországot Ince Sándor
képviselte.

III. évfolyam
8. szám

Megjelenik minden szombaton Budapest 1929. február 23.

III. évfolyam

Budapest, 1929 február 23

8. szám

Déliab

30
fillér

Megjelenik minden szombaton

Graveure Louis,

a nagy amerikai tenorista, aki most Budapesten vendégszerepel

* A Királyi Család *

A vígszínházi család *Roboz Imre* és *Jób Dániel* igazgatók személyében, úgy látszik türelmi játékot űznek azokkal a naiv emberekkel, akiket sikerült erre az évre a bérletrendszer híveivé tenni. Legalább is ezt igyekeznek bizonyítani az a tény, hogy a Vígszínház válogatott rossz külföldi darabokat hoz ki gyors egymásutánban. A „Ne

váljunk el” után *S. George Kaffmann* és *Edna Ferber* „A királyi család” című vígjátékát mutatta be az elmúlt héten, amely semmiben sem különbözik a Vígszínházban eddig látott gyenge külföldi daraboktól. „A királyi család” legjobb szer az álmatlansággal küzdő emberek számára. Mint ilyen, szinte pótolhatatlan a maga nemében. A

Gárdonyi Lajos és László Miklós
Vígszínház — A királyi család (Harsányi felv.)

A színlapon ugyan vígjátéknak csúfolják szegénykét, de nem kell megijedni. Nem kell kérem ennél a darabnál sokat nevetni. A fel-fel-viharzó kacagás nem zavarja itt a békésen szundikálókat. Lehet, hogy ezt a darabot azért keresztelték el vígjátéknak, mert a színpadon néhányszor kacarásznak. Mi azonban a legigazibb drámának tartjuk a közönség számára. Legalább *Góth Sándornak*, a darab fordítójának, mint régi és kitűnő színházi embernek juthatott volna eszébe, hogy vezéreit lebeszélje erről az alvás melletti propagandáról. Mindenesetre az ő helyzete még kevésbé irigyléseméltó, mint a közönségé, mert neki először el kellett olvasni a darabot angolul, azután lefordítani magyarra, rendeznie és végül játszani is benne. Ez mindenesetre olyan vértanúság, amelyet minden elismerést megérdemel.

„A
famili
vérb
legi k
tiszt
szeret
beteg
Leány
híres
főbbi
tikusa
lehet
ról, G
és pol
azonb

„A királyi család” a Cavendish-familia, amelynek tagjai hetediziglen vérbeli híres színészek. A család jelenlegi királynője Cavendish Fanny, aki tisztes nagymama léteére még mindig szeretne szerepelni a színpadon, de betegsége megakadályozza ebben. Leánya, Julia, azonban még aktív és híres színésznő, aki akárcsak, mint a főbbi Cavendishek, valósággal fanatikusa a színpadnak. Legkevésbé sem lehet emondani ugyanezt az ő leányáról, Gwenről, aki szerelmes lesz Perrybe és polgárasszony akar lenni. A család azonban hallani sem akar erről és min-

denáron arra akarják kényszeríteni, hogy maradjon hű Cavendishek eszméihez. Perry most már kenyértörésre viszi a dolgot és Gwen választására bízza, hogy őt vagy a színpadot helyezi-e előtérbe. Gwen rövid habozás után mégis a színpadot választja. Közben megérkezik Julia régi kéréje és Gwen anyjában felébrednek az emlékek, amelyek a hatása alatt most már ő követeli, hogy Perry vegye el feleségül a leányát. Régi kéréjével, Gilberttel is koncessziókat köt, amennyiben hajlandó hozzá menni feleségül az után a darab után, amelyet most játszik.

Guzsi Mariska és Gárdonyi Lajos
Vígyszínház — A királyi család (Harsányi felv.)

Telik-múlik az idő, a színpadon gyorsabban, mint a nézőtéren és hip-hop eltelt egy kerek esztendő. Gwen már rég felesége Perrynek, sőt egy kistfiúval is szaporodott a familia. A fiatal asszonyban újra felülkerekedik a Cavendisch-vér és színpadra vágyik. Perry hosszú tiltakozás után végre beleegyezik, hogy egyetlen egy darabban fellépjen. A Cavendisch-familia erre a híre úszik a boldogságban. Később átvonulnak a másik szobába és egyedül hagyják Fanny nagymamucit, aki barátságos eszmecezerét folytat elhunyt férje szellemével. És most be kell vallanunk, hogy egy kicsit zavarba jöttünk. Nem tudjuk befejezni a mesét, abból az egyszerű

okból kifolyóan, mert erről a szerző is megfeledkezett. A nagymama ugyan meghal, de ez nem biztos, mert a newyorki előadásokon például a darab végén feléledt. Nem tudjuk azt sem, hogy végeredményben Gwen tényleg fellép-e és hogy kedves mamája hozzámegye-e vagy sem a tiszteletreméltó Gilbert úrhoz. Mindez a szerzők titka marad.

Varsányi Irén utólérhetetlen művészetével igyekszik megmenteni valahogy a darabot, Cavendisch Julia szerepében *Góthné, Kertész Ella* számára rossz szerepet fordított a férje. Ő maga szerényen megelégedett egy kis szereppel, amelyben, mint mindig most is kitűnő volt. *Zombory Mercedes*ről,

Hajmássy Miklós
Vigszínház — A királyi család (Harsányi felv.)

mint Gwennről most sem mondhatunk semmi jót. Bájos megjelenés, de sajnos semmi több. Tanító mestereinek a Góth-párnak két évi önzetlen és fáradtságos munkája ügylészik mégis csak teljesen kárba veszett. A humort *Rajnai Gábor* képviseli. Az egyetlen, aki életet visz a darabba. *Somlay Arthur* Gilbertje nem a legsikerültebb alakítása ennek a kitűnő művésznek. *Hajmássy Miklós* méltó partnere volt *Zombory Mercedes*nek. aminek nem ő, hanem passzív szerepe az oka. A többiek, *Gazsi Mariska, Sittkei Irén, Gárdonyi Lajos, Maklár Zoltán, László Miklós* és *Dózsa István* kis szerepeikben akaratlanul hozzájárultak az unalomhoz.

Mindent összevetve azt hisszük, hogy „A királyi család”-ot detronizálni fogja még a royalistapárti közönség is.
Sz. Ö.

zerző is
ugyan
mert a
a da-
uk azt
n tény-
namája
teletre-
szerzők

művé-
i vala-
lia sze-
zámára
) maga
is sze-
g most
edesről,
l most
hatunk
Bajos
le saj-
bb. Ta-
ek a
két évi
radtsá-
igylát-
k telje-
gett. A
Gá-
i. Az
életet
. Som-
bertje
ikerül-
a en-
ő mű-
mássy
part-
m bory
ami-
hanem
pe az
, Gazi
ei Irén,
ajos,
oltán,
os és
n kis
aka-
zzájá-
malom-

Somlay Arthur

Vígyszínház — A királyi család (Harsányi felv.)

ssze-
isszük,
yi csa-
izálni
nyalis-
ség is.
Sz. Ö.

PARNA SZUS

LII. Buttykai Ákos

A Rottenbiller uccai kis kétemeletes házban újra beköltözött az élet. Néhány nappal ezelőtt rövid vendégeskedésre megérkeztek a ház gazdái, a legtökéletesebb és legkitünőbb magyar operettprimadonna, *Kosáry Emmy* és férje, *Buttykai Ákos*, a legértékesebb zeneszerzőink egyike.

Csöngetésemre az ajtó önműködően kinyílik, mintha csak az „Ezeregy éjszaka” bűvös varázsigéjét mondtam volna el. A hallban egy teremtett lélek sincs. Már fenn vagyok az első emeleten, amikor látom lejönni Buttykai Ákost. Az elsőemeleti dolgozószobájába vezet, amely valóságos kincses-tára a legdrágább és legszebb művészi emlékeknek. A nyitott zongorán félig

kész partitúra hever. Buttykai Ákos új operetten dolgozik.

Múlik az idő, mindenről beszélünk, csak az intervjúról nem. Buttykai szerény ember. Folyton másról és másokról beszél, önmagáról azonban nem szívesen. Ha olykor-olykor sikerül is az ő életét belévonnom a társalgásba, csakhamar újból másról beszél. Az interjú végre mégis csak megszületik és a több órán át tartó beszélgetésünk eredményét ezzel átnyujtom a „Délibáb” olvasóinak:

— Ugocea megyében születtem, ahol a vidéki, nem henyéző úriosztály ma már visszavonhatatlanul eltűnt, felejthetetlenül kedves életét éltem. Már szüleim halmi birtokán mindig csak az volt a vágyam, hogy muzsikus legyek.

Anyám és apám azonban ellenezték tervemet és jogászt akartak belőlem faragni.

Amikor azonban Budapestre kerültem a piaristákhoz, mégis csak keresztülvittem az akaratomat. Tanítványa lettem *Székely Imrének* és *Thoman Istvánnak*.

Az ő ajánlása folytán jutottam el a nyári hónapokban a weimari meisterschuléba, ahol *Bernhardt Stavenhagens* tanított. Ide fűznek a legszebb és legcsodálatosabb emlékeim. A legkitünőbb muzsikusok adtak itt egymásnak találkozót ebben az időben és ha nem is voltak mind barátaim, majdnem valamennyihez fűz valami kedves emlék. A weimari meisterschule csak a nyári hónapok alatt működött, ahova csak úgy lehetett bejutni tanítványnak, ha meghívták az embert. Még ennél nagyobb megtiszteltetés is ért engem, amennyiben *Stavenhagens* ott tartott magánál egy amerikai kollégámmal együtt a téli hónapokra is.

Két évet töltöttem el így Weimaran, amikor testvérem váratlan elhúnyt a miatta haza kellett jönnöm. A tanulmányaimat Budapesten folytattam és fejeztem be *Thoman István-*

Buttykai Ákos 1908-ban

nál. Az elméletet *Herzfeld* Viktortól, a hangszerelést *Szabó* Xavértól tanultam. Illetve csak egy Beethoven-szonáta hangszerelését tanultam meg, a többire maga az élet tanított meg.

Mert szerintem a hangszerelést nem is lehet megtanulni. Erre születni kell.

Tanulmányaim bevégezése után adtam néhány hangversenyt Berlinben és Salzburgban. Azonban csakhamar rá kellett jönnöm arra, hogy vagy a zongorakonzertjeimet vagy a zeneszerzést abba kell hagynom, mert az egyik a másik rovására megy. Mind a kettő egész embert követelt és én rövid habozás után a zeneszerzést választottam.

Első művem az I. Cis-moll szimfónia volt, amelyet *Richter* János dirigálásával, a budapesti filmharmónikusok mutattak be. Ezt a művet *Nikisch* Arthur vezénylesével a berlini filmharmónikusok is bemutatták. A nyilvános főpróbán szívbodogva ültem együtt az akkor alig tizennyolc éves *Vecsey* Ferencel és amikor az utolsó taktusnak is vége volt, nem akartam elhinni, hogy a felzúgó tapsorkán nekem szól. Végre *Nikisch* visszafordult a karmesteri pulpitusról és pálcájával felém intett. Csak néhány lépést kellett előre tennem és megköszönni az ovációt, de azt hiszem ez volt a leghosszabb útja életemnek.

Tovább dolgoztam. Megcsináltam a „Salambo” programszimfóniát, majd később az „Ünneprontók”-at. Egy zongorafantáziámat a weimari nagyhercegi színházban mutatták be. Erre az alkalomra *Stavenhagens* elhívott Weimarba, hogy műveimet magam dirigáljam el. Húszegynéhány éves gyerek voltam akkor, még sohasem dirigáltam, de gondoltam, majd

megpróbálom. A legnagyszerűbb muzsikuskok ültek akkor a zenekarban és *csodálatosképpen hiába kísérleltem velük a próbán, mindegyik másképp és rossz helyen vágott be.* Végre is beláttam, hogy bennem van a hiba és megkértem *Stavenhagens*t, hogy este ő dirigáljon helyettem. Csak az előadás után derült ki, hogy

mégsem bennem volt a hiba, hanem a zenekar tagjaiban, akiknek nem tetszett, hogy egy fiatal gyerek ül a karmesteri székben.

Annál kedvesebb ez, mert valamilyen szerettek engem és az előadás után az „Elefántban” borozgatás közben megint csak kibékültünk.

Hegedűszonátámat *Vecsey* Ferenc mutatta be koncertjein. Feleségem akkoriban minden este játszott és nem hallgathatta meg. Amikor ezt *Vecsey* Frenki megtudta, beállított egy délután hozzánk *Dobrányi* Ernővel és a

lakásunkon játszották el Emmchenek az addig még nem hallott műveimet.

Buttykai Akos — ma

Azután egy magyar szvittet komponáltam, amelyet 1913-ban a Pesten tartózkodó *Safonov* cári karmesternek egy alkalommal néhány tételt lejátszott *Kacsóh* Pongrác. Safonovnak nagyon megtetszett ez a szvitt és elkérte tőlem a partitúráját. Magával vitte Oroszországba azzal, hogy rövidesen bemutatja. Közben kitört a háború, az orosz cár karmesteréről azóta sem halottam semmit és a *partitúrám örökre elveszett*.

Ebben az időben történt, hogy a kultuszminisztérium és a Nemzeti Színház akkori igazgatójának, *Tóth Imréné* megbízásából elvállaltam „Az ember tragédiájá”-nak megzenésítését.

Ugy tervezték, hogy a megzenésítet „Ember tragédia”-jával fogják megnyitni az új Nemzeti Színházat.

Összeültem néhai *Ivánffy Jenő*vel és nekifogtam ennek a hatalmas munkának. Négy év alatt készültem el vele és a kultuszminiszterrel folytatott előzetes tanácskozások alapján nyolevantanagú zenekarra komponáltam meg. A partitúra sajnos még a mai napig is itt hever nálam. Főképpen azért, mert *Hevesi Sándor* nem a legjobb emberem. *Madách* művének felújításánál ugyan szóba került köztünk a zeném, de *Hevesi* nem volt hajlandó előadatni, miután állítása szerint ez túlsokba került volna. Néhány évvel ezelőtt üzenetet kaptam *Nedbál* Oszkártól, amelyben arról értesített, hogy „Az ember tragédiá”-ját elő akarja adatni Pozsonyban tót nyelven az én zenémmel. Mindezért cserébe csak azt kérte, hogy járjak el a kultuszminisztériumban, hogy a premiére magyar részről delegáljanak valakit, mert minél jobban szerette volna dokumentálni a magyar kultúra géniuszát. Készséggel tettem eleget kérésének, de sajnos

Kertész Róbert államtitkár rövidesen tudomásomra hozta, hogy nem óhajtanak a pozsonyi premiére hivatalos képviselést küldeni.

Nedbál ennek ellenére is bemutatta „Az ember tragédiá”-ját, amelynek a pozsonyi premiérjét örömben végigbógtam, mert láttam, hogy nem csalt meg az önbizalmam. Nagy siker volt és az egész szezonon keresztül játszották *Madách* remekművét ebben a formátumban. A budapesti előadás-

sal, ha eddig vártam, várhatok még egy rövid ideig, ha majd másvalaki újból fel akarja újítani „Az ember tragédiájá”-t. Miután azonban a jó Istenen kívül nincs más protezsém, türelemmel kell lennem.

A „Hamupipőke” volt az első operám, amely már csak azért is kedves nekem, mert ebben lépett fel először a feleségem. Nagy közönség és sajtósikere volt. Ennek ellenére az akkor még az Operaházban működő *Hevesi Sándor*, csak tizenkétszer tűzette műsorra. Ez is nagyban hozzájárult, hogy elvesztettem kedvemet ettől a műfajtól és áttértem az operettre. Első operettemet a Király Színház mutatta be „A bolygó görög” címmel, az akkor még operettszínész *Környey* Bélával a főszerepben. Ezt követte a „Csibészkirály”, majd az „Ezüst sárly”. Most már végleg az operettnél maradtam. Őszintén szólva az anyagiak miatt, mert

sajnos az operairásból nem lehet megélni.

Ha egy operettem megbukik, többet keresek vele, mintha nagy sikerrel játszának egy operát. Irtam még két operettet. Az „Olivia hercegnő”-t és a „Császárnő apródja”-t, amelyeknek Pesten bizonyos okok miatt el kellett buknia. Külföldön azonban hál Istennek elég szép sikerük van.

Állandó hadilábon állok a naturalistákkal. Nem bírom őket. Olykor-olykor mégis keresztülrágom magam egy-egy művön, hogy azután visszameneküljek oázisomhoz, Bachhoz.

Egyébként most egy modern háromfelvonásos operetten dolgozom, amelyet nemsokára már be is fejezek. Hogy hol fog színrekerülni, még nem tudom, mert az csak attól függ, hogy a feleségem melyik országban, melyik színházban fog fellépni.

Szilágyi Ödön.

Főpróba után

— Nos, hogy tetszett a darab, direktor úr? — kérdezte *Faludi Jenőtől* *Dénes György*, az egyik nagy színházunk főpróbája után. — Úgy-e rossz?

— Isten tudja, hogy vagyok vele — vonogatta a vállát *Faludi*, — én már annyira elfásultam, hogy a rossznak sem tudok örülni.

még
valaki
ember
a jó
zsém,
ope-
edves
ször a
sajtó-
akkor
levesi
e mű-
hogy
mű-
Első
itatta
akkor
élával
ibész-
Most
dtam.
miatt,

het

et ke-
átsza-
két
és a
eknek
ellett
sten-

ralis-
lykor
v-egy
üljek

rom-
ame-
ezek.
nem
hogy
elyik

ödön.
▼▼▼

írek-
i Dé-
zunk

le —
már
zszak

Alice Majo berlini színésznő (Fotó D'Orá-Benda)

A fehér ágyacskák bálja ^{anno} 1929

A legendáshírű Operabál az idén sokkal fényesebb keretek közt zajlott le, mint az elmúlt években. *Bal des petits lits blancs* (A fehér ágyacskák bálja) a címe és a szegény beteg gyermekek felségélyezésére rendezték. A nemes jótékonycél érdekében Párizs társadalma roppant bőkezűen adózott. Kétszáz frank volt a belépőjegy ára s a felülfizetésekben valóságos versengés indult meg a születési és pénzarisztkokraták közt. *Rotschild* báró húsz-ezer frankkal váltotta meg páholyát, úgyszintén a bál védnöke és főrendezője, *Gaston Doumergue* köztársasági elnök. A műsor összeállításában a legkiválóbb rendezőkön kívül az Opera, *Palace*, *Moulin Rouge*, *Casino de Paris* s a *Nouveautes* direktorai segédkeztek.

Tíz órára már úgy megtelt az Operaház, hogy alig volt talpálatnyi hely. Kívül az Opera környékén életveszélyessé vált a tolongás s a francia díszruhás gárdisták alig tudták fenntartani a rendet.

A bejárat, a nézőtér (minden szék el volt távolítva) s a színpad káprázatos fényáradatban úsznak, a színes reflektorok ezrei csodálatos színhatásba vonnak mindent.

A színpad előterében óriási ezüsthidat építettek, amelyen minden szereplő keresztülvonult, mert így minden oldalról mindenki kényelmesen szemlélhette őket.

Tíz óra huszonöt perckor megszólaltak az óriási kürtök: a köztársasági elnök érkezését jelezték. A francia himnusz husz zenekar fortissimójában harsan. Utánna azonnal kezdődik a műsor.

1. Az év sportrévűje: Az ideai sportchampionok felvonulása, kezdve a biciklibajnoktól, *L. Michardtól* a boxchampion, *André Roulisig* s a világ legkisebb boxolójáig, *Young Siki-ig*, továbbá az amsterdami birkózó világbajnok, *Gaudin* s a *Davis coup* győztese: *R. Lacoste*, *J. Borotra*, *G. Brugnon*, mindannyian személyesen átvonulnak az ezüsthídon a híres *Fresedo* argentiniai jazz-zenekar kísérete mellett.

Mintha kevesebb érdeklődéssel kísérné kedvenc sportférfiait a francia közönség, mintha minden várakozás a következő számra összpontosulna. A tömeg szinte egyetlen kigyóyszerű mozdulattal közelebb akar jutni a színpadhoz. A gárdisták alig tudják tartani a kordont.

Jelentik: Európa tizenhét legszebb leányának felvonulása.

A teremben egyszerre tűrhetetlen meleg lesz. A ventilátorok, parfümszórók hiába működnek. Vakító hófehér fény esik az ezüsthídra s megjelenik rajta az első miss: *Németország*. A szőke, gazellajárású szépség remegve lépked; utána mingyárt miss Anglia: kisportolt testű, bájos, fitos kis nő, már egészen bátran; miss Írország egészen szőkén, szentvtelenül; miss Ausztria kellemes gráciával; miss Bulgária érdekes kreol szépség, miss Dánia magas, karsú, nyugodt járású északi típus; miss Spanyolország gyönyörű tüzes nő; miss Franciaország közepes nagyságú, finom, szőkés jelenség; miss Görögország klasszikus alakjával; miss Hollandia üde megjelenésével zajos ovációt váltanak ki; miss Olaszország egészen szokatlan szőke, kékszemű, törekeny 17 esztendő leány; miss Lengyelországot és miss Oroszszágot gyönyörű fekete nők képviselik; miss Jugoszlávia kiváló alakjával, miss Svájc csodálatos grációzitásával, miss Hungaria lehelletszerűen finom megjelenésével élénk sikert arattak.

Elfogulatlanul ítélve: olyan hibátlan gyönyörű alakot, klasszikusan szép lábakat s olyan alabástromszerű, szobor szépségű profilt Párizsban, a szép nők hazájában sem lehetett látni, mint amilyennel miss Hungaria rendelkezett. Mégis ennél a bemutatkozásnál a legtöbb tapsot miss Oroszország s a legszebb rózsacsokrot miss Franciaország kapta.

A felvonulás után az izgalom tetőpontját éri el. Valaki mellettem szinte sírva meséli, hogy miss Olaszországnak alig lehet reménye, mert délelőtt éppen fogat huzatott s a fél arca kissé dagadt, miss Lengyelország pedig az

izgalomtól állandó sírógöresöket kap, miss Ausztria viszont, amint megérkezett, influenzába esett.

Szegény, szegény szép missek, A műsor többi része is igen érdekesen van összeállítva: Schermann (nem a grafológus! Szerk.) komikus táncosaival, Spadaro jazz-zenekarával, Fougjita és Van-Dongen festőprimadonnák gyors művészi portrék skiccelésével szórakoztatják a közönséget.

Majd Franciaország leghíresebb mozi színészei és színésznői vonulnak fel az ezüsthídon, köztük a gyönyörű Louise Lagrange, Gina Manes, a népszerű Jean Angelo, Aldo Nadi és még húsz híres név.

Edmonde Guy, a világ egyik legszebb táncosnője új tánckreációjával szerepelt a Casino de Paris 16 híres Tiller-görljei s a Moulin Rouge válogatott szépségű Jackson-görljei káprázatos revü keretében táncolnak. Utána híres prózai és énekes darabokból adnak elő részleteket Párizs kedvenc művészei (Topázból, L'Orloffból, Cyranóból, Rose Marieből, Tartuffeből, Broadwayből stb.).

Jóval két óra után kezdődött a tánc. A táncolók között itt is, ott is feltűnik egy-egy európai szépség kitzüzesedett, túlvidám arca, ott látni Simon Böske gyönyörű, mozdulatlan profilját. Egyetlen mosolya sincs. Táncozára alig néz, tekintete olykor a meszeségbe réved. Mire gondolsz? Csak akkor látni arcán boldog remegést, mikor M. Waleffe karján az édesanyjához vezet.

Simon Böske némsokára hazakellett menni; amint rásegítik a gyönyörű

rú bái belépőjét, szinte testetlenül, légiiesen vonul át a termen, úgy mint egy királynő, mint egy igazi „jövendőbeli” szépségkirálynő.

És kinn az uccán rengeteg ember tolong. Páris vidám szegényei, akiknek nem telik sem a belépőre, sem a drága estélyi ruhára, de akik tanúi akarnak lenni az Operabál nagy sikerének, legalább a közönség távozásánál. És hajnalban, odatolakodnak az autókhoz, amelyekbe beszállnak a kifáradt táncosok és a hidegtől vacogó foggal kérdezik meg:

— Hogy mulatott Monsieur ?
Paris, 1929 febr.

Molnár Erzsébet.

Simon Böske (Foto Halmi)

Jó ismerősök ~ akiket nem ismerünk

Galli Curci

A rádióhallgató szíve megdobbán, amikor a hivatalos műsorban meglátja Galli Curci nevét. Galli Curci neve jelenti a legnagyasabb műélvezetet — a rádió hallgatónak. Az ő tüneményes éneklése épp úgy lángra kell gyújtsa a hercegi palota lakóit, mint a ferencvárosi kis egy szoba konyhás lakójának detektoros hallgatóját. Galli Curci az, akit nem lehet kritizálni. *Jeritza* Máriának talán még vannak hibái, Galli Curcinek — az éneklésben — semmi esetre sincs. Ha egyáltalán lehet valami emberben tökéletes, akkor Galli Curci éneklése föltétlenül az.

De hát kicsoda ez a Galli Curci, akit mi állandóan hallunk és csodálunk a gramofónban és a rádióban, de még sohasem láttunk s akiről — valljuk be — majdnem semmit sem tudunk.

Galli Curciról „csak” annyit tudunk, hogy a newyorki Metropolitainnak első énekesnője. De hát hogyan jutott el odáig, hogy az elsők között is az első lehessen.

Galli Curci, mint az igazán nagy tehetségek általában igen szegényen kezdte — igen szűkösen is élt mindazideig, amíg csak föl nem fedezték. De ami a legérdekesebb, háromszor fedezték föl.

Természetesen nem fedezték föl a hazájában Olaszországban. Mert olasz származású. Olaszországban nem ment jól a sora, de óriásit ugrott előre, amikor végre sok küzködés után Spanyolországba került, Madridba. Itt aratta első sikereit, Partnerei *Caruso* és *Titta*

Ruffo voltak s amint ebből is látható, már abban az időben egészen rendkívüli szépen kellett énekelnie, ha ilyen világnagyságok partnere lehetett.

Első madridi föllépésénél már a kritika és a közönség eldöntötte, hogy kivételes klasszis.

Galli Curcit nem elégítette ki a spanyol dicsőség, hallgatott impresszáriójára, áthajózott Amerikába Itt először Dél-Amerikában hangversenyezett teljes sikerrel. 1916-ban lépett fel először Chikágóban. Itt fedezték föl másodszer. Roppant nagy sikere volt. De érdekes, hogy még két évig, 1918 januárjáig kellett várnia, amíg először fölléphetett New-Yorkban a Metropolitainben.

Soha énekesnőnek, sem azelőtt, sem azóta olyan sikere nem volt, mint Galli Curcinak a világ legnagyobb operaházában, a legnagyobb közönség előtt. Ekkor fedezték őt fel harmadszor. A közönség tombolt. A lapok olyan dicséreteket írtak, amelyek teljesen páratlanok a kritika történetében. Azóta már igen sok könyv jelent meg, amely Galli Curcival foglalkozik. Azóta is állandóan jelennek meg cikkek Amerikában, amelyek csak Galli Curci hangját méltatják, elemezik. Galli Curci csak egyszer jött azóta át Európába. Londonban vendégzerepelt. Hónapokkal előre elkelt minden jegy a londoni nagy operában, ahol Galli Curci föllépett. A szakadatlan ünneplések akkor annyira megviselték Galli Curcit, hogy megfogadta, hogy többé soha nem jön át Európába.

Galli Curci ma már nem túlságosan

fiatal. Szépnek egyáltalán nem mondható. Mint társaságbeli asszony egyike viszont a legelbűvölőbb nőknek. Rendkívül nagy társadalmi életet él. Fényes estélyeket ad, amelyen persze mindenki megjelenik, aki csak számít. New-York-

ban. Minden estélyén énekel egy-két dalt vendégeinek, nagyon jól tudja, hogy ilyen csemegével aztán igazán nem kedveskedik, egy házigazda sem a vendégeinek, nemcsak New-Yorkban, hanem az egész világon sem.

Amelita Galli-Curci (Gray rajza)

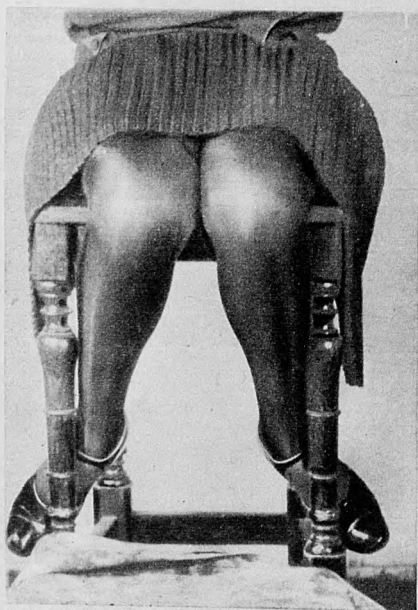
Ahogy a lábak

Szalid asszony vagyok

Tiszteletes ismeretség lehetséges

Ragaszkodó természetem van

A férjem nagyon féltékeny

beszélni szoktak

(Fotó Mérey és Tsa.)

eges

Maga tetszik nekem

Kérjen fel táncolni

Holnap 3 órákor

Agyó . . .

A PILLANGÓ ÉS A TÖBBIEK

Nem igaz az, hogy a kritikus rosszakaratúan ül be a nézőterre, nem igaz az, hogy rosszul érzi magát, ha jót kell írni — íme nagyon nagy örömmel állapítom meg, hogy az Andrassy úti Színház új műsora jó.

Először: *Medgyaszay* Vilma énekel. Hát ugye nem bukott meg a sanzón, csak színpad kell hozzá és énekes. Már pedig, *Medgyaszay* Vilma az és csak dícséret az Andrassy úti Színháznak, hogy nagy piros betűkkel újra plakátjára vette ezt a nevet.

Másodszor: szenzációs kedves, tartalmas, mély, humoros, bájos, groteszk *Török Rézső* vidéki története „A pillangó”. És amit *Vaszary* Piroska produkál! Ez a színésznő, aki eddig voltaképpen főként groteszkségét hangsúlyozta — most megmutatta, hogy mennyi szíve van. Ez az alakítása bekíváncozik a „legszebb színházi emlék” rovatba. *Peti* Sándor úgy állította elénk a vidéki pincért, ahogy az kabarében szokatlan. Annyira alaposan ki volt dolgozva ez a figura. De jók voltak *Kökény* Ilona és *Abonyi* Tivadar is.

Harmadszor: Rendkívül mulatságos *Békffy* László tréfája, amelynek „Ami van az sose jó” a címe. Ez pedig van és jó. Játsszák *Békffy*, *Thász* és meglepészerűen tehetségesen *Eöry* Erzsi.

Negyedszer: Nagyon hangulatos és

finom *Farkas* Imre daljátéka, a „Zöldhajtókás, sárgapittykés közlegény”. *Faragó* Ödön nagyszerű figurát csinált *Kropacsek* őrmesterből, *Krajnik* Mária és *Beke* Alice kellemes hangú, temperamentumos jó színésznők.

Ellenben ötödször: Felesleges a műsorban *Harmath* Imre tréfája a *Zasza* bácsi.

Hatodszor: Régi viccen épül fel és meglehetősen gyengén *Vadnay* László „Fogorvosnál” című tréfája. *Gyarmathy* Marianne nagyon szimpatikus, tehetséges és finom jelenség.

Hetedszer: Nem a legsikerültebb alkotás a „Finom házikoszt (szerzője *Halász* Imre). Végül pedig

nyolcadszor: A műsor slágere a „Nagy cipőben kislfi” nem a „nagy” sláger. Jól megírt, ötletes kis jelenet. *Gaál* Franciska kedves, *Stephani*

Alice,
Peti
Sándor,
Abonyi Tivadar és
Szász Lilly szerepelnek benne dícséretre méltóan.

A rendezés (*Faragó* Ödön), a díszletek (*Vincze* Márton) és *Lozonczy* Dezső tapsot érdemelnek. Ty.

Elsie Greiner
berlini táncosnő

Anna May Wong, a kínai származású amerikai filmszínésznő

Hibab

„Zöld-
egény”.
csinált
Mária
mpera-

eges a
fája a
fel és

Alice,
Peli
Gábor,
nyí Ti-
ar és
Lilly
pelnek
é dícsé-
mél-

rende-
Faragó
a dísz-
Vincze
és Lo-
Dezső
érde-
Ty.

Mit terem a zongoraművész?

Irta: Paulini Béla

Tehát a Laurisin-hullám megérkezett. Semmi kétség! Bizonyos hangverseny plakátját láttam az uccán s egyúttal háromszor is Laurisint mint: Irén, a hangversenyénekesnő, Lajos, az Operaház tenoristája, Miklós, a zongoraművész lépdeltek egymás nyomában a falragaszon. S bizonyára a hangversenyteremben is. Ahová persze... már be nem teszem a lábamat. (Ne tessék haragudni, nem járok sehová. Csak a „Háry”-ba, időnként. Ez legalább, tudom, tökéletes élvezetet nyújt, dalolnak, zenélnek is benne és minden stimmel: minék kísérletezen az ember össze-vissza. Igen, az az okos, csináltat az ember valami rendes dolgot, azt aztán elhallgatja — holta napjáig.) De térjünk vissza a falragaszhoz.

Aztán hagyjuk ott a falragaszt megint.

Jelen értekezésünk ugyanis a sorban harmadiknak emlegetett Laurisinnól szól. Miklósról... Vagyis így lesznek az utolsókból elsők: ebből is látni.

Olykor — úgy a kávéházban — azért elhangversenyezget nekem is ez a kedves Miklós: olyan jóízűn kiabál feketezés közben, mintha versenyezni kívánna, kinek is van hát külön hangja.

Holott zongoraművész.

Hát még ha szintén énekes lenne. De ez még mind csak olyan fa, ami nem ég el.

Vagyis tréfa...

A komoly fába most vágjuk bele a fejszét.

Vagyis a tarifába.

Elmondandó, milyen gyümölcsöt terem a zongorista tarifája.

De legfőbb ideje is, mert mingyárt vége a bevezetésnek.

S ezzel együtt a cikknek.

Igy suttog Miklós:

— Én hangversenyeken a legkülönbözőbb összegekért kísérek. Már negyven pengőért is. S negyventől felfelé. No de negyvenért, hogyan?

— Rosszul?

— Fájdalom, azt nem tudok.

— Ez dícséretes! Tehát nem értem.

— Más módon kell kielégíteni a különböző igényeket.

— Csupa orr vagyok! Illetőleg, csupa fül!

Tehát:

40 pengő: kísérés erősen viselt, szürke uccai ruhában, hozzá másnapos gallér, bergsteiger cipő, csikos zokni.

50 pengő: ugyanaz, friss gallérral és diszkrét egyszínű harisnya.

60 pengő: jó állapotban lévő szürke uccai ruha, többi mint ötvenért.

70 pengő: gyenge állapotban lévő, de sötét uccai ruha, egyébként másnapos, bergsteiger és csikos... (A rövidítéseket bizonyára megértjük.)

80 pengő: kitűnő sötét uccai, elsőnapos, bergsteiger és csiktalan.

90 pengő: szmoking, bergsteiger, de elsőnapos és csiktalan.

100 pengő: frakk, de plasztrommal, használt csokor, rendes félcipő, gallér elsőnapos, de nem új.

120 pengő: frakk, valódi keményített ing, új gallér, régi csokor, régi lakkcipő.

150 pengő: frakk, valódi ing, új gallér, új csokor, új lakkcipő...

— És kétszázért? — jutok megint imígyen szóhoz.

— Akár mint spanyol grand!

Én csupán azért irigylem Laurisin Miklóst, hogy így válogathat az öltözékben. Óriási ruhatára lehet! Csofálatos ruhatára... E mai világban.

Ez már mégsem járja

A Városi Színház legutóbbi „Párisi divat” előadásán történt, hogy Csillag Jenő, a színház ügyelője, már ötödik ízben csengetett fel a görlok öltözőjébe és azok még mindig nem jelentkeztek a színpadon. Csillag végre nagy dühösen felrohant a másodikemeleti öltözőbe és ráripakodott a lányokra.

— Megőrültetek! Már ötödször csengetek és még mindig itt ültök!

— Nem hallottunk mi semmit sem, Csillag bácsi — válaszította az egyik görk. — Úgy látszik, elromlott a csengő.

— Nahát, ez hallatlan — kiabált felháborodva Csillag — és ezt csak most tudjátok megmondani nekem, amikor már ötször csengettem?!

Ideg
A nagy
1 pengő
kiadó

Praktikus színházi újítások

(a direktore urak szives figyelmébe ajánlva)

Wagner-operákhoz párosított ülések és hűsítő italokat fograk felszolgálni,

Mellett hölgyek részére tágas székeket fograk beállítani,

VILÁGÍTÓ
MŰSOR, MELVÁLTAL MEGKIJELJÜK AZ ODAFIGYELŐKET A KEZELMÉNTLEN PÁPR-REJEKTŐL.

CSAPÓAJTÓ: BÁRKI MEGKÖZÉLITHE TI-A SZÁMARA-KIJELŐLT HELVETANÉLKÜL HOGY A-SORBAN-ÜLŐKET ZAVARNA.

-pesthy-

DR. PRÉM IÓZSEF:

Idegen szavak szótára

A nagy közönség számára. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér. Megrendelhető a „Déliab” kiadóhivatalában, Budapest, Dohány u. 12

Szegedi szakácskönyv

több mint 300 recepttel, díszesen kötve, ára 3 pengő 40 fillér bérmentve. Megrendelhető: a „Déliab” kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány ucca 12

* A Katona * története *

A Városi Színház idei legérdekesebb bemutatója Igor *Stravinskynak*, a *Petruska* és *Oedipus Rex* szerzőjének *Histoire du Soldat* című zenés, táncos színpadi műve lesz, amelynek szövegét F. C. *Ramuz*, a Svájcban élő francia író írta. Az érdekes darabot *Kristóf Károly* ülteti át magyar színpadra *Faragó Sándor* társaságában. A főszerepet Gellért Lajos játssza.

A katona története műfaját így jelzi a színlap: Játék, próza és tánc két képben.

Miről szól a meséje? A szabadságra induló katonáról, aki találkozik az ördöggel és elcseréli hegedűjét egy titokzatos könyvért. Az ördög magához csábítja a katonát, mert azt akarja, hogy ott-hon tanítsa meg hegedülni. Azt mondja, három napig tartja magánál és tejbevajba fűroszti. A katona elmegy az ördöghöz, aki elrabolja lelkét és három esztendeig tartja ott három nap helyett. Mikor a katona hazatér, már senki sem ismer reá. A katona hiába át-

Kristóf Károly

kozza a sátánt... Ekkor egy marhakereskedő alakjában jelenik meg az ördög és emlékezteti a katonát arra, hogy a hegedűjét egy „könyvért” cserélte el és ennek még semmi hasznát sem vette. A könyv hatalmas előnyököt biztosít számára, mert tőzsdei árfolyamok vannak benne. Nem az elmúlt, hanem a jövő tőzsde-napok árfolyamai, a katona felhasználja ezt a csodát és tőzsdés lesz belőle. Rengeteg pénze van, de boldogtalan, mert senki sem szereti. Nincs lelke, csak pénze van. Egy napon megjelenik irodájában az ördög, mint öregasszony. Eladásra kínálja neki a saját hegedűjét. Hiába próbál játszani rajta, a hegedű nem ad hangot a katona kezé-

ben. Összeűzza a hangszert és kikergeti az ördögöt.

A katona ismét szegény ember lett. A kocsmában ül és meghallja, hogy beteg a király leánya. Aki meg tudja gyógyítani, az kapja feleségül. Oda-rohan a palotába. Elkésett. Megelőzte az ördög, akinél ismét ott van a hegedű, az a hangszer, amelynek hangja — orvosság. Kártyázni kezdenek. Aki nyer, az játszik a hegedűn. Hiába minden, a katona itt is veszít, örökké csak veszít. Innál kezdnek. A katona leitatja az ördögöt, aki berüg és mi-alatt mámorosan roskad le az asztal mellé, a katona a hercegisasszony betegágyánál játszani kezd. Meggyógyul a leány. A katona megszökteti a király-kisasszonyt és hazafelé vándorol vele. A leány nem bírja az utat és lemarad. A katona egyedül folytatja az útját és amikor elérkezik a falu határába, amelyet az ördög rendeletére nem szabad túllépnie, maga előtt találja örök ellenfelét, aki végképp úrrá lesz felette.

Faragó Sándor

Személyek. A konferanszié, aki állandóan megjegyzésekkel kíséri a cselekményt és aki nem más mint a katona lelkiismerete. A kártyajelenetben, amikor az ördög megtámadja a katonát, segítségére is siet. A katona. Az ördög. A hercegisasszony. (Ez táncosnő- szerep.)

A Városi Színház előadásán *Kombós Pál* tanítja be és dirigálja a zenekart és *Keleti Márton* rendező a darabot. Amikor vége lesz az első képnek, nem gördül le a naggyüggöny.

A katona történetével egy estén kerül színre *Csajkovszky* egyik legkésőbbi műve a *Jolantha* is. Főszereplője egy vak leány. Ezt a szerepet *Köszegi Teréz* énekl.

*
s kiker-
ber lett.
a, hogy
g tudja
l. Oda-
egelőzte
van a
hangja
lek. Aki
Hiába
örökké
katona
és mi-
asztal
ony be-
gyógyul
király-

ndor
m más
kártya-
megtá-
s siet.
sszony.
Kombós
enekart
arabot.
képnek,
n kerül
ésőbbi
ője egy
egi Te-

Elsie Woronoff berlini táncosnő (Fotó D'Ora Benda)

Miből lesz a Cserebogár?

A vidéki színházak kulisszái között nőtem fel — mondja Dely Ferenc — és soha egy pillanatra sem jutott eszembe az a lehetőség, hogy ne legyen színész belőlem. Az édesanyám színésznő volt, állandóan az öltözőjében ültem és legjobb barátom a tűzoltó volt. Nagybajuszú, erős ember volt ez a tűzoltó, kisfia meghalt és megszeretett engem. Sokat játszadozott velem és egyszer fejembe nyomta csákJát. A csáko természetesen nagy volt, majdnem a vállamig szaladt le, de az igazgató meglátott így és egy operettben felléptetett mint tűzoltót a nagy csákjában. Azt kellett kiabálnom:

— Vegyék le a csákomat, mert nem látom a tüzet!

Ez volt az első szerepem, körülbelül hatéves voltam akkor. Nem okozott túlságosan nagy emóciót, hiszen mint mondtam, soha egy pillanatil sem volt kétséges az, hogy színész lesz belőlem.

Fejembe nyomta a csákJát

Első szerződésem Kecskeméten volt. Mint kórista kerültem a színházhoz és lelkesen fujtam tizenhatodmagammal, hogy: a szegény gróf a vízbe full. Talán még ma is vidéki kórusoknak lennék a gyöngye, ha meg nem jelenik életemben a szerelem. Szerelmes lettem egy kis segédszínésznőbe, aki kijelentette, hogy szerelmemet nem viszonzhatja, mert mint segédszínésznő nem köthet messzalíancot egy kóristával. Mődjelett elkeserített engem ez a válasz, odamentem igazgatómhoz és kértem, nevezzen ki segédszínésznek, ha szükségem lesz rám, énekelem én a kórust is, több fizetés sem kell, csak a rangra van szükségem. Az igazgató teljesítette kérésemet, én segédszínész lettem karkötelezettséggel és most már mint egyenrangú fél léphettem a művésznő elé. A művésznőt annyira meghatotta sikerem, hogy elrebege a boldogító igent és én megszöktem vele Kecskemérről. Két hétig tartott a nagy boldogság, két hét alatt elfogyott a pénzünk és én Kaposvárra utaztam, ahol jelentkeztem Mariházy Miklós igazgálónál mint segédszínész és szerződést is kaptam.

*

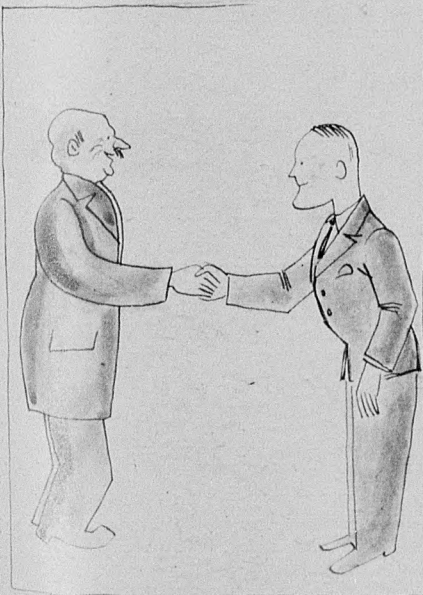
Ebbeli minőségemben egy esztendő töltöttem Kaposváron, közben szorgalmasan tanultam és nem egyszer kacagtak rajtam a kollégáim, amikor előadás után éjszaka hazafelé baktatva láncfigurákat próbáltam az uccán. Egyszer el is vágódtam egy kemény, hideg jagyos decemberi éjszakán és valahogy attól kezdve a művészet mártírjának éreztem magam, akinek érvényesülnie kell. És tavasszal, nem tehetek róla, ismét szerelmes lettem és szerelmemmel ismét elszöktem, ez alkalommal azonban Pestre. Szerelmem ugyanis működési engedélyes színésznő volt és tavasszal vizsgáztató jött fel a Színészegyesületbe. Vele jöttem, végignéztam a vizsgát három napig és a negyedik nap... magam sem tudom, hogyan... én is jelentkeztem... levizsgáztam... és szerződést kaptam Szegedre mint táncoskomikus.

*

Természetesen, azonnal megváltozott az életem. Színész voltam, mondhatnám sztár, táncoskomikus, kedvenc és nagyon jól éreztem magam ebbeli minőségemben. Egy napon az öltözőmben megjelent egy kövér öreg úr és se szó, se beszéd, a nyakamba borult. Fogalmam sem volt, hogy látogatóm ki lehet, amíg végre meg nem mondta, hogy azonos azzal a tűzoltóval, aki közvetve bár, de első fellépésem okozója volt. Közben örökölt, visszavonult a színházi tűzoltóságtól, a művészpályától, mint mondotta, és amikor meghallotta, hogy belőlem színész lett csakugyan, megnézett és nem akart elutazni anélkül, hogy meg ne látogasson. Nagyon jótesett nekem ez a figyelem és két napot mulattam át vele, közben megtudtam, hogy Ujpesten lakik és nagyon kért, ha tehelem, szerződjem oda. En ezt meg is ígértem és derék apai barátom elutazott.

*

Ígéretemről elfelejtkeztem, azonban a véletlen úgy hozta, hogy Szegedről csakugyan Ujpestre szerződtem. A vonaton Pest felé utaztamban kellemellenség ért, az egyik csomagom kiesett a robogó vonal ablakán. Ezt rossz jelnek vettem, éreztem, hogy nem maradok Ujpesten sokáig, nem is maradtam, azonban jelfelé buktam, ott látott meg Beöthy László és leszerződtelet.

Se szó, se beszéd, a nyakamba borult

A jumper-ruhának

is lehet sokféle változata és az izlés abban is megnyilvánulhat. Fontos azonban, hogy annak készítője tájékoztatva legyen a divatról. A Párisi Divat a külföld legelőkelőbb modellrajzolóival áll összeköttetésben és többszáz csodaszép párisi modellt és szebbnél szebb kézimunkát, rajzot közül minden számában,

Féláron küldjük Önnek a Párisi Divatot egy héttel a megjelenés után (tisztá, visszamaradt lapokat), hogy megismerje ezt a rendkívül érdekes lapot, még pedig $\frac{1}{4}$ évre 4 pengő 40 fillér helyett 2 pengő 20 fillérért.

Kérjen egy mutatványszámot, melyet ingyen és bérmentve küldünk. Kiadóhivatala: Budapest, VII. Dohány uccá 12.

Öszintén...

A Magyar Színházban már megint háborzongató bukásra készülnek. Műsorra vesznek egy amerikai vígjátékot, hogy az Írlandi vászon agóniája és a Rasputin vajudása közti időt kitöltse.

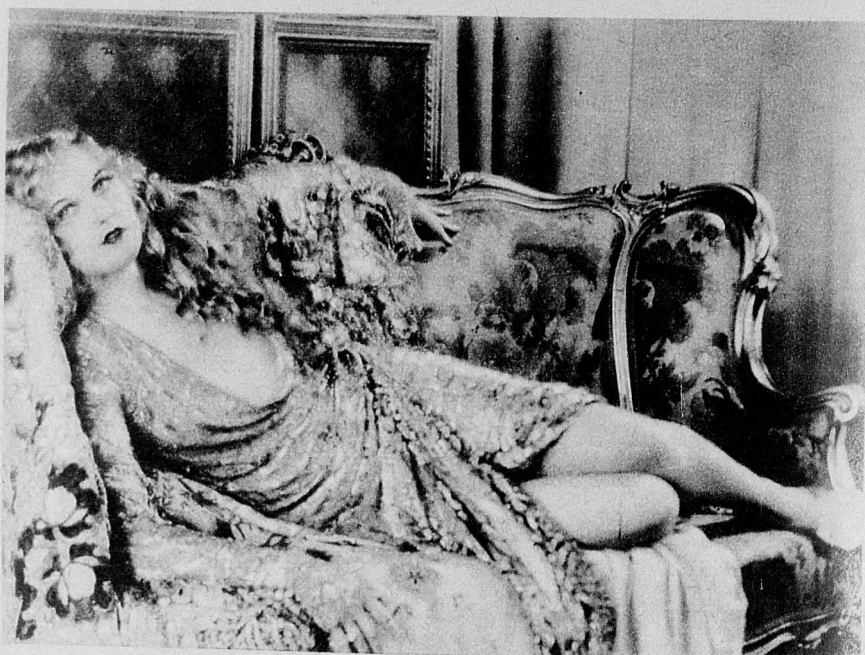
Csodálatos.

Csodálatos, hogy a szóbanforgó színház igazgatója nem jött még rá arra, amit minden színházkörűli veréb újszülöttkorában csiripel. Hogy az az írlandi alsónadrág-anyag azért bukott meg, mert Budapestnek az egész dologhoz semmi köze, sem a bécsi előadás-szériákhoz, sem az osztrák couleur localehoz. Hogy ami külföldön speciális okoknál fogva bevág, az a mi belföldünkön ugyanazon speciális okoknál fogva nem vág be. A Szabó Juci pesti darab volt: a külföldet végigbukta. A Szörös majom Amerikából bukott ide, a „Plébános úr gazdagéknál” Párizsból. Persze ezek csak kiragadott példák a sokszázból.

S mindezt akkor, mikor a Magyar

Színház egy újabb tizenötletadásos, negyedházas amerikai vígjátékra készül, azért mondjuk el, mert ennek a színháznak a reflektiókjaiban legalább három-négy elfogadott, próbára kész magyar darab porlad. És mert arról nem is szólva, hogy a közepes magyar darab inkább érdemel bemutatást, mint a jó külföldi: de jobban is kell! Nemesak a szerzők személyi érdekessége miatt, de mert mégis csak inkább a mi problémáinkat tárgyalják és a mi légkörünket adják! Érzelmi szempontokon felül az összes ész-okok is amellett szólnak, hogy a magyar darab előrébbvaló — nem az elismert irodalmi értékű, nevezetes külföldi darabnál, de azoknál a kis középszeknél, amelyeknél bizonyára jobbat irt az a néhány tehetséges fiatal magyar szerző, aki hiába várja az üdvözítő színpadrájutást a Wesselényi uccai mennyország szigorú szentpétereitől.

Persze: „a gibic mindig többet lát. Könnyű kívülről kritizálni!” — mondja a színház. Pedig nem is olyan könnyű. Elvégre a kritika felelősségteljes művelet, a színigazgatás pedig nem, hiszen minden színháztulajdonos a saját szakállára dobja ki a pénzt.

Thelma Todd, amerikai filmszínésznő otthonában (Foto First National)

LÁMPALÁZ

IRTA
CSÖNDES GÉZA

Megreszkettet és szíven éget
És mégis édes, mégis édes
A lámpaláz.
Szemed könnyes, köddel takarja,
Feltörő szavad fojtja, marja
A lámpaláz.
A skarlátjüggöny szerte lebben,
Előtted rózsás révületben
A lámpaláz.
Hangod elcsuklik, térded reszket,
Halk kacajjal suhan megetted
A lámpaláz.
Repülni indulsz, mint a sólyom,
S a porba híz le szörnyű ólom,
A lámpaláz.
Állsz öntudatlan bódulatban,
Kegyetlen, egy, csak egy urad van,
A lámpaláz.
Ajkad már torz grimaszra ferdül,
Mikor vihogva tova perdül
A lámpaláz.
Lehull szívedről, mint a járom
És már csak álom, messzi álom
A lámpaláz.
Ne resteld, vedd kínzó gyönyörnek!
Nem is szívnész, kit nem gyötör meg
A lámpaláz.

* Schubert Lotte *

* Ista Farkas Imre *

Érdekesnek tartjuk itt megemlíteni, hogy Farkas Imre ebből a novellájából írta a „Debrecenbe kéne menni” című operettjét

Balogh Nagy János uram, akit közönségesen a „Hegyeshasú Balogh” epithetonnal tisztelt meg az érdemes civis-város, levelet kapott. Föltette az okulárét, végigolvasta az írásmunkát, aztán kiballagott a kapuba és végigharsogott a hangja az Egymalom uccán.

— Pista teee.

Valahonnan, az ucca végéről, egy poros akáca tetejéről, vékony gyerekhang sipította:

— Jövök mán, idesapám.

Egy-két pillanat mulva hetyke kis tizéves suhanc állott Balogh uram előtt és elkezdett fölnezní rá. Először a csizmája rózsáját nézte meg, aztán a hasát, végül a haresabajszát. Ekkor már egészen hátraszegte a csokoládészínű, feszes kis nyakát.

— Mi tetszik, idesapám?

— Hát — itt a levél. Schubert néneedtől. Ugy ám. Megyünk öcskös Szepes-Iglóra. A kislányt hozzák hónapután. Ugy ám.

— Büüü — bögte el magát Balogh Pista.

— No, no. Ne sírj te gyerek. Nem lesz ott semmi bajod... jól megy ott majd a dolgod.

Bögött a gyerek tovább teletüdövel.

Balogh Nagy János uramnak nagyon gyanusan kezdett mozogni a bajsza. Nyelt egyet, köpött egyet és befordult a házba.

A gyerek még szipogott egy kicsit, megtörölte a kezefejével a szemét meg az orrát, aztán újra fölmászott bánatosan az akáca tetejére.

Harmadnap megérkezett Karl Schubert iglói fűszerkereskedő felesége, akit tante Stancinak hívott a tizenhárom szepesi város. Jött egy kis szeplős, piszeorrú szőke lánygyerekekkel, akinek maszatos volt a képe a sirástól. Délután jött, este indult. Magával vitte Balogh Nagy Pistát cseregyerekeknek.

Még a nyáron beszélték meg ezt a dolgot a Balogh Nagy-familia, meg a Schubert-család Koritnica-fürdőn, ahová pihenőre mentek. Stanci néni látta a nagy módot, az oldalszalonnákat, a zsák kukoricát, amit külön az csibéiknek hoztak fel Baloghék. Ezek aztán kihízlanák az ő kis vézna lányát. Balogh Nagy Jánosnak is megfordult a fejében ilyesmi.

— Te anyjuk. Egészen rendes népek ezek a capcerek. Odaadhatnánk a gyereket német szóra hozzájuk.

Hej, de csipőre rakta a két kezét Baloghné asszonyom.

— Meg van kend gárgyulva, apjuk. Mi az Isten csudájának beszéljen az a gyerek németül? Talán a Lenecses Nagy Bálint gyerekével vagy a Pecenyeszemű Tóth kölyökkel.

Az öreg rácsapott a fenőfaasztalra:

— Nem értesz te ahhoz! A műveltség — műveltség.

Igy esett, hogy Karl Schubertné elvitte Balogh Pistát Iglóra és otthagyta a lányát, Schubert Lottét Debrecenben a Balogh Nagy János-portán. Ez volt a cseregyerek intézménye. Kedves, csupaszív nevelési szisztéma, poeta lehetett és egyben gyöngéd szülő, aki kitalálta.

Egy délutánt töltött együtt a két gyerek. No, nem lehet mondani, hogy valami jó szívvvel néztek egymásra. Pista egyenesen gyilkos kedvében volt. Ez a szőke pisze, ez a vakares, ez a maszatosképű foglalja el eztán az ő helyét. Nézegette, kerülgette, oldalba bökte a könyökével.

— Játsszatok, gyerekek.

Kiküldték őket a hátsó kertbe. Pista körülnézett, nem látott senkit. Oda ment a szétterpesztett lábakkal álló, tátottszájú kislányhoz és irlagmatlanul megráncigálta a copját.

— Én — ezzel? — mondta Pista.

— Lány, aztán még magyarul se tud. Ezután, hosszú éveken kereszttül, hol a Stanci néni, hol Balogh Nagy János uram vitte, hozta a gyerekeket. Minden istenadta évben elhatározták: no, a jövő évben már idehaza tartom. De

azután mégis csak visszaküldték őket a koszba, kovártélyba. Hiszen úgy nyiladoztak a gyerekek, mint a bazarózsa a napon. Jót tett a Pista gyerekeknek a tátrai levegő, Schubert Lottenak meg az alföldi napsugár.

A második esztendőben újra csak egy délután látták egymást a gyerekek. Lottenak még eszében volt, hogy megráncigálta a vásott Pista kölyök a farkocását. Egy álló évig forrt benne a düh. És ugyancsak ott a hátsó kertben, egész váratlanul és egész ötletszerűen, az apró kezeivel jól pofon vágta Balogh Pistát. És odaszólt neki hibátlan debreceni kiejtéssel:

— Nesze, a tavalyiért.

Azzal elszaladt. Pista utána. De hát kergethette azt. Jobban ismerte már a Balogh Nagy-portán a búvóhelyeket, mint a Pista gyerek.

Nyolc esztendőn keresztül mindössze csak egy-egy délután találkoztak. De már amikor Pista hetedik gimnazista volt, a Lotte nagyon bizonykodott, hogy még egy napig ott kellene maradni Debrecenben. Akkor éppen olyan virágos volt a nagy erdő és

tele volt a kis hátsó kert jázminnal meg violával. De hát Stanci néni nem tágitott, hazavitte.

Az érettségi után egy kis baj volt Balogh Nagy Pistával. Schogy se akart hazamenni. Vagy nagyon sok volt a ban kó, amit az öreg örömben küldött érett fiának, vagy talán nagyon ízlett a szabadság, meg a zempléni bor, amit csap alól ittak az Odrobina Janó kocsmájában. Egyik éjszaka aztán megcsendült a nóta a Lotteék ablaka alatt:

*Ha te tudnád, amit én
Ki babája vagyok én.*

Másnap Lotte komolyan elővette a fiút.

— Pista, ez nem jól van így. Ugy vár otthon a két öreg szüléd. Menj haza, Pista.

A nagy darab fiú pislogva nézegette a lenhajú nefelejesszemű szőke lányt.

— Hazamegyek, Lotte. De csak egy feltétel alatt.

— Nos, mi az?

— Ha majd... idővel... visszajöhötek érted.

Schubert Lotte lehajtotta a fejét és olyan vörös lett, mint a pünkösdi rózsza. Nagysokára nehezen, alig hallhatóan suttogott annyit:

— Viszszajöhetsz, Pista.

*Ha te tudnád, amit én,
Ki babája vagyok én...*

Hallja Smaga Skót...

hát azt hiszi megőrültem, hogy ilyen időben az uccán hírekel fogok mesélni? Jöjjön be ide ebbe a kávéházba, majd itt egy forró tea mellett elbeszélgetünk. Így ni.

Néze csak ki ül ott abban a sarokban, az ifjú szerző, akinek most játsszák első darabját az egyik kis színházunkban. Hát most elárurom magának, hogy

miért éppen az ő darabja került színre. Nem akarok rosszmájú lenni, de az illető színháznak olyan rosszszul megy, mintha csak B-listára tettek volna. A direktor mindenkinek tartozik. Még a színészeinek is,

ami nem irigylendő helyzet ebben a nehéztélben. Ezt tudva a magyar szerzők visszavették darabjaikat a színháztól, mint például Bíró Lajos, valamint Békffy István és Vadnai László. A színpadi ügynökségek szintén hasonló állásponton vannak és így külföldi darabokat sem kaphat a színház. Na és

ekkor jött darabjával az ifjú szerző, akivel a direktor olyan szerződést kötött, hogy csak akkor kap tantiémet, ha telt házaik lesznek.

A gonosz nyelvek szerint ifjú barátunk a mai napig egy vasat sem kapott.

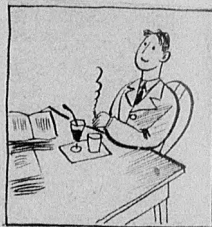
Ejnye, ejnye, hát ott is egy ismerős ül? Tudja ki ez az úr? Hetényi-Heidelberg Albert, az a tehetséges muzsikus, aki ebben az időben úgy látszik szintén nem veti meg a forró teáskát. Látom az arcán a kíváncsiságot, hogy vajjon mi lehet az a nagy csomag, amely előtte fekszik az asztalon. Én ugyan nem vagyok Schermann, de mégis tisztába vagyok vele.

Hetényi-Heidelberg Albert az el-

mult hónapokban hétszázötven Ady-verset fordított le német nyelvre.

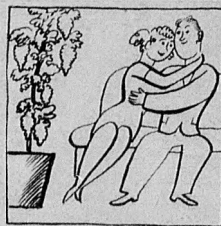
a többin pedig most dolgozik. Ennek egy részét a múltkoriban kiküldte Fritz Ödönnek, a pesti

Apollo Kabaré volt főrendezőjének Berlinbe, aki most ott a legnagyobb német filmszínháztröszt élőképének aranzsirozója. Fritz Ödön válasszában megírta Helényinek, hogy örömmel fogadta

Ady németre fordított verseit és hogy egész csomót felhasznál belőlük. Így tehát Berlinben rövidesen szentrozott Ady-versek fognak szerepelni a filmszínházak műsorán.

Most azonban jól figyeljen, mert ez az e heti történeteim legkedvesebbike. Már meséltem egyszer magának a dúsgazdag nagyiparosról, akit a felesége kényszerített arra, hogy rövidesen búcsút mondjon az egyik mostanában nem szereplő színésznőnek. Férjrum, fájó szívvel, de eleget tett a kérésnek és igyekezett el-

felejteni a multat. Nemrégiben aztán beállított hozzá a fia és bevallotta neki, hogy halálosan szerelmes ugyanabba a színésznőbe, amelyet ő nagysága, amint a költők mondják, szíve egész melegével viszonzoz. Az

őreg az első pillanatban majd megülte a guta, de azután eszébe jutottak felesége fenyegető szavai és erre úgy lehűlt, mint a jégretett kocsonya.

Végre is kijelentette, hogy ebből az alkalmából felemeli fia apanázsát a duplájára.

A jü boldog volt, a művészö szintén és amikor elfölt a születésnapja, meghívták az ünnepségre a nagyiparos papát is. A kitűzött időben a nagyiparos helyett egy másfél méteres orgonafa érkezett meg egy levél kíséretében, amelyben az apa elfoglaltságára való tekintettel kimentette magát. A fiatalok tehát kettesben ünnepelték meg a születésnapot, amelyről azonban már hiányoznak a részletek.

Lassanként kimegyünk már a februárból is és most már bizonyossá válik,

hogy ebben a szezonban sajnos nem lesz Molnár-premiérben részünk. Sőt, soha olyan keveset nem halhatott magáról ez a legkiválóbb drámaírónk, mint az idén. Hosszú idő után végre most mégis sikerült meg-

tudnom róla valamit, ami azt hiszem érdekelni fogja.

Molnár Ferencet Berlinben felkereste egy úr és arra kérte, engedje meg, hogy a „Vörös malom”-ból operaszöveget csináljon.

Molnár eleinte tiltakozott, majd néhány napi gondolkodási időt kért. A határidő után újból tiltakozott a terv ellen, de látogatója végre mégis meggyőzte őt és így a jövő szezonban a „Vörös malom” újabb berlini premiér előtt áll — az Operaházban.

Amint tudja, színészeink, mint afféle divatos emberek nagyban hódolnak az influenza járványnak. A színházi fronton Fedák Sárítól Pista néniig mindenki beteg. Sziklai József egy héten keresztül negyven és fél fokos lázzal játszolta, táncolta és énekelte végig a „Patinus rózsaí”-nak előadásait. Soha annyi beugrás nem volt, mint mostanában. De talán egyik sem volt olyan nehéz, mint Dénes Györgyé, aki, mint valószínűleg értesült róla, Rátkai szerepét vette át az „Írlandi vázson”-ban. Dénes György jényesen ol-

dotta meg ezt a feladatot. A kritikusok és közönség el voltak tőle ragadtatva. Na még elmondok magának egy néhány rövid hirt.

Ij. Békeffy István és Lajthay Lajos a Párisi Dival szerzői elkészültek új háromfelvonásos revüoperettjükkel. Címe egyelőre: Oh Budapest. Premiér május végén a Budai Színházban.

Hegedüs Tibor, a Vigszínház rendezője husvét után Londonba és Párizsba utazik hosszabb tanulmányútra.

Lehár Ferenc Friderika című operettjének premiérje mégis e szezonban tartják meg Budapesten. Farkas Imre Szupécárdása után fogja bemutatni a Városi Színház.

Az e heti vice elkövetésével Törzs Jenőt vádolólok. Hallgassa csak meg:

A Vigszínház társalgójában a londoni „Üdv-hadsereg” alapítójának, Booth tábornoknak elmozdításáról beszélgetnek.

— Ugy látszik, az angol „Üdv-hadsereg” tagjai csupa egészséges fiatal emberek — töpreng Törzs Jenő.

— Miből gondold ezt? — kérdi tőle Ujváry Lajos.

— Mert nincsen szükségük Boothra. Mielőtt elrohan nézze meg ezt a plakettel, amely Salamon Béláról készült:

ÚJ MŰSOR A

* Terézkörúti Színpadon *

Nehez volna a kritikus szemüvegen keresztül boncolgatni egy kabaré műsorát. A kabarék — mostanában — kizárólag azt a célt tűzték ki maguk elé, hogy mulattassák a közönséget. (Hogy ez a célkitűzés helyes-e vagy nem, azt most ne fessegessük.) A publikum úgy szokta meg, hogy a kabaréba kizárólag mulatni megy, nevetni, sőt sokat és kiadósan akar nevetni. Már most ha a közönség a kabaréban jól mulat, akkor közönség és kabaréműsor egymásra találtak.

A Terézkörúti Színpad műsora rendszerint tud szórakoztatni anélkül, hogy izléstelen, hogy pláne banális volna s ez mindenesetre óriási előny.

Ebben a kis színházban a művészi vezető nagyszerű elméje együtt halad a kabaré másik vezetőjének ösztönös

humorával s vele született színpadi érzékével. A rendezőnek pedig megvan a stílusa a darabok beállításához, így tehát nagy baj itt nem történhetik.

Csak arról van szó, hogy egyik műsor jobban s másik kevésbé sikerül.

A mostani műsor túl van zsúfolva. Rengeteg szám van. (Egész biztos, hogy egy pár áldozatul esik a közönség kegyének.)

A tehetséges *Faragó Sándor*, aki úgy látszik egy kissé hűtlen lett ahhoz a kabaréhoz, amely őt felfedezte, most két darabban is szerepel a műsoron. „Grafológia” az egyiknek a címe, mondanunk sem kell ugyebár, hogy az olyannyira divatba jött grafológiát figurázza ki ez a kis darab. Kár, hogy Schermann már elutazott Pestről.

Pompás darab azonban *Faragó má-*

Alice White amerikai filmszínésznő

sik és nagyobb lélekzetű darabja, a „Százszál gyertya”. Ebben van humor, van ötlet, szatira. Egy zsidó kocsmároshoz beállít a betyár és százszál gyertyát kér az asztalra. (A kocsmárosnak azonban csak egy szál gyertya áll a rendelkezésre.) Már a legnagyobb veszedelem fenyegeti a kocsmáros, mert a betyár nagyon haragszik, amikor bejön egy ügynök, akitől a kocsmáros „holdogan” megveszi a százszál gyertyát. Később persze kiderül, hogy a betyár is éppen olyan ügynök mint a másik. Ezt a ravasz trükköt eszelték ki, hogy egy kiséssé föllendítsék az üzletet.

A hagyományos Salamon-darabokat ezúttal Nóti Károly szállította. Az egyiknek a címe „Az apja lánya”. Ebben Salamon egy lokálnóvel ismerkedik meg, akit mint saját lányát kénytelen bemutatni a feleségének, nehogy az sejtse valamit a kedves férjéről. Otthon persze tejbe-vajba fűrésztik a „lányt”, amíg ki nem derül az igazság... A másik darabnak a címe: „Holdkóros”, ebben persze a főhősnek holdkórosnak kell kiadnia magát,

hogy vidáman meglátogassa szerelme tárgyát.

Pásztor Árpád úgy látszik minden műsorban ír egy darabot, ami még nem volna baj, csak hogy ez a harmadik darabja bizony már szintelenebb mint az első kettő. Ennek a darabnak a címe: „A sielők”.

Görög László egy ügyes darabbal, a kitűnő Márkus Alfréd egy kis operettel (a címe: „Bécs—Párizs—Madrid”), amelyben ezúttal is igazi Márkus muzsikájához van szerencsénk s amelynek ötletes szövegét Halász Imre írta.

A felsoroltakon kívül még vagy öt kisebb-nagyobb darab szerepel a műsoron, amelyeknek részletezéséhez helyünk nincsen, de föltétlenül helyet kell adnunk a kitűnő színészgárda főemléítésének s el kell ismernünk, hogy a már olyan sokszor méltatott Nagy Endrén (aki különben most végig is játszik egy darabot) és Salamon Bélán kívül, Rajna Aliz, Simon Maresa, Bodó Ica, Sas Olly, Lengyel Gizi, továbbá Herczeg, Várnay, Sárosy, Komlós, Sándor, Fenyő, a vendég Gárdonyi mind kitűnő játékot produkáltak. (b.)

Mary Doran új amerikai filmszlár (Foto M. G. M.)

Mi kell a közönségnek?

A siker titka: eltalálni a közönség izlését. A szerzőnek tehát mielőtt darabjának megírásához hozzá kezd, először a közönséget kell tanulmányoznia. A szerző ne anyagot gyűjtsön a darabjához, hanem közönséget. Ami magát a témát illeti, ráér gondolkodni a századik előadás után is.

A napokban egy spiritalista-szeánszon az a kifüfentető szerencse ért, hogy sikerült megidézni néhány szerző szellemét. A szellemes nyilatkozatok kimerítő választ adnak a fenti kérdésre.

Shakespeare:

A Nemzeti Színházban alkalmam volt megfigyelni a közönséget. Most, hogy a nyert tapasztalatokról beszámolok, valóságos Seksz-pír önti el arcomat. Hogy csak egy példát említsek: Romeo és Julia tragikus sorsa a közönséget ahelyett, hogy megrázta volna, a megkönnyebbülés boldog érzése fogta el, csupán azért, mert Romeo nem vehette feleségül Juliát. Mindenki jókedvű volt és megelégedett. Ebből is látszik, hogy a közönség csak akkor tud „megnyugodni”, ha a darab végén a hős nem házasodik meg. Inkább a halál, mint az anyakönyves. És ebben a közönségnek határozottan igaza van. Ha ma írom meg a Romeo-fiú esetét Juliával, a végén úgy összeházasítanám őket, mint a pinty. Ez volna csak aztán igazi tragédia.

Molière:

Ha ma élnék, a „Botesinálta doktor”-t egészen másképp írnám meg. Már a címét is megváltoztatnám: „Gumiból csinálta doktor” lenne belőle. Természetesen több színváltozás is volna benne. Főleg kék és zöld. Meg vagyok győződve róla, hogy ez a közönségre *egyetemes* hatást gyakorolna.

Kav-Tong-Kio:

Mint a kínai drámairodalom reprezentánsa, kijelenthetem, hogy a mai színházkultúrában a kínai hatás erősen érezhető. Nézzünk csak körül. A direktornak, aki nem képes kiadásait fedezni, óriási kínai vannak. A színésznek, aki szerződés nélkül áll, kétségbejítő kínai vannak. A közönségnek, akinek végig kell néznie a rossz darabot, szörnyű kínai vannak. A bukott szerzőről nem is beszélek. Annak szenvedései a legmagasabb fokra hágnak. Irtózatosak a kínai.

Madách:

Megírnám az „Adófizető ember tragédiája”-t. A cselekmény itt is Ádám és Évánál kezdődne, de nem a paradicsomban, hanem az adóhivatalban. Lucifer helyett természetesen a pénzügyminiszter szerepelne, aki az első adófizető polgárral a fizetmitudás fájának keserű gyümölcsét megízleltetné. Megjegyzem, a közönség egészen indokoltan fogja találni, hogy Ádámot teljesen levetkőztetve látja, hiszen mint mondám, a történet színhelye az adóhivatal. Végre egy darab, ahol nem kell aggódni, hogy a kassza üresen marad. Tudniillik az állam kasszája.

Stein:

Hogy mi kell a közönségnek? Régi szerző vagyok és bőséges tapasztalatokkal rendelkezem, de erre a kérdésre máig se tudok választ adni. Egy bizonyos, a közönség mostanában nagyon válogatós, ami rendkívül megnehezíti az elhelyezést...

A szeánsz hirtelen félbeszakadt. Kiszült ugyanis, hogy a megidézett Stein nem a hírneves osztrák színpadi szerző volt, hanem eselédyszerző.

DYMI

Nábob a színpadon

Irta: Lakatos László

Ezt a levelet X. színház igazgatója kapta.

Igen tisztelt Igazgató úr!

Kollektív szerződés ide, kollektív szerződés oda, ezennel van szerencsém mély felháborodással az „Amerikai nábobok” című háromfelvonásos operettből Thomson milliárdos szerepét nemcsak visszaküldeni, de azt egyenesen visszarúgni. Miért teszem ezt? Ön ugyan azt fogja mondani, hogy én egy közönséges gazember vagyok. De Ön téved, igazgató úr. Nem vagyok közönséges.

Hát mi vagyok akkor? Mindenek előtt művész vagyok. Azután pedig torkig vagyok azzal a gazdálkodással, ami az Ön színházában általában és azzal az intrikával és bosszúállással, ami ott speciálisan én ellenem folyik.

Ne mondja azt, kérem, hogy félrebeszélek. Amit mondok, állítom. Most nézzük csak, aranyos igazgató uram, miket is játszottam én az Ön színházában az utolsó szezonokban. A „Fáraó leányá”-ban én voltam az a milliomos lord, aki örült vesztelyem egy vakmerő pillanatában megveszem az összes piramisokat, még hozzá születésnap ajándékba anyósomnak és aki, ha Kairóban egy feketét akar inni, nem csak azt a csésze kávéét veszi meg, hanem mingyárt az egész kávéházat. (És meg is issza.) A „Hűtlen tigrisnő”-ben én voltam az a jókedvű milliomos hülye, aki mikor kedvesével szakít, egy délafrikai gyémántmezőt vesz meg neki végkielégítésképp. De ez csekélység az „Eszkimók kínese” című háromfelvonásos műőrülethez képest, ahol olyan gazdag vagyok, hogy egyedül elvált feleségeim száma rúg két tucaira, nem is szólva arról, hogy még a lábujjaimon is aranygyűrűt hordok és a nadrággombjaim is gyémántból vannak és azért nem engedem magam költés és nátha ellen megoperáltatni,

mert jogosan tartok attól, hogy a narkózis alatt az orvosok ellopják a pénzt, amit műtét közben a bőröm alatt találhatnak.

„A mezopotámiai herceg”-ben én vagyok az a megveszekedett örüll, aki másodpedrcenként végkielégtek egy háremet gyöngy-nyakláncokkal, aranykarperecekkel, svábhegyi villákkal, bundákkal, rivierai hotelszámlákkal, készpénzekkel és egyéb ilyen bányúságokkal. „Az egyiptomi pasá”-ban gondnokság alá helyeznek, mert még a Nilusnak is mahagóni ágyat építek, mintha az a piszok folyam nem érezné magát jól abban a homokágyban, amiben a fáraók kora óta folyik. Egyik darabban olyan gazdag vagyok, hogy a tudom gyémántokból, összes nyák-hártyáim pedig aranyból vannak.

És ezzel szemben mi a valóság? A fájdalmas és felháborító valóság az, hogy olyan szegény vagyok, hogy összes ruháimról a zsebek maguk esnek le szégyelletükben, mert restelik évek óta tartó facérságukat. Ezek a zsebek nem bírják ki a munkanélküliséget és azt az unalmat, amiben nálam általában részük van. Szegénységem olyan óriási, hogy önmagamot is megszánom és megsajnálom elannyira, hogy ha hébe-hóba találkozom magammal az utcán, mindig adok magamnak két fillért, noha ugyanakkor egy fillérem sincs. De nyomorom odáig grasszál, hogy nemesak hogy egy fillérem, de még egy hajamszála sincs és ha ne adj Isten olykor kapok egy paltanást az arcomon, az abban a pillanatban leszárad, mert nem tudom táplálni vérrel, tudniillik nemesak én vagyok a szegények szegénve, de én vagyok a

Házi cukrászat

Ara oldalon sorolja fel a cukrászat receptjeit, 160 kötve 1 pengő 20 fillér bérmentve. Megrendelhető: a „Délbab” kiadóhivatalában. Budapest, VII. Dohány uca, 12.

vérszegények vérszegénye. Én kis pörköltet eszem, kis fröccsöt iszom és az egyetlen, amiből nagy adagot engedek magamnak, a hallásom. Ugyanis nagyvohalló vagyok és ezért is tértem át az operett-szakmára.

Uram, tudja milyen szegény vagyok én? Az én szegénységem már egy külön szenzáció, a nyomorúságom pedig egyenesen bravúrslikli. Tudja hány világhírű festő kért már meg engem, hogy üljek neki modellt a szegénységből? Hát azt tudja-e édes direktor úr, hogy nekem egy londoni varieté többmilliós gázsit ígért, ha nyilvánosan mutogatom a nyomoromat, mint külön attrakciót. Igen kérem, az én nyomorom olyan nagy, hogy én azzal már direkt pénzt kereshetnék, mert én a szegénység Cézárja és a „nincs egy vasam sem“ Napoleonja, viszont hamarabb megy át a teve a tű fokán, mint hogy én rongy húsz pengő előleget kapjak a maga főpénztárosától, akít a fene csokoljon szájon, de mentől hamarabb, annál jobb.

Nahát kérem! Hát hogy képzelheti ön azt ép ésszel és hogy kívánhatja ön azt tőlem józanul, hogy én milliárdosokat alakítsak az ön színpadán, amikor nincs egy betevő nadrágom és meleg cipőm se télire. Hogy hozzak én ki milliárdos farmereket, Rothschildokat és tőzsdetanácsosokat, amikor egyáltalán nem túlzás, ha azt mondom, hogy olyan szegény vagyok, hogy már nem is vagyok, csak egy légből kapott koholmány és hogyan adjak én a színpadon állandóan pezsgős lakomákat, amikor nem túlzik, de a millenáris kiállítás óta nem reggeliztem.

Szóval direktor úr, művészet ide, művészet oda, ön vagy kiűd nekem tüstént ötven pengő előleget, vagy pedig keressen magának egy másik hülyét, aki esténként egy fillér nélkül a zsebében milliókat dözsöl el az ön színpadán, amely sülyedt volna el, mielőtt én arra valaha is rátettem a lábamat.

(Olvasható aláírás.)

Színházi kabalák

A legtöbb embernek van valami kabalája. Ez különben már évezredek dolog. Nevezhetjük babonának, vagy bárminek, de csaknem mindnyájan hiszünk az efféle dolgokban. Hogy pénzek szerencsétlen nap, kéményseprővel találkozni szerencse. Ha balszemünk viszkét, az örömet jelent és így tovább.

De ha valahol, úgy a színházak világában él csak igazán a babona, meg a kabala. Minden színgazgatónak megvan a saját külön kabalája. Van azonban egy általánosan elfogadott színházi kabala.

Ha új darab próbái alatt s abból kifolyóan *nagy veszekedés van, az jó kabala*. Vagy ahogy a színgazgatók mondják: *Ez sikert jelent*. De ez csak egy általánosan befogadott kabala. A színgazgatóknak azonban van külön-külön kabalájuk is, akár csak a régi

pogány vezéreknek volt saját házi istenük.

Beöthy Lászlónak például még abban az időben, mikor a nagy Unió vezérigazgatója volt, *Erdey Berta volt a kabalája* Erdey Berta (a gyöngébbek kedvéért meg kell magyaráznom) már nyugdíjba készült, mikor véletlenül a „János vitéz“ ben egy párszavas, kis szerepet kapott. A darab, mint tudjuk, sokszázszor került színre. Ettől az időtől Beöthy esküdni mert volna, hogy *amelyik darabban az öreg Erdey Berta tenn van, az biztos siker*. Így aztán Beöthy kabalából Erdey Bertát minden operettbe beállította. Ha nem volt szerep, hát beírtak Bertának, ha többet nem, hát egy szót. Évek multak, darabok buktak és szegény Berta mint már „nem jó kabala“ a lomtárba — nyugdíjba került. Ja! Minden dicsőség.

nek vége szokott lenni! A színészek viszont azt tartották rossz kabalának, ha *Beöthy a jópróba felvonásokéiben juttorésze sétált az előcsarnokban. Beöthy fűtyül — ez rossz kabala.* A darab meg fog bukni — mondták a színészek. És többnyire úgy is volt.

Sebestyén Géának, a Városi Színháznak is „élő kabalája“ van. Névszerint: Cser. Nem valami élő cserfa, cserfag. Nem! Cser, ez egy egész egyszerű nyomdászsegéd, ki már tíz éve nem üzi a nyomdászmesterséget. Tíz év óta a foglalkozása kizáróan az, hogy Sebestyén Géza „kabalája“. Mint kabalának, Csernek meg van ezért az öt megillető tiszteletdíja. Sebestyén ugyanis, mikor már rendezőivel, karmestereivel, a szerzővel megbeszélte a teendőket, döntő elhatározás előtt bekerült a kabalát. És Cser pontosan megjelenik. *Ha becsípve jelenik meg Cser, az jó kabala. Ha józan, ez pechet jelent* Ilyenkor Sebestyén nem is határoz. Ha becsípve lép be Cser, Sebestyén megkérdi:

— Előadja ezt a darabot, Cser?

És mindenki remegve Cserre figyel. A szerzőről a hideg verejték csorog. Vajjon mit mond Cser? És Cser megszólal. Nem úgy, mint a régi misztikus élő kabalák. Egyszerűen, jó horizú, spriceres hangon:

— *A darab csinálni fog. Előadhatja!*

— A szerző kezét csókol Csernek. A rendezők mélyen meghajolnak és igenlően bólintgatnak. És Cser, mint egy tekintélyes kabalához illik, rövid cerce után távozik.

Az öreg *Faludy* Gábornak szintén „élő kabalája“ volt. Valami *Weisz* nevű, sovány, kakashangú díszítő. *Weisz* tudatában volt csalhatatlan tekintélyének. A próbákon házias fesztelenséggel sétált. Minden színészhez volt valami biztató szava.

A próbákat éber figyelemmel kísérte és a neki tetsző jelenetre vagy viccre olyan kakashangú sívítő nevetésben tört ki, hogy a próbát meg kellett szakítani.

Az ügyelő ráordított:

— *Weisz! Ne röhögjön! Menjen ki!*

Nem látja, hogy nem tudnak próbálni?

De az öreg *Faludy* ilyenkor mindig leintette az ügyelőt.

— *Ha Weisz nevet! Az jó kabala!*

De *Weisz* nemcsak a bohózat, hanem a drámai darabok próbáin is nevetéssel fejezte ki tetszését. Ugyanis a hangja olyan artikulátlan volt, hogy *csak a legbenfentesebbek tudták megállapítani, hogy sír-e vagy nevet.* Csak *Faludy* Gábor tudta ezt biztosan.

— *Weisz* úr, ez a dráma meg fog bukni! *Weisz* csak a bohózatra jó kabala.

Ilyen volt az a *Weisz* (azt hiszem, így hívták). Most a Magyar Színházban van a *Faludy* Jenőnél. Nála az idén a *Weisz* nem bizonyult jó kabalának. De ha már a kabaláról beszélünk, nem lesz érdektelen megemlíteni, hogy *Bálint* Dezső, a Royal Orfeum volt direktora senkit esernyővel nem engedett a színpadra. S ha véletlenül mégis bekerült valahogy egy esernyő, az illetőnek rögtön ki kellett az épületből azt vettetni.

Leszkay András, a Magyar Színház volt igazgatójának a kisgyerek volt a kabalája. Lehetséges, hogy a „Drótos-tót“ sikere adta ehhez az impulzust, mert abban két gyermekszereplő volt.

Lázár Ödön kabalája a szőke primadonna. Azért szerepeltette olyan sokszor *Péchy* Erzsit. De ha *Péchy* Erzsit nem játszott nála, kiegyezett egy másik szőkével.

Az ilyen szőke kabalákat én is szeretem. Ha színházigazgató leszek, majd én is ilyen szőke kabalát szerzek magamnak.

Már mégis csak inkább, mint a *Cser*!?! Hát nem igaz?!...

Vágó Géza.

MADEIRA ÉS RICHELIEUX

Kézimunkakönyv

Ez a kézimunkakönyv Madeira- és Richelieu-mintákat tartalmaz, még pedig hétszáz szebbnél szebb rajzban. Ára bérmentve 2 pengő 50 fillér. Megrendelhető: a „Déliab“ kiadóhivatalában Budapest Dohány u. 12.

Vass József előleget folyósít a színészek hadikölcsönköltvényeire!!!

A Budapesti Színészek Szövetsége most tartotta fennállása tizedik évfordulójának jubileumát. Erre a jubileumi közgyűlésre meghívták az összes pesti színészeket és a művészeti élet reprezentánsait. A Fészek klub helyiségeit bocsátották a Színészszövetség rendelkezésére, mert arra számítottak, hogy a jubiláris közgyűlés nagy érdeklődés mellett fog lezajlani. Minden színház lekete tábláján ott volt a Szövetség meghívó levele és minden színész tudott arról, hogy az a Szövetség, amelynek tagja, amely megvédi őt az igazgatók önkénykedésétől és amely az igazgató és színész viszonyának súrlódásait megakadályozza: *jubíál*.

Vasárnap déli fél tizenkettőkor kellett volna megkezdeni a jubileumi közgyűlést, de csak *üzenkeltőkor* voltak annyian, hogy illő volt a gyűlés megnyílása és azonkívül nem lehetett megvárni azokat a magasrangú notabilitásokat, akik az ünnepélyre eljöttek.

Kik voltak jelen ezen az ünnepélyen? A kultuszminisztériumot *Pekár Gyula* és *Fülei Szántó* Endre képviselték. Jelen volt az Országos Színészegyesület, a főváros egy-egy megbízottja. A színingazgatók közül *Roboz Imre* és dr. *Torday Ottó* jött el. A Nemzeti Színház nevében *Bálint Lajost*, az Operaház részéről *Márkus László* főrendezőt láttuk ott. (Erős a gyanunk, hogy csak mint magánemberek vettek részt.)

A színészek közül, csodák csodája, inkább a sztárok jöttek el. A névsor: *Hegedűs Gyula*, *Kiss Ferenc*, *Péchy Erzs*, *Tilkos Iona*, *Uray Tivadar*, *Betty Ferenc*, (*Lőrincy Vilma* egyedül volt ott az operaházi művészek közül), *Vágó Béla*, *Bárdi Ödön*, sokkal többet nem nagyon tudunk összeszámolni.

Bánóczy László és *Farkas Elemér* országgyűlési képviselő jöttek még el a közgyűlésre, amelyen a megjelentek számorúan tapasztalták, hogy a *pesti színészek egyáltalában nem tartották érdemesnek, hogy eljőjenek. Őket biztatására nem érdekt a sorsuk és nem törekednek azzal, mi lesz velük. Néhány*

közbekiáltás el is árulta egy-két ember gondolatát erre vonatkozóan. A Színészszövetség tagjainak egy öldrésze sem jelent meg a jubiláris közgyűlésen.

Távozásukat kimentették: *Vass József* miniszter, *Liber Endre* tanácsnok, *Beöthy László* a Színingazgatók Szövetsége elnöke.

A színészek pedig sajnálhatják, hogy nem jöttek el, mert *Molnár Dezső* érdekes beszédének volt egy pontja, ami csak őket érdekli különösebben. Ez pedig nem más, mint *Vass József népjóléti miniszter üzenele. Molnár Dezső*, a Színészszövetség elnöke bejelentette, hogy a *miniszter leiratot intézett hozzá, amelyben közli, hogy a színészek súlyos anyagi helyzetére való tekintettel nagyobb előleget fog folyósítani mindazoknak a színészeknek, akiknek hadikölcsönköltvényeik vannak.* Ezeket a hadikölcsönköltvényeket nyújtsák be a Szövetséghez, amely továbbítja hozzá a kérelmeket.

A jubiláris közgyűlés tizenöt-husz percig tartott. Nem volt tolongás a ruhatárnál. *Vágó Béla* mondta is a társaságában:

— *Igazán nem volt szép a kollégáktól...*

Bárdi Ödön pedig rezignáltan jegyezte meg:

— *Voilà!*

Rémes szójáték

— *Hogy nyíratják le a hajukat Aman Ullah, volt afgán király hívei?*

— *kérdi Pethes Csontos Gyulától.*

— *Nem tudom — válaszolja Csontos.*

— *Hát Amanullással.*

A legújabb Salamon — Radóvice

— *Tulajdonképpen miért bántod te Radót? — kérdi Salamontól Sebestyén.* — *A Biblia is azt mondja, hogy felebarátaidat szeretni kell.*

— *Tudom — feleli nyugodtan Salamon.* — *csakhogy amikor a Bibliát irták, Radó még nem élt.*

Kis anekdóták — nagy színészekről

Elmondja: Hargitay Tihamér

Hogyan lett Megyeri szegény ember ?

Megyeri, a nagy komikus, akit családi nevén *Stand* Károlynak hívtak, anyai nagynénjétől nagy örökséget várt. Egyszer csak értesítést kap, hogy nagynénje haldoklik. Vállaira vette hát százgalléros köpenyét és Bolivárkalapját s rohant a néni lakására. Az öregasszony az ágya mellé ültette unokaöcsését s gyöngé hangon így szólt hozzá :

— Éppen azon vagyok, öcsém, hogy végrendeletet csináljak. Fájdalom, én tudom, hogy te nem vagy vallásos ember.

— Mit ? Én ? Hogy én nem vagyok vallásos ember ?! Hogy mondhat ilyet, kedves néni ?

Az öregasszony mosolyogva sipított :
— Igen ? Vallásos vagy ? Akkor annál jobban megörülsz annak az elhatározásomnak, hogy *egész vagyonomat az egyházra hagyom.*

Ur és szolgáló

Régi erénye a régi cselédeknek a konfidencia, amely majdnem minden lépésre megnyilatkozik belőlük. Ezek közé tartozott *Sándor* is, *Nagy* Imrénének, a Nemzeti Színház tragikusan elhunyt nagy művészenek inasa is. Hűségesen ragaszkodott gazdájához, de talán ő volt az egyetlen, aki előtt *Nagy* Imre nem tudott tekintélyre vergődni.

Egy vadászat előtt azt mondta *Sándor*, hogy jó lesz, ha posztócsizmát húz a művész úr. *Nagy* Imre hallani sem akart a posztócsizmáról. Pedig jól tette volna, mert a vadászaton meghült s jókora náthával került haza.

Mikor *Sándor* inas hallotta, hogy gazdája milyen kegyetlenül és gyakran tüsszent, az egész színésztársaság előtt így méltatlankodott :

— Lám-lám, mennyit beszéltem, de *Nagy* úr mindig okosabb akar lenni mint én.

Egy banketten, ahol *Nagy* Imrét ünnepelték, mikor a művész könnyezni

kezdett a meghatottságtól, így szólt *Sándor* komornyik :

— Miért van úgy meghatva, *Nagy* úr ? Csak nem azért, hogy így ünnepelnek *bennünk* ?

Máskor meg, mikor erősen tartotta magát a hír, hogy *Nagy* Imre búcsút mond az özvegyi életnek s megint megházasodik, *Sándor* egy reggel így szólt gazdájához :

— Miért olyan ideges, *Nagy* úr ? Csak tán nem azért, mert *nőstülünk* ?

A módszer

Tomcsányi Nusi, a 25 évvel ezelőtt tűzhalált halt drága, szép szubrett, annakidején lovagolni tanult a Nemzeti Lovardában. Egy huszárőrmeester kinézésű oktatója volt, ki a szép *Nusi*-val nagyon finoman bánt. Talán éppen ezért *Nusi* semmire sem vitte a lovaglásban. Egyszer ki is fakadt :

— Nézze, kérem, én nem tudom hogy van az, de itt mindenki jobban tud lovagolni mint én. Ott van például az a fiatal huszár, hogy lovagol az ! Ugy látom, engem nem tanított olyan jól.

— Ja, kisasszony, annál a huszárnál egészen más módszert követtem.

— Miféle ?

— Ha nem lovagolt szabályszerűen, jól szájonvágtam.

Tomcsányi Nusi zavartan szólt :

— Na hallja ! — akkor csak maradjunk a magunk módszerénél !

Kibékülés a halálos ágyon

Jancsóról, a nagy komikusról mondják, hogy három liter bort is meg tudott inni anélkül, hogy berúgott volna. Mikor halálos óráját érezte közeledni, gazdasszonyától *egy pohár vizet kért.*

A jó öreg *Trézi* asszony azt hitte, hogy gazdája megalondult, mit *Jancsó* észrevett s így szólt :

— A halálos ágyon minden jó keresztény kibékül ellenségeivel, én sem akarok, régi ellenségem, a víz iránt való haraggal síromba szállni.

Az új olasz színház

Írta:
Antonio Wildmár

Az olasz színpad ma uralkodó szerzőinek legnagyobb része — azt lehet mondani — a háború alatt került felszínre.

A kor kívánta egy új olasz színpadi irodalom keletkezését.

A háború a lelkekben olyan állandó nyugtalanságot ébresztett, hogy mindenki érezte, elérkezett az idő a régi értékek újra való átvizsgálására. Így született meg Olaszországban az a színház, amely a „Teatra del grottesco“ elnevezést kapta s amellyel a tulajdonképpeni olasz színház kezdődik.

A „grotteszk színház“ nevét első és jól sikerült darabjától vette. „La maschera e il volto“ (Az álarc és az arc) volt ennek a címe, Luigi Chiarelli a szerzője. Már a darab címe egész program. Chiarelli szerint az élet nem más, mint elentét az életöszlön közvetlensége és ama társadalmi álarc között, amely minden arcra rámerüül, de végül is az ösztön ereje szétzaggatja s a levegőbe fujja.

A színdarab igen nagy sikert aratott, de fontossága nem annyira művészeti, mint inkább kulturális volt, mert a darab mindenkiben azt az érzést keltette, hogy a társadalmi színművek *korra lealkonyult*.

Ebben az értelemben az olasz színház történelem Chiarelli-korszakot alkot. Követői támadtak Chiarellinek Luigi Antonelli, Enrico Cavaccioli, Massimo Bontempelli személyében, hogy csak az ismertebbeket említsük.

A „grotteszk színház“ szerzőivel egyidejűleg egy másik szerző is föllépett Olaszországban, a fiatal szicíliai Rosso di San Secondo, aki még fölényesebben szakított a társadalmi színművek avult stílusával.

A mai Olaszország legnagyobb színdarabírója Luigi Pirandello. Hatvanegy éves és mintegy nyolc-tíz év előtt tűnt fel. Mint naturalista író kezdte pályafutását, de színdarabjai tették őt, az alig ismert író, a ma első olasz írók egyik legnagyobbává. Drámái filozó-

fiai problémák, színpad-matematikailag levezetve. De vannak színdarabjai („Hat szerep keres egy szerzőt“, „IV. Henrik“ stb.), amelyekben a szereplők sötét lelki gyötrelmeit csodálatos életintenzitással adja vissza.

Pirandello sokkal eredetibb szerző, semhogy rögtön tetszhetett volna a közönségnek. *Olaszországban ma is inkább tapsolják, mint szeretik.*

Az olasz színház helyzete legújában a következő. A régiek — például Roberto Bracco — nem ír többé s már el is felejtették majdnem őket, Dario Niccodemi és Sem Benelli és ezek utánpótlói még mindig írnak, de egy avult generációhoz tartozóknak tekintik őket, akármennyire bizonyította is Sem Benelli történelmi drámáiban modern érzékenységét.

A „grotteszk színház“ pályafutása véget ért. Rosso di San Secondo sokat ír, de nem fejlődik.

Pirandello a modern olasz színház egyetlen uralkodója. Követői közül említésre méltó Alessandro de Stefani, ki nagy sikert aratott a „Messinai varga“ című drámájával, amely pirandellói formulák szerint van szerkesztve. Az utóbbi évek sikerei közül említésre méltó Ercole Lui Morselli „Glaucó“ című drámája, amelyben a szerző egy klasszikus mese keretében az ambíció és a diesőség hasztalanságát tárja elénk és az egyszerű háztűzhelyet magasztalja, amelynek értékét csak akkor tudjuk megbecsülni, amikor már elvesztettük. Meg kell még említeni Francesco Saverio Ratti „Giuda“ című drámáját, amelyben eredetien van kifejezve Jézus és Júdás alakjaiban a szeretet igazságának és a gondolat igazságkeresésének ellentéte.

A külföldi modern újdonságok bemutatása mindinkább fejleszti az olasz közönség kultúráját. A „régik“ és az „új“ színház között szakadék keletkezett. A ma: Pirandellóé. De új erők dolgoznak az új olasz színház győzedelmes megteremtésén.

Aki megcsinálja a fiatal írók amerikai útját

A háború utáni idők egyik nagy eredménye, hogy az országok határai kinyíltak és pedig sokkal nagyobb mértékben, mint valaha az egyes népek szellemi termékei előtt. Áll ez különösképpen Amerikára, amely hihetetlen mennyiségű európai színdarabot és regényt tud felhasználni és ahonnan csapatostól jönnek Európába színházi ügynökök és menedzserek, hogy összeszedve az európai írók alkotásait, azokkal a tengeren túl üzleteket csináljanak.

Budapestre különösen szívesen jönnek az amerikaiak, hiszen köztudomású tény, hogy a *magyar írók munkája igen keresett cikk a világ irodalmi piacán*. Most is Budapesten tartózkodott az amerikai színházi világ egyik reprezentánsa, az *International Theatrical Agency* egyik vezetője, Kálmán Miklós.

Közvetlenül elutazása előtt beszélgettünk Kálmán Miklóssal, aki munkatársunknak a következőket mondotta:

— Hónapokat töltöttem Pesten. Szakadatlan tárgyalásokat folytattam írókkal és ügynökségekkel és rengeteg darabot, regényt, novellát viszek magammal. Amerikában sokan vannak, akik európai írókat képviselnek, de ezek az urak főképpen a már bearrivált, ismert és amúgyis sokat kereső írók képviselőit vállalják csak — az én programom első és legfontosabb pontja volt, hogy érintkezésbe léptem azokkal a fiatal lehetőségekkel, akik eddig nem is gondolhattak arra, hogy munkáikat Amerikában értékesítsék. Bámulatlan anyagra bukkantam és meggyőződés, hogy nem egy fiatal író karrierjét indíthatom el. Engem nem érdekelt egyetlen író rangja és életkörülménye sem, visszautasítottam minden befolyást és protekciót — én elsősorban üzletember vagyok — és csak azokat a darabokat kötöttem le, amelyekben igaz értéket láttam.

— A fiatal írók munkáinak Amerikai elhelyezésénél nagy baj volt eddig az emberhiány. Európai darabok elhelyezésével ugyanis aránylag kevés ember foglalkozik Amerikában és akik foglalkoznak, azok könnyebben látják Európában nagy sikereket látott prominens nevek munkáinak elhelyezését.

Hozzájárul még ehhez az is, hogy az ügynökök nagyrésze európai és csak rövid ideje élnek a tengeren túl, nem ismerik kellőképpen az amerikai színházi mentalitást, nem tudnak a szerzőknek olyan tanácsokat adni, amelyeket azok felhasználva már amerikai színpadra alkalmas darabot nyújthatnak át a producernek. Akármilyen különös magyarázatot akármilyen különös darabja tömegesen jelszik amerikai ügynökök stóliájában csak azért, mert az amerikai publikum más mint az európai és mert az ügynök nem tudott az íróknak megfelelő tanácsokkal segítséget nyújtani. Az én társam egyike Amerikának legrégebbi színházi ügynökeinek, aki elindítója volt Bíró Lajos és Vajda Ernő amerikai karrierjének — én pedig különös örömmel vállalkoztam arra, hogy Amerikát megismertetem a fiatal európai munkájával, de úgy, hogy azok a munkák már alkalmasak legyenek az ottani bemutatásra. Összekötő kapocs akarok lenni az amerikai közönség izlése és a fiatal európai írók között.

Sok darabot kötöttem le Amerikára, sokat az angolul beszélő területekre és sokat Magyarországra kivételével az egész világra. Viszek regényeket és novellákat, amelyekben filmteremtéseket látok. A szerzőim között vannak régi, nagynevek és vannak, éppen programom alapján új fiatalok. Sőt megtettem azt is, hogy az egyik fiatal íróval, Tyrnauer Istvánnal darabot irattam az egyik nagy amerikai színészről számára és ez a darab, amelynek „Madame” a címe, egészen biztosan nagy karriert fut majd be Amerikában. Lükettő, izgalmas meséje van és a főszerep grandiózus, sokszínű és asszonyi. Ha beválnak terveim ezzel a darabbal, akkor rendszeresítem azt, hogy fiatal magyar íróktól a témák előzetes megbeszélése és megfelelő anyagi ellenszolgáltatások után darabokat rendeljek Amerika számára.

Ha az általam itt leköötött daraboknak csak a negyedrészt tudom elhelyezni, budapesti tartózkodásom akkor is eredményes volt úgy cégemre, mint a magyar írókra. Hogy pedig a kapcsolatot jobban kiépítem Magyarországra és Amerika között — elvállaltam az egyik nagy magyar színpadi ügynökség amerikai képviselőit.

A FILMFELVÉTEL

Hans Medardus egyfelvonásos szkeccse
 Fordították: Tiszay Andor és Baranyai Béla

Ezen darab előadási joga bármely nyelven kizáróan Dr. Marton Sándor színpadi kiadótól, Budapest, IV, Bécsi ucca 1 szerezhető meg. (Copyright 1929. by Dr. Alexander Marton Budapest)

Személyek: $\left\{ \begin{array}{l} \text{Mc.Curr, a „Real Life Cino comp.” elnöke.} \\ \text{Slyngé.} \\ \text{Lindeser,} \\ \text{Von Czika} \\ \text{Dr. Olbers,} \\ \text{Sattler.} \end{array} \right\}$ a „Real Life Cino comp.” tagjai

$\left\{ \begin{array}{l} \text{Egy fiatalember,} \\ \text{Egy fiatalasszony,} \\ \text{Közepkorú úr} \\ \text{és a Rendező.} \end{array} \right\}$

A szerző szkeccsnek nevezi ezt a bizarr játékot, mert annyira rettentés a darab cselekménye, hogy a nézők borzadva gondolnak vissza rá — ha a szerző egy mondattal nem változtatná át az egészet nevetéssé, de csak a darab végén. Így a szereplőknek nem kell az amúgy is kegyetlen szavakat még jobban aláhúzni, hanem száraz, úgynevezett üzleti tónusban kell játszaniok, ahogy például a kereskedők vagy bankdirektorok beszélnek munka közben.

Gyors, határozott szavakkal mondják el a szöveget, csak a három áldozat játszhat másképp. A szerelmespár természetes ijedséggel, a középkorú úr pedig nyugodt flegmával.

Így ki fog jönni a darab sorai között rejtőző satíra a mai filmörület, a mai élet és a mai társadalmi erkölcsök ellen.

A darabban játszó filmfelvevőgépet úgy készíthetjük el, ha egy fényképező-állványra feketé papírral bevont téglalakú dobozt helyezünk, melynek oldalába egy gramofon felhúzóit illesztünk. A fénylámpákat a néző felőli oldalon el kell takarni, mert ellenkező esetben zavarja a nézőteret.

(Szín: Elhagyatott szalón egy villában. Az ablakok beszegezve. Nézőtől jobbsarokban filmfelvevőgép. Mellette két nagy fényező. Az asztalon három gyertya ég. Homályosan világítja meg a színt. A szobában alig van bútor. Csak egy kanapé, két-három szegényes

faszék és egy szekrény. Ajtóbejárás jobbról. Mellette mosdókészlet)

Amint a függöny felgördül, a színen állnak és ülnek a filmársaság tagjai. Az asztal mögött szónokló MacCurrt figyelik. A cselekmény mintha már folytatódna...

Von Czike és dr. Olbers ülnek. Sattler áll. Mellette néhány statisztá. (Slyngé és Lindeser nincsenek a színen.)

MacCurr: Ismétlem, uraim, a Real Life, Cino Company legutolsó mérlege nem valami sokatmondó. Ennek okait egyrészt a konkurenciában kell keresnünk, melynek minden törekvése odairányul, hogy — éppen úgy, mint mi — a való élet jelenségeit állítsa a gép elé, másrészt pedig abban, hogy a két legutolsó filmünknek távolról sem volt akkora sikere, mint az előbbiekné. Végeredményben, uraim, jobbat és ütőléhrhetetlent kell nyújtanunk! Hogy úgy mondjam: meg kell előznünk az életet! Ha nem a holnapután újszerűségét hozzuk, lemaradunk a versenyben! Uraim! Hozzászólásokat kérek!

Sattler: A napokban beszéltem az Eastern Rail Road egyik mozdonyvezetőjével. Vasúti szerencsétlenségről tárgyaltunk — legalább ötven

Mez 5 kg. postacsomagban bérmentve utánvétellel 12 — pengő
 „MEH” a magyar méhészek értékesítő szövetkezte. Budapest Arany János ucca 1/c

HORTOBÁGYI JUHTURÓ

Mindenüzt kápható!

Termeli:

ORSZ. MAGY.

TEISZÖVEI KEZETI KÖZPONT

halottal! De ezer dollárt kér minden halott után.

MacCurr: Kösse meg vele az üzletet, ellenben húsz halottal kevesebbet kérünk! Ha a mozdonyvezető esetleg otthagya a fogát, még megta karfhatunk húszezer dollárt és van egy ingyenhalottunk is. Tovább!

Von Czika (feláll): A miridita trónörökös nő ünnepélyes beiktatása két hét múlva lesz. Tekintettel az uralkodócsalád zilált finánciális viszonyaira, sikerült a honoráriumot ötszáz koronára lealkudnom. A trónörökös természetesen szintén részt vesz a felvételeken.

MacCurr: Ostobaság... Mi van még uraim?

Dr. Olberš: Ingyen kaphatjuk meg Dekobrárt az íróasztalnál...

MacCurr (közbevág): Mit?! Ingyen? Írja meg annak az úrnak, hogy háromezer márkáért lehet szó a dologról. Több indítvány nincsen? Köszönöm! Bármennyire is sokat ígérők az önök tervei, uraim, nekünk több kell. A mai közlekedési viszonyok mellett vasúti szerencsétlenséget már majdnem mindenki látott és átélt. Szenzációkat, uraim! Nekünk most szenzáció kell! Hogy röviden fejezzem ki magamat — gyilkosság! Az előkészületek a mai felvételre már megtörténtek: A szín ez az elhagyatott villa. A tulajdonossal Mr. Slynge kötött szerződést. Minden a legnagyobb elővigyázattal történt. A jelen pillanatban Mr. Slynge és Herr Lindeser áldozatokat keresnek! Az urak nemsokára megérkeznek. Kérem, Herr Sattler, menjen és hozzon nekünk valakit, aki megöli

majd az áldozatokat. Most fél tíz, negyedóra múlva itt legyen. Nem szükséges a ház környékéről sem eltávoloznia. Ebben az időben negyedóránként átlag három „emberi individium“ halad el a ház előtt. Vigyen magával gumimaszktot! (*Sattler el.*) Így könnyen lefoghat valakit. Kérem, Herr Olbers, állítsa be a gépet.

Von Czika: A bútorokat hogyan helyezzük el?

MacCurr: Az attól függ, kiket hoznak az urak! (*Slynge és Lindeser beleszokolják a fiatalembert és a fiatalasszonyt. Mindkettő arcán gumimaszk, mely gátolja beszédüket. Karjuk összekötözve.*) Már itt is vannak! Egy pár? Herr Czika, kérem, rendezze be a szobát. Házasságtörés in flagranti! Sattler csak egy személyt hoz... Ezeket honnan szerezték?

Slynge: A ház előtt sétáltak karonfogva, bizalmasan!

Lindeser: A maszkt levegyem?

MacCurr: Még egy pillanat. (Az áldozatokhoz.) Kérem, jegyezzék meg!

Visszaéléseket követnek el!

Néhány hete tapasztaljuk, hogy úgy S. H. S. ből (Jugoszlávia), valamint Csehszlovákiából és Romániából egyes olvasóink panaszkodnak, hogy a lapot gáhog t aákin m. drá árbban jlu mi azt hirdetük. Sajnos, az ilyen egyes előforduló esetekben nem tudunk védekezni, de figyelmezteljük és kérjük nb. olvasóinkat hogy semmi szín alatt ne fizessenek többet a lapért, mint ahogy mi azt feltüntetjük. Még pedig:

S. H. S.-ban :

Tolnai Világlapja 12 dinár
Déliab 6 „

Romániában :

Tolnai Világlapja 40 lei
Déliab 20 „

Csehszlovákiában :

Tolnai Világlapja 6 korona
Déliab 3 „

◆◆◆

PESTI HIRLAP DISZKÖNYVTÁRA

A SZOROZAT 5-IK KÖTETE
ALFRED MACHARD
KIRÁLYSÁG
A PADLÁSSZOBÁBAN

A Pesti Hirlap tudatja a
t. közönséggel, hogy a so-
rozat négy első kötete,
mely nagy példányszáma
dacára elfogyott,

UJ KIADÁSBAN UJRA KAPHATÓ:

Walsh: Az ezüstadár

Savage: Szenvedélyek szigete

Balzac Harminczéves asszony

Max Brand. A makrancos kisasszony

míg nyugodtan viselkednek, semmi bántódásuk sem lesz. Különben is senki sem hallhatja kiabálásukat. Az ablakokat beszegeztek. (*Slyngé és Lindeser browninggal az ajtóknál állnak.*) Innen nem szabadulhatnak ki. Vegyék le a maszkot. (*Olbers és Czika leveszik.*)

A fiatalasszony: Istenem!... (*Ájultan egy székre hanyatlik.*)

A fiatalember: Elinor! Elinor!...

Dr. Olbers: Nyugodjon meg, tréfa az egész! Vagy talán rablóknak néz bennünket?

A fiatalember (késégbesve): De kérem, segítsen rajta!... Elinor!

MacCurr: Herr Cika, adjon a hölgynek konyakot.

A fiatalember: Ha nem csalódom, önök úriemberek és összetévesztenek bennünket valakivel. Mi nem azok vagyunk, akiket önök keresnek...

MacCurr (nevetve): Honnan tudja ezt?

A fiatalasszony (főleszmél): Harry... itt vagy... mit akarnak tőlünk... Istenem, ha a férjem...

MacCurr: Á!! Ön férjes asszony?

A fiatalember: Maguk pedig a hölgy férjének megbízottai! Igaz? De esküszöm önöknek, hogy semmi...

A fiatalasszony (közbeszól): Semmi... semmi sem történt... Istenem!...

MacCurr: Minket ez nem érdekel, fiatal barátom, bár mint férj, mindenestre elítélem, hogy ön éjszaka más házas társával sétál és e hölgy férjének erről nincs tudomása.

A fiatalasszony: Istenem... bár soha se tettem volna, Harry!

A fiatalember (MacCurre rohan, az le taszítja a földre).

„Ne koplalj, de légy karcsú!”

A helyes táplálkozás szabályai. Teljes étlap kalória-táblázattal, gyönyörű illusztrációkkal. Kapható kiadóhivatalunkban (VII. ker., Dohány uca 12). Ára 1 pengő 80 fillér. Az összeg bélyegekben is beküldhető, utánvétellel nem küldjük.

MacCurr (lefogja): Fitalaember, jegyezze meg magának, hogy tisztességes emberek társaságába jutott, nem pedig rablóbarlangba! Mérsékelje magát, mert különben...

A fiatalember (jelkel).

Dr. Olbers: A gépet beállítottam.

A fiatalasszony: Micsoda gépet?... Harry! Mit akarnak velünk?

Dr. Olbers: Filmfelvételt csinálunk, semmi mást.

MacCurr: Önök talán egyebet gondoltak? Filmvállalkozók vagyunk és filmet csinálunk! Ennyi az egész.

A fiatalember: Hallatlan szemtelenség! És azt hiszi, hogy mi ebbe beleegyezzünk?!

A fiatalasszony (az asztalhoz fut s az asztalterítőbe burkolozik): Harry, törd össze a gépet! Törd össze! Ha a férjem meglátja!... Irgalmas Isten! (*Ismét elájul.*)

Slyngé (visszatolja a fiatalembert, aki a gép felé rohan).

MacCurr (a fiatalember orra alá éterez üveget tart, Slyngé a földre engedi az elkábult fiatalembert, majd a sarokba vonszolja az asztal mögé, hol a fiatalasszonyt is elkábítják). Menyi baj van az emberekkel! A kész filmet majd megnézik, de dolgozni senki sem akar! — Itt jön Sattler.

Sattler (belép, egy középkorú urat taszkol be maga elé, gumimaszkkal az arcán).

MacCurr (eléje áll): Figyelmeztetem, hogy a legesekélyebb ellenállás éle tébe kerül.

Az úr (flegmatikus kézimozdulattal válaszol).

A viaghírű író, WILDE OSZKÁR

egyik leghíresebb szindarbiában az, hogy „először a modor, azután a morál”. Ez valóban így is van, mert a társadalmi forma és érintkezés már sok ember karrierjének vetette meg alapját. Az Athenaeum kiadásában most megjelent

DAMA ÉS GAVALLEK

című füzet kimeríti mindazok a formakész és szokások t. m. ívek a társadalmi érintkezésben a jó modorok és biztos fellépések nélkül edhetetlen kényeleket. Ára 1 pengő 80 l, benne 12v pengő 90 l. Megrendelhető a kiadóhivatalunkban, (VII. ker., Dohány u. 12)

MacCurr: A maszkot levenni!

Az úr (körülnézve): Jó estét, uraim! Az önök meghívása nem valami barátságos... Mit óhajtanak tőlem? Félóra időm van. (Cigaretára gyújt.)

MacCurr (megtapogatja az úr karizmát).

Az úr (vidáman): Elég kemény, mi? No, de önök többen vannak, aztán a browningok... Különben anélkül is feljöttem volna... Ugyanis a klubba igyekszem s — mint önök is tudják — huszonnégy órás szerenését jelent a játékosnak, ha útközben megtámadják. Nem szeretném az időt elpazarolni. Mivel szolgálhatok? (Leül, konyakot tölt magának.)

MacCurr: Ott az asztal mögött egy fiatalember és egy hölgy fekszenek. Önnek kell meggyilkolni őket.

Az úr (nevet): Ne mondja? Nem rossz tréfa!

MacCurr (browningját az úrta fogja; a többiek szintén): Megteszi amit kívánunk, vagy nem? Harmadik eshetőség nincs!

Az úr (nevetve): Az ördögbe is! Különös választlás! Komolyan gondolják, uraim? (Konyakot tölt.)

MacCurr: Olyan jutalmat kap tőlünk ezért...

Az úr (közbevág): Valóban kíváncsi vagyok, hogy mit kaphatok?

MacCurr: A legnagyobb jutalmat, ami csak van!

Az úr: Az életemet gondolja ön? —
— Látssa, az emberek véleménye az

Tábornok mint kém

BADEN POWEL KÉMKEDÉSEI

Ezen könyvben nemesak érdekesítő olvasmányok találhatók, hanem érdekes rajzok is melyek jellemzik egy angol tábornok furánosságát. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér. Megrendelhető a „Délibáb” kiadóhatalomban Budapest VII. Dohány uca 12.

Francia nyelvtan

Kezdek számára. Ára bérmentve 70 fillér. Megrendelhető a „Délibáb” kiadóhatalomban Budapest VII. ker. Dohány uca 12.

életről nagyon is különböző... Részemről ezt „a legnagyobb jutalmat” csak egy szempontból tartom elviselhetőnek: Ez természetesen egy asszony!!... De ami az életet máskülönben illeti...

MacCurr (idegesen): Mindenesetre érdekes nézetei vannak az életéről, de jelenleg sokkal fontosabb dolgokról lesz szó! Önnek meg kell ölni ezt a két embert minél előbb.

Az úr (hirtelen): Engedjen meg egy kérdést: miért éppen én... no, úgy gondolom, miért nem ön, vagy a többi urak... de ha már mindenáron akarják, úgy... Szabad érdeklődnöm, tulajdonképpen mi a hünyük? Mit követtek el? Csak azért kérdelem, hogy ne legyek olyan idegen hozzájuk, ha ilyen intim vonatkozással közeledem majd...

MacCurr: Fogalmam sincs róla. De gondolja el például, hogy a hölgy az ön felesége...

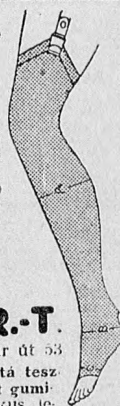
Az úr: Hogyan?

MacCurr: A fiatalember pedig az asszony udvarlója és ön rajtakapja...

Az úr (folytatva): Aztán megölöm őket — gondolja ön! — Látssa, én ezt sohasem tenném meg! Az asszonyok olyan ostobák! Nem? Mit tudják,

„KAROMA“

Az utabbi görse és lábformák elhesen tüninékül harisnya gyűlékonyabbhoz simuó tevezős, a láb nem izzad benne és a legfinomabb selyemharisnya alatt sem látható. Kapható minden szaküzletben, gyógyszerárban, valamint a főterületen és vezérképvisletnél.

Glória

kötszergyár R.-T.

Budapest, VI. Vimos császár út 53.

„KAROMA” harisnya elavultta tesz az eddig használt úgynevezett gumiharisnyát. — Elegáns higiénikus tevezős, tartós, stoppítható és xütföldre és vidékre rendelések pontosan eszközölhetnek.

Elpusztíthatatlan!

Kérien smertető!

hogy mit tesznek... De most már, uraim, bármennyire is érdekes az önök társasága, úgy-e megengedik, hogy ajánljam magamat. A tréfa nagyszerű volt.

MacCurr (a padlóba lö): A browning töltve van! Látja?

Az úr (kissé ijedten): Látom. És...
(*Magában.*) Ezek megőrültek...
(*Fenn.*) És ha itt maradok és semmit mást nem csinállok, mint megiszom a konyakjukat? (*Iszik.*) Akkor?...

MacCurr: Ha ebben a tempóban folytatja az ivást, úgy tíz perc múlva végére jár az üvegnek, de biztosítom, az életének is! Csak nem gondolja, hogy kiengedjük innen, mielőtt elvégzi a gyilkosságot!! Ha megfelle, nem jelenti fel önmagát a rendőrségen — efelől nyugodtak lehetünk.

Az úr: Az ördögbe is! Mit tehetek? ... Legalább megnézhetem az áldozatokat?

MacCurr: Nyolc perc múlva kábulatukból magukhoz térnek. Nincs veszíteni való időnk! Kérem, doktor, kapcsolja be az áramot! (*Erős világítás a fényszóróból.*) Ugyanis filmfőlvételt csinálunk az esetről. (*Be mutatkozik.*) Real Life Lino Company Limited, MacCurr.

Az úr: Von Beda-Bruckn báró.

MacCurr: Nagyon örvendek. Láthatja, kedves báró úr, hogy a dolog komoly.

Az úr: Rendkívül — sőt szenzációs!

MacCurr: Azt hiszem, ön is elismeri, hogy bár a gyilkosság ténye nem igen kellemes a meggyilkoltak, de

A Friedler-féle szabadalmazott

„GAMMA” hajnövesztő

egyszersmind a hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás legfőbbkeletesebb gyógyszere.

„GAMMA” hajszappan teljesen feleslegessé teszi minden más hajmosó használatát, mert általa a haj és a fejbőr teljesen megszabadul a felrakódott idegen anyagoktól. Orvosiilag kipróbálva és ajánlva. Kapható mindenütt.

FRIEDLER-LABORATÓRIUM

Budapest, VII. kerület, Murányi uca 46 sz.
Telefón: József 464-71

a vele járó szenzáció a tömegnek szórakozásra ad alkalmat s így a gyilkosság immoralitása a tömeg szórakozásához mértén majdnem elenyészik. Az emberek beszélnek róla, az újságok hasábos cikkeket írnak és illusztrálják a gyilkosságot, mi pedig megfilmesítjük.

Az úr: Igaza van! A tömeg nagyszerűen szórakozik a gyilkosságon.

MacCurr: Na lássa! A költők éheznek, koplalnak, elpusztulnak s az utánuk jövő nemzedék agyondicséri őket...

Az úr: Ne mondja?

MacCurr: Az aviatikusok lezuhannak, de csak azért, hogy tízezer ember felordíthasson; mert egyedül az átélt esemény mozgatja meg gyökereitől az emberi idegeket.

Az úr: És a gyilkosok...

MacCurr: Az emberiség jótévői! A gyilkosság kielégíti az ember gyilkosságra hajlamos vágját. Gyilkosság nélkül elképzelhetetlen az emberi lét. Hiányozna a feszültség momentuma!...

Az úr: Kedves mr. MacCurr, azt hiszem, csak a browning ja meggyőzőbb, mint az ön előadása... (*Ismét az ajtó felé megy, mindnyájan rászegezik browningjukat.*) Jól van... elég már... Az ördög vigye el a dolgot... Ostoba história! De remélem, megengedik, hogy az arcomra tegyek valamit. Nem szeretném, ha rámismernének a filmről.

Slyngé: Tessék! (*Egy fekete kendőt ad át, melten két lyuk van a szemeknek.*)

Az úr: Köszönöm, ez jó lesz. Azt hiszem, uraim, önöknek jó összekötötésük lehet a rendőrséggel?

MacCurr: Üriembereknek egyáltalán nincs összekötötésük a rendőrséggel. Mi úriemberek vagyunk és rendőrileg bejelentett iparended-

Alelepiezett spiritizmus

E műben a legnagyobb spiritiszták mutatványai vannak leírva. Ára bermentve 1 pengő 20 fillér. Megrendelhető: a „Délibáb” kiadóhivatalában, Budapest, VII., Dohány uca 12

lyünk van. A rendőrség természetesen csalásnak, szemfényvesztésnek tartja a mi természetutáni fölvételeinket. „A tökéletes technika” — mondják ők! De a közönség — az igen! Az érez valamit! Még a lélekzetük is eláll! És ez kell nekünk!

Az úr: Tehát Rael Life... az álarcs nagyszerű... de alig látok keresztül rajta.

Sattler (háttal az ájultaknál térdel): A léleket gyorsul. Pulzus hatvanöt.

MacCurr: Legfőbb ideje! (Az úrhoz.) Tessék ideállni az ajtóhoz. Mihelyt magukhoz térnek, ezzel a késsel rohanjon rájuk és szúrja le őket. Beszélni nem szükséges! Jegyezze meg: ha vonakodik megtenni ezt, ha darab golyó fúrja át testét!

Az úr: Köszönöm, egy is elég lenne!

MacCurr: Az élet nem gyermekjáték! És nem engedhelem meg, hogy ön a mi üzletünket elrontsa...

Sattler: A pulzus nyolcvan.

MacCurr (folytatva): Az áldozatoknál nincs fegyver, könnyen végezhet velük.

Sattler: Kilencven!

MacCurr (parancsot oszt): A fiatalembert a díván elé! Az asszonyt a dívánra! (A legnagyobb gyorsasággal megteszik.) Kikapcsolni! (A fényező elsötétülnek, csak egy szál gyertya ég.) Ha jelt adok, teljes fényt kérek! A gép rendben van?

Dr. Olbers: Igen, a szín háromötöd-része egészen benne.

MacCurr: Mindenki vissza, a gép mögé! (Megtörténik.) A browningok maradnak! (A fiatalemberhez rohan, megrázza.) Térjen magához! (A fiatalember maga körül kapkod, az asszony megmozdul. MacCurr vissza-rohan): Los! (Betaszítja az urat a gép mögül a színre. Vakító fény, a gép működésben.) Leszűrni! Az ördögbe is...! Leszűrni, vagy meghal...

Az úr (a fiatalemberre rohan, feléje szúr).

A fiatalember: Gyilkos! Segítség! Gyilkos!

A fiatalasszony (a férfiak közé veti

magát, Az úr szíven szúrja): Harry! ... meghalok... (Összeesik.)

Az úr (ész nélkül szurkálja, hol az egyiket, hol a másikat; artikulátlan hangok törnek ki belőle).

MacCurr (gyorsan): Elég lesz! Győződjön meg, hogy meghaltak-e!

Az úr (megtapogatja őket, az álarca eltolódott, alig lát): Istenem... Istenem... (Leroskad.)

MacCurr: Megháltak! Keljen fel! Ott a mosdó... Mossa meg véres kezét. Keljen már fel! A kést dobja a hullákra! Vesse le kabátját... a tántorgó járás jó... Dobja le az álarcot, nézze meg még egyszer az asszonyt! A pokolba is!... Ön a férj! Vigyázzon egy kicsit! A másik oldalon a mosdó! Nekimegy a gépnek! Vigyázzon!

Az úr (rángatja az álarcot, nem tudja levenni, először a gép felé támoanyag, aztán a mosdóhoz megy, vizet önt a fejére, megmossa a kezét, a kanacsót elejti, az összetörik, végül leroskad egy székre).

MacCurr: Stopp! (A gép megáll, a fény kialszik, csak egy gyertya világít.)

Dr. Olbers: A végét majdnem elrontotta.

MEIN KÁVÉ

MacCurr (Az úrhoz): Siessen már! Mire vár még? A klubban várják! Ma éjszaka felrobbantja a bankot! Vagyont nyerhet! (*Megrázza.*)

Az úr: Igen... Az ördögbe is... Mi esoda tréfa volt... mintha álmodtam volna... Hol vagyok...?

MacCurr: Nincs veszíteni való időnk... Két embert ölt meg. (*Browningját ráfogja.*) Mossa le egészen a vért és menjen! A följelentés csak az ön nyakát veszélyezteti.

Az úr (létova mozdulattal): Igen... igen... gondolja — esik az eső?

MacCurr: Ugyan! Ne legyen már ilyen gyerekes!

(*A többiek azalatt rendet csinálnak a szobában. Becsomagolják a gépet, az ablakokból kiszedik a szegeket. A holttesteket kikerülik; csak az íróasztalon álló gyertya világít.*)

Az úr: Igen... most elmegyek... Mi esoda tréfa... De gyűjtsák fel a villanyt, alig látok... (*MacCurr az*

úr fejére teszi kglapiját, vállára berítja kabátját. Az úr egy szál gyujtát gyűjt, az ajtó felé megy. Ősztönszerűen a holttestek felé pillant, az asszonyra... A gyufa elalszik. Megáll, gyufát gyűjt, az asszony arcába világít, majd egészen halkán és esodálkozva): Elinor?...)

Dr. Olbers (halkán MacCurrhoz): A másik is így szólította. Ismeri!

Az úr (halkán): Elinor!... (*Felordít.*) Elinor! (*Összerogy.*)

MacCurr: (filmkazzettát csomagol). Sajátóságos... hogy éppen a férje volt...

Lindeser (Az úr fölé hajolva): Meghalt... (*Pillanatnyi szünet.*)

Egy úr az első földszinti sorban: Köszönöm, uraim a főpróba nagyszerű volt! Vizsontlátásra a holnapi premiéren.

(*A „halottak“ felkelnek és tétovázva a többiekkel üdvözlik egymást.*)

(*Függöny*)

MINDENBEN

ELSŐ A

PESTI NAPLÓ

Artista élet

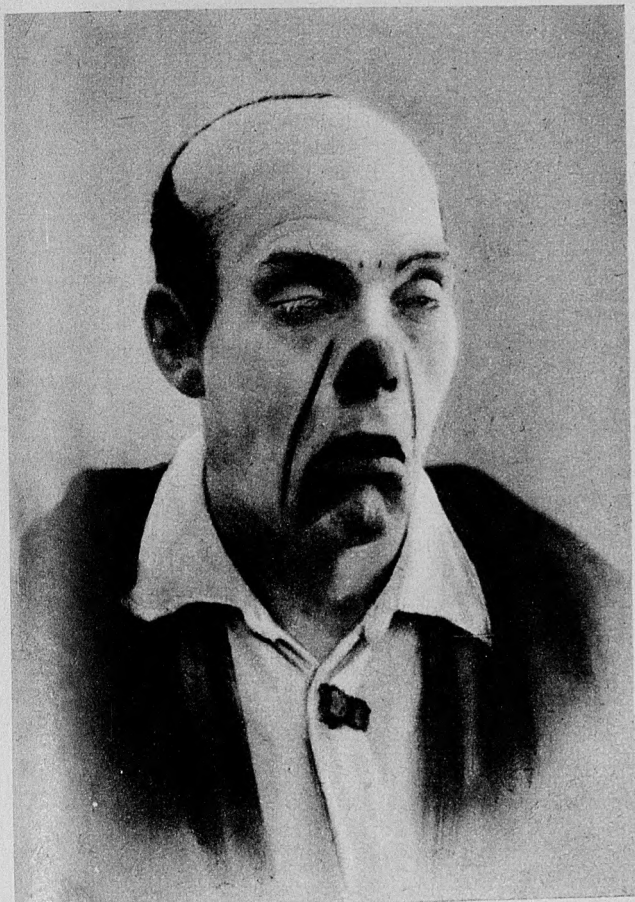
. . . . Artista sors

Jovers! Jovers! Tapsolt és tombolt a közönség, amikor a három artista bevégezte a számot. „Joversnek” hirdette a színlap a számot. Három artista, három bohóc, kijöttek kis hangszereikkel, egy harmonikával, egy gitárral és egy fuvolával. És mókáztak fájdalmas grimasszal, megnevetettek, de úgy, hogy egy kis rezonancia mégis csak ott ült a kacagásunk tövében.

És „Jovers” bejárták a világot, mindenütt óriási siker, nagy taps honorálta mindenütt a fájdalmas mókákat s különösen tetszett az a befejezés, amikor Jovers, az első bohóc, akinek nevéből a számot elnevezték, igen amikor Jovers egy óriási dupla saltót csinált s utána fekvé maradt a földön, társainak legnagyobb megdöbbenésére. Jovers úgy csinálta, hogy nem mozdult, mintha nem sikerült volna az ugrás úgy feküdt a földön . . .

És a másik két artistának erre külön alkalom adatott a mókákra. Amint megsiratták társukat és erre száz fájdalmas grimaszt csináltak, amint aztán mókásan eltemették . . . majd amikor kiderült, hogy mégsem halt meg, csak ártatlan trükk, tréfa volt az egész — nos hát erre újabb móka következett.

És egyszer Londonban! . . . különösen nagy sikere volt a számnak, már épp a végjelenetnél tartottak. Jovers különösen hálás akart lenni ez estén a publikumnak. Következett a saltó. A híres jelenet. Elhatározta, hogy a rendsnél kétszer akkorát ugrik. Összeszedte minden erejét. Egy óriási ugrás. Megfordult a levegőben és aztán — előírás szerint — mozdulatlan maradt. Megkezdődött a játék. Sírtak, mókáztak, temették a kollégák, mint ahogy már azt annyi éven

Ralph

keresztül annyi színpadon megszokták. Most annak a jelenetnek kellett következnie, amikor Jovers hirtelen föltá-páskodik a többiek legnagyobb meg-rökönnyödésére. A két bohóc várja a felugrást. Jovers nem mozdul... Mi az, talán ugratni akarja őket. Rend-ben van, ez talán egy műsoron kívüli poén. Az artistavilágban szokásos a rögtönzés és egymás megtréfálása a színpadon.

De most már fele sem tréfa. Percek telnek el. A színpadon a percek órák. Ralph, az egyik bohóc megérinti Jover-set. Az mozdulatlan, megrázza, egész közel hajol hozzá, akkor látja, hogy a szája vérzik. Mi az! Rettene-tes. Jovers eltévesztette az ugrást. Észrevétlenül úgy esett le, hogy sem a közönség, sem a partnerek nem vet-ték észre, hogy a leesés a fejre történt s Jovers hangtalanul terült el a föld-ön. Összehúzták a függönyt. Jovers halott volt.

Artista-sors.

A szám persze most már megszűnt. A partnerek külön-külön járják most a világot. Ralphal egy bécsi varieté-ben beszélgettünk.

— Még mindig az óriási tragédia hatása alatt állok. Nemcsak partnere-met, de legjobb barátomat és tanító-mesteremet veszítettem el Joversben. Én véletlenül lettem artista. A szüleim kereskedőt akartak belőlem csinálni. Már gyermekkoromban nagyon szerettem a tréfát s az iskolában mindig én mulat-tattam pajtásaimat. A varieté-élet felé vonzódásom tizenöt éves koromban már ellenállhatatlan erő-vel jelentkezett ben-nem. Amikor Jo-vers Madridban (szü-lőhelyemen) ját-szott, megfordult édes anyám üzleté-ben. Ott ismerked-tem meg vele. Meg-kértem őt arra, hogy egy este meg-látogathassam őt a varieté öltözőjében. Nem csodálkozott, hanem azt felelte

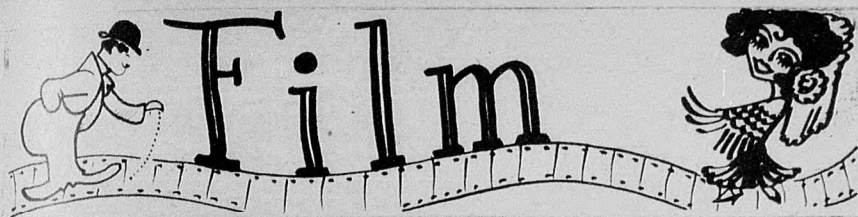
rögtön, hogy bármikor szívesen lát. Még aznap este meglátogattam s elmondottam neki, hogy artista sze-retnék lenni.

Előadtam neki egy pár mókát, amit úgy magamtól betanultam. Azt mondta, hogy nagyon tehetséges vagyok s hogy hajlandó velem foglalkozni. Ő egy hó-napig Madridban volt s ezalatt min-dennap együtt voltunk. Megadtam neki a címemet és egy félév múltán Párizsból levelet kaptam, amelyben megírta, hogy ezentúl hármasban fog dolgozni. Az egyik partner már meg-van, a másikra vonatkozólag énám gondol. Rohantam Párizsba. És aztán megcsináltuk a számot.

Most önállóan dolgozom, természe-tesen be kellett tanulnom egy új szá-mot. Most így lépek föl a különböző színpadokon. A jelenésem előtt mindig mélyen meg vagyok rendülve. Hyen-kor alig tudok szabadulni attól a kínzó fájdalomtól, amelyet szegény Jovers tragikus halála bennem ébreszt. De aztán ha a színpadra lépek, persze, hogy elfelejtek mindent... Csak a közön-ség szuggesztív ezer szemét nézem, amely az artistával mindent elfelej-tett, a hétköznap szűrkeségét, a fáj-dalmat, a kegyetlen életet s amely leg-alább percekre megadja az embernek a sikert, a mámort, a tapsot, a boldog-ság illúzióját.

A Jovers-szám

Három filmsztár egy képen : Anita Page, Joan Crawford
és Dorothy Sebastian (Fotó M—G—M)

Amig Chevalier

Hollywood, február hó.

A beszélőfilm nagy változást okozott itt Hollywoodban. Rengeteg ismert és ünnepezt filmsztár máról-holnapra szerződés nélkül maradt, mert a beszélőfilmben használhatatlanná vált. Természetes, viszont, hogy a régiak helyét újak, ismert és ismeretlen színészek töltötték be, főleg olyanok, akik a színpadokon arattak eddig sikereket. Ezek közé tartozik Maurice Chevalier, a párizsiak dédelgetett sztárja, aki néhány héttel ezelőtt érkezett meg az óvilágból néhány beszélőfilm főszerepének eljátszására.

Senki sem hinné el erről a mosolygós arcú fiatalemberről, hogy milyen sok viszontagságon kellett keresztülmennie, amig eljutott az első sikerig. Erről beszélt nekünk valamelyik nap a Studióban, amikor a rendező rövid időre szünetet rendelt el.

— Ezernyolcszázkilencvennyolcban születtem Menilmontantban — mesélte nekünk Chevalier — és már egészen kis gyerekkoromtól kezdve minden álmom és vágyam a cirkusz és a színház volt. Bizony szívesebben töltöttem el időmet a cirkusz egyik bohócával, mint az iskola padjaiban és így történt meg, hogy egy szép napon kicsaptak az intézetből. Anyám erre beadott egy asztalosműhelybe inasnak. Itt is csak a cirkuszról álmodoztam, semmit sem dolgozva, amig végre egy alkalommal mesterem kitétte a szűrőmet. Kétségbeesett anyám most egy elektrotechnikus üzletbe küldött tanulni. A következő hónapban már nyomdászinas voltam. Majd rövid idő múlva egy babagyárban találtam alkalmazást. Itt a babák arcát kellett festenem, hál Istennek nem sokáig, mert főnököm rájött arra, hogy teljesen használhatatlan vagyok. Ek-

eljutott odáig

kor utazója lettem egy festékkereskedőnek, ahonnan viszont azért dobtak ki, mert többet sétáltam Georgettevel, első szerelmemmel, mint az eladandó festékekkel. Nem vettem tragikusan a dolgot és továbbra is sétálgattam szerelmemmel.

Egy nap egy esküvőt néztünk végig közvetlen a templom bejáratánál. Georgette félig kinyitotta a csapóajtót és úgy elcsodálkozott a gyönyörűségtől, hogy hirtelen elengedte, ami azzal a következménnyel járt, hogy teljes erővel a kezemre csapódott. A kórházba kerültem és ugyanakkor dühömben szakítottam Georgettel.

Amikor felgyógyultam, egy szeggyárban vállaltam állást. Szabad estéimen továbbra is szorgalmas látogatója maradtam a hangversenyeknek és a színházaknak. Végre nagy dologra szántam el magam. Felkerestem városkánk varietéjének a „Három oroslán”-nak tulajdonosát és megkértem, szerződtesse le énekesnek. Hála a tulajdonosnő rábeszélésének ez sikerült is. Ebben a lokálban kétszer léptem fel. Először és utoljára, mert a közönség botrányosan tüntetett művészi játékomban ellen. Ez sem vette el a kedvem és rövidesen szerződtettem tagja voltam a „Casino de Tourelles”-nek, ahol színészutánpótlékot adtam elő elég szép sikerrel.

Egy párizsi barátom szerencsémre ismerte *Mistinguettet*, akinek egy alkalommal bemutatott. Mistinguette végignézett és azután kijelentette, hogy csinos fiatalembernek, mint nekem, nem kell félnem, hogy nem kapok szerződést. A jóslat beteljesedett, mert rövid idő múlva táncpartnere lettem a párizsi Folies Bergéiben. A háború rövid időre elvont a színpadtól, de két év múlva újra együtt táncoltam és énekeltem Párizsban Mistinguettevel.

A többit már tudják — fejezte be szavait Chevalier, — de őszintén szólva nem szeretném még egyszer végigcsinálni azt, amit most itt elmeséltem maguknak . . .

Tarnay Tibor.

Dr. Mikes Lajos

Német nyelvtana

kezdők számára. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér. Megrendelhető: a „Délbáb” kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány ucca 12

áig

ereske-
lobtak
tlevel,
dandó
ikusan
gattam

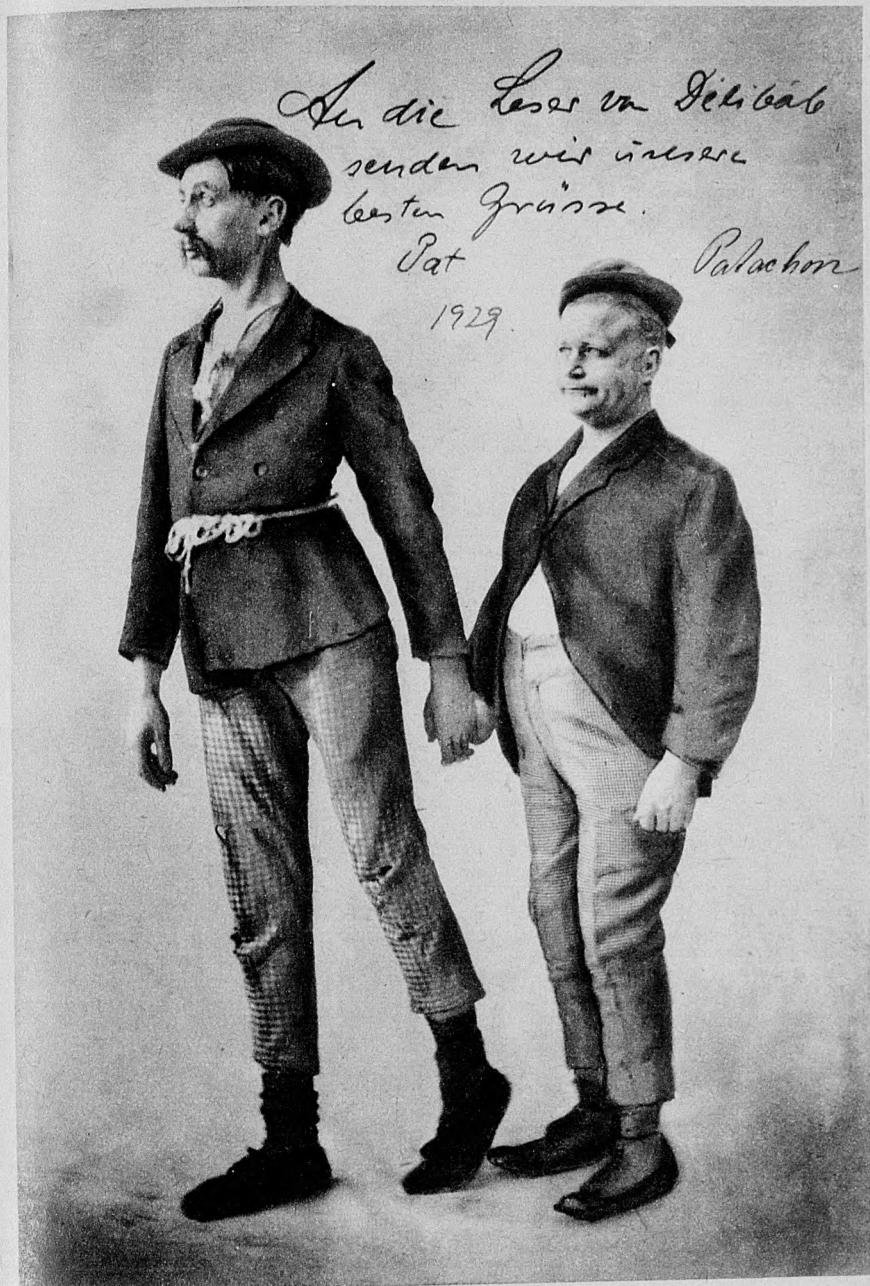
végig
ál.
óajtót
örűség-
i azzal
es erő-
rházba
ömben

gyár-
témén
a ma-
a szín-
szán-
oskánk
r"-nak
erződ-
alajdo-
ült is.
m fel.
zónség
játé-
kedve-
tagja
"-nek,
lő elég

esémre
y alka-
te vé-
hogy
nekem,
kapok
, mert
lettem
háború
ól, de
coltam
quette-

zte be
szólva
végig-
séltem

Tibor.

Zoro és Huru,

Vagy anogy őket külföldön hívják, Pat és Patachon, ezt a dedikált fényképet küldték a Délbáb olvasóinak

Lucy Dorain

Richard Dix

MI TÖRTÉNT?

Hollywoodnak is van szíve.

legalább is ezt bizonyítja Alexander Ikonikoff esete. Ez a szegény orosz emigráns végigutazta az egész világot, míg végül Hollywoodban filmstatiszta lett. Ezalatt teljesen elszakadt hozzátartozóitól, akik szétszóródtak az egész világon. Az orosz statiszta nemrégiben egy Bebe Daniels-filmben szerepelt és ez a film később eljutott Szófiába is, ahol Ikonikoff nővére megismerte fivérét a vásznon és azonnal expresszlevélben értesítette őt arról, hogy Kiewben élő édesanyját egy politikai ügyből kifolyólag súlyos pénzbüntetésre ítélték és amennyiben ezt az összeget rövid idő alatt be nem fizeti, úgy kétévi börtön vár rá. Kétezer dollárral meg lehetne menteni az anyát a börtöntől. Amikor Ikonikoff a levelet megkapta, kétségbeesve olvasta anyja tragédiáját, annál is inkább, mert neki, a szegény statisztának nem volt kétezer dollárja. Az orosz statiszta szomorú ügyéről tudomást szereztek a kollégái, akik két nap alatt összeadták számára a szükséges összeget. Nehéz munkával szerzett fillérjeiket adták oda és ezzel bebizonyították, hogy Hollywoodnak is van szíve. Jellemző, hogy a milliomos sztárok közül egynek sem jutott az eszébe, hogy Alexander Ikonikoffon segítsen.

Lucy Dorain,

— az ismert filmszínésznő — mint ismeretes — hónapokkal ezelőtt Berlinből Hollywoodba utazott, de ott hosszú ideig nem kapott szerződést. Több gyárral tárgyalt (közben eljegyzési hírel is közölték), míg most végre hosszú huza-vona után szerepet kapott Janet Gaynor új filmjében. A film címe: „Krisztina” lesz és abban Lucy Dorain a vampír szerepét fogja játszani. A férjfeleszeret Rudolf Schildkraut és Charles Morton játszák. Schildkraut Janet Gaynor apja szerepét fogja alakítani, míg Morton a

szerelem férji szerepében először Lucy Dorainnek udvarol, végül pedig — természetesen — feleségül veszi Janet Gaynort.

Antonio Moreno mesélte

az itt következő viccet:

— Cohen, akinek egyszer nagyon rosszul ment, „repülőáruházat” nyitott egy nagy bank épületével szemben és az „áruházban” forró virslit árult. Egyszer egy fiatalkori ismerőse meglátta őt és a következő szavakkal üdvözölte:

— Micsoda zseniális ötlet: itt a bankkal szemben virslit árúsítani! Valószínű, hogy a bank minden alkalmazottja tízóraira nálad vásárolja a virslit... Fényesen mehet neked!

— Megy, megy — felelte Cohen, — szépen keresek... naponként talán húsz dollárt is...

— Szenzációs — felelte elragadtatással az ismerős. — Ilyen jól megy neked és nekem milyen rosszul! Tudod mit, adjál kölcsön tíz dollárt!

— Kedves barátom — felelte Cohen, — te nagyon jól tudod, hogy én minden kérésedet teljesíteni szoktam, de ebben az esetben ez nem megy. Ennek az az oka, hogy én szerződést kötöttem ezzel a szemben levő bankkal és a szerződés értelmében a bank nem árúsíthat forró virslit, míg én nem köthetek kölcsönzettel!

Richard Dix játssza

a „Redskin” című film főszerepét, amely a *navajo-indiánok* életét viszi vásznonra. A film egy részét Uj-Mexikóban vették fel és a felvételek alatt egy napon Dix leesett egy többméter magas szikláról és a lábát törte. Érdekes, hogy ez a filmszínész, aki minden egyes filmjében egy sereg vakmerő produceri szokott elvégezni, most sebesült meg életében először. Richard Dix felépülése a film felvételei szünetelnek.

Filmszilagok anyakönyve

ANYAKÖNYVVEZETŐ: HAVAS ZSIGMOND

Ralston, Louise Esther, amerikai filmszínésznő, 1908-ban, Bar-Harborban született. Szülei neves színészek voltak és egész Amerikát keresztül turnézták. Apját Henry Walter Ralstonnak, anyját May Howardnak hívták. Esther Ralston már két-éves korában szerepelt a színpadon szülei társaságában. Igen tehetséges gyermeknek bizonyult és később Washingtonban és New Yorkban végezte el tanulmányait. Magánórákon tanulta meg a drámai művészetet és amikor nagy leánnyá serdült, leginkább Shakespeare leányalakjait testesítette meg a színpadon. Dickens darabjaiban is nagy sikerrel szerepelt. Húszéves korában került először a filmhez és ma már az egyik legnagyobb gyár első sztárja. Az „Amerikai Vénusz”, „Peter Pan” és még egy sereg film főszerepét játszolta el. Azt, amit a színpadon tanult meg, a filmen kitűnően érvényesíti. Nagyszerű dekoratív megjelenése, szépsége is nagyban segítettek a siker útjára. Asszony, George Frey felesége. Haja aranyzóke, szeme kék. Címe: Paramount Famous Lasky Studios, 5451 Marathon Street, Hollywood, California.

Esther Ralston

Ráday Imre, magyar filmszínész, polgári nevén Fekete Imre, Fekete Mihály budapesti hangszerkereskedő fia. Már gyermekkorában erős vonzódást érzett a zene és a színház iránt. Még egész fiatal gyerek volt, amikor leszerződtek a Király Színházhoz, ahol a „Csárdáskirálynő”-ben játszott először. Innen került Berlinbe és a német fővárosban kezdett filmezni. Magyar léte nagy sikereket aratott és arat ez a fiatal filmszínész, aki minden szerepében elsőrangú alakítást nyújt. Címe: Berlin, Giesbergstrasse 21.

Rocque, la Rod, amerikai filmszínész, 1898 november 30-án, Csikágóban született. Haja, szeme barna. Egyike a legjobb és legnépszerűbb filmszínészeknek, aki minden szerepében eredeti alakítást sikerét a nálunk is ismert Tolsztoj regényéből készült „Feltámadás” című filmmel aratta, amelyben Dolores del Rio partnere volt. Másfél évvel ezelőtt vette feleségül Bánky Vilma magyar filmszínésznőt. Címe: United Artists Studios 7200, Santa Monica Blv. Hollywood, California.

Ráday Imre

Rod la Rocque

Ralph, Hanna, német filmszínésznő, szeptember 25-én született (nem árulja el, hogy melyik évben!). Haja barna, szeme sötét, 171 cm. magas, 67 kg. Színészcsaládból származik és csak természetes, hogy ő is színésznő akart lenni. Mint egész fiatal leány férjhez ment. Rövid ideig nem lépett fel a színpadon, majd ismét visszatért oda és emellett filmszerepeket is vállalt. A legna-

eredeti alakítást sikerét a nálunk is ismert Tolsztoj regényéből készült „Feltámadás” című filmmel aratta, amelyben Dolores del Rio partnere volt. Másfél évvel ezelőtt vette feleségül Bánky Vilma magyar filmszínésznőt. Címe: United Artists Studios 7200, Santa Monica Blv. Hollywood, California.

Ralph, Hanna, német filmszínésznő, szeptember 25-én született (nem

árulja el, hogy melyik évben!). Haja barna, szeme sötét, 171 cm. magas, 67 kg. Színészcsaládból származik és csak természetes, hogy ő is színésznő akart lenni. Mint egész fiatal leány férjhez ment. Rövid ideig nem lépett fel a színpadon, majd ismét visszatért oda és emellett filmszerepeket is vállalt. A legna-

Hanna Ralph

gyobb sikerét a következő filmekben aratta: „Brunhilda”, „Dekameron”, „Az albóház”, „Emberek föld nélkül”. Címe: Berlin-Dahlem, Fliederweg 10.

Rich, Irène, amerikai filmszínésznő, Buffalóban született. A newyorki St. Margarethe intézetben tanult és soha sem gondolt arra, hogy filmszínésznő lesz. Férjhez ment egy tengerészhez, akivel Spokaneban élt. A házasság azonban nem volt boldog és Irène Rich egy napon felpakkolta két kisgyermekét és Hollywoodba ment szerencsét próbálni. Kis szerepeket játszott a felvevőgép előtt, ez azonban nem elégítette ki ambícióit és a gázsi is kevés volt hármójuk számára. Hosszas és kemény küzdelem után sikerült a Warner-gyárhoz szerződnie, amelynek ma már egyik legnevesebb sztárja. Nagyobb filmjei: a „Stella Maris”, majd egy Lubitsch rendezésében készült filmben, a „Lady Windermere legyezőjé”-ben aratott nagy sikert. Legutóbb az „Asszony a pusztában” című filmben volt nagy sikere. Második férje: David Blankenhorn. Címe: Warner Bros. Studios, 5842. Sunset Blv. Hollywood, California.

Irène Rich

Richter, Paul, német filmszínész, 1893-ban, Bécsben született. Nős, felesége Aud Egede Nissen filmszínésznő. Haja szőke, szeme kék, 170 cm. magas, 68 kg. Paul Richter a bécsi Wiener Theaternek volt a színésze. Innen került körülbelül hét évvel ezelőtt Berlinbe a filmhez. „Dr. Mabuse”-ban tűnt fel először, majd a Niebelung-filmben, Siegfriedet alakította. A „Hindu síremlek”-ben (az angol

kapitány szerepében) igen jól sikerült alakítást nyújtott. Legutóbb a „Dagfin” című filmben Paul Wegenerrel és Marcella Albanival szerepelt együtt. Ma egyike a német filmgyártás legjobbjainak és gyakran szerepel együtt a feleségével. Címe: Berlin Tauenzieherstrasse 10.

Robertson, Imogene, amerikai filmszínésznő (amerikai neve: Mary Nolan), 1904-ben született. A gyönyörű szőke nő egyike volt a legünnepeltebb amerikai filmsztároknak, de egyszer kellemetlen ügye támadt egy aszszony miatt, aki férjére féltékenykedett és mivel Amerikában a közönség nem tűri, hogy a színpadon vagy a filmnél szereplő színészek privátélete botrányos legyen, el kellett távoznia Amerikából. Berlinbe utazott, ahol nagy sikerrel szerepelt a filmben. Berlinben aztán ismét kellemetlensége támadt és emiatt visszautazott Amerikába, ahol jelenleg Mary Nolan néven filmezik. Címe: Universal Studios, Universal City, California.

Imogene Robertson

Egy kis félreértés

Egyik ismert drámai színésznőnk Olaszországba készülődik. Amikor ezt Góth Sándor megtudta, felhívta őt telefonon.

— Kérlek szépen, ha látsz valami szép Gótyat, vagy Tiziant, ne feledkezz meg rólam.

— Édes Sándorkám — szólt a meglepett felelet, — úgy látszik, te nagy tévedésben vagy.

— Miért? Talán nem utazol Olaszországba?

— Dehogynem, de kizáróan csak üdülőni megyek oda és nem vadászni.

Inhalálásra

legjobb a Pila-
vin fenyőtablet-
ták gőze

Filmek a mikroszkóp alatt

Az elmúlt hét nem sok feltűnő eseményt hozott a pesti mozikban. Majdnem minden második filmszínház prolongált. Így a

Biró Lajos filmjét, a „Sárga lilium”-ot. Az „Ámor a nyeregben” című kísérőfilm könnyű, de nagyon kedves amerikai történet. Az

CAPITOL, OMNIA és RADIUS

a „Volga . . . Volga” című filméposzt játszolta. A közönség érdeklődése nemhogy növekedett volna, hanem még csökkent a film iránt. A

CORSO és DÉCSI

„A rabszolgafeleség” című filmet mutatta be. Főszereplők: Florence Vidor és Gary Cooper. Kísérő film: „Mit nem tesz a szerelem” című amerikai bolondság, amelynek főszerepeit Bebe Daniels és James Hall játszották. Természetes, hogy Bebe Daniels ebben a filmben is sokat futkos és mozog. A

CORVIN és KAMARA

második hete játszotta Greta Garbo „Szenvedély” című filmjét. Mellette a „Szerelmes vakáció” című Marceline Day-film jutott. A másort fényjáték egészítette ki. Ezt a jegyszedők zseblámpáikkal produkálták. A

FORUM

slágere a „Bohémkirály” című film volt. Ez a dráma egy öreg bohém tragikus életét, nyomorba jutását és megvakulását viszi vázsonra. Megrázó jelenetek kergelik egymást. A címszerepben Warner Oland jutott végre megfelelő feladathoz. Leánya szerepét a finom és törékeny Helene Costello alakította. A Forum kísérő filmje: Harry Liedtke „A szerelem ellenőre” című filmje volt. Ez a valaha nagyon népszerű színész, napról-napra unalmasabb és — kövérebb lesz. Most kivételesen nem katonatiszti uniformisban feszített. A film meséje az eddigi Harry Liedtke-filmek történetétől semmiben sem különbözik. Az

ORION

a „Broadway angyala” című amerikai történetet mutatta be. A film részben az Udvadsereg reklámja és témáját eddig számtalan filmben láttuk. A filmregényben egyellen egy vigasztaló momentum van: a férfi főszereplő, Várkonyi Mihály játéka. A

PALACE

ugyanesak a „Broadway angyalá”-t tűzte műsorára. A másort egyébként még a Harry Liedtke-film tette unalmasná. A

ROYAL APOLLO

az utolsó héten is diadalmasan vitte sikerre

UFA

a „Szárzsföldi Robinson” című filmmel afa-talt sikert ezen a héten. Jó német történet és főszereplője: Nikolai Kolin, ebben a filmben ismét megmutatta, hogy rövid időn belül ő lesz a világ egyik legnépszerűbb jellem-színésze. Nagyon hálás szerep jutott Gustav Fröhlichnek is.

h.

Mint tej
és rózsza

olyan lesz
az arca
3 perc alatt

Próbálja ki ezt a módszert! Meg fogja látni, milyen gyorsan és egyszerűen szépül meg az arca. Nem kellene krémek! Szükségtelen félóránál tartó masszírozás vagy kozmetikázás.

Egyszerűen néhány cseppet a paszterizált Leton-arcetjéből szétsimít az arcbőrén. Erre helyezi a megszokott púdert és azonnal olyan gyönyörű, sima és hamvas lesz az arca, mint a tej és rózsza.

A fonyadt arcbőr életet kap, a fénylő orr, homlok matt lesz, az arcbőr hibái eltűnnek.

A Leton-arcetj a legnemesebb arcápoló anyagok kivonata. Nem zsírozza, nem szárítja ki az arcbőrt. Teljesen ártalmatlan. Minden arcbőr részére alkalmas. Kellemes, behízog illata van. Hatása tartós, mert a Letonos arcra helyezett púder egész nap vagy egész éjjel folyamán nem pereg le az arcról.

A Letonos arcra helyezett púder teljesen láthatatlan. Még a legjobb barátja sem veszi észre, hogy púder van az arcán — olyan természetesen hat a Letonos arcbőr.

Tegyen kísérletet Leton-arcetjével. Ha fogja látni, milyen csodálatosan szépül meg az arca pillanatok alatt, a Letont nem fogja soha nélkülözni tudni.

Egy üveg Leton-arcetj, mely hosszú ideig tart, 2 pengő 40 fillér.

Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és illatszertárakban. Ha valahol nem volna, úgy forduljon „HUNNIA” Laboratóriumhoz, Budapest, VII. kerület, Erzsébet körút 56

Hanna Ralph

gyobb sikerét a következő filmekben aratta: „Brunhilda”, „Dekameron”, „Az alvó ház”, „Emberek föld nélkül”. Címe: Berlin-Dahlem, Fliederweg 10.

Rich, Iréne, amerikai filmszínésznő, Buffalóban született. A newyorki St. Margarethe intézetben tanult és soha sem gondolt arra, hogy filmszínésznő lesz. Férjhez ment egy tengerentélen Spokanében élt. A házasság azonban nem volt boldog és Iréne Rich egy napon felpakkolta két kisgyermekét és Hollywoodba ment szerencsét próbálni. Kis szerepeket játszott a felvevőgép előtt, ez azonban nem elégítette ki ambícióit és a gázsi is kevés volt hármójuk számára. Hosszas és kemény küzdelem után sikerült a Warner-gyárhoz szerződnie, amelynek ma már egyik legnevesebb sztárja. Nagyobb filmjei: a „Stella Maris”, majd egy Lubitsch rendezésében készült filmben, a „Lady Windermere legyezője”-ben aratott nagy sikert. Legutóbb az „Asszony a pusztában” című filmben volt nagy sikere. Második férje: David Blankenhorn. Címe: Warner Bros. Studios, 5842. Sunset Blv. Hollywood, California.

Iréne Rich

Richter, Paul, német filmszínész, 1893-ban, Bécsben született. Nős, felesége Aud Egede Nissen filmszínésznő. Haja szőke, szeme kék, 170 cm. magas, 68 kg. Paul Richter a bécsi Wiener Theaternek volt a színésze. Innen került körülbelül hét évvel ezelőtt Berlinbe a filmhez. „Dr. Mabuse”-ban tűnt fel először, majd a Niebelung-filmben, Siegfriedet alakította. A „Hindu siremlék”-ben (az angol

kapitány szerepében) igen jól sikerült alakítást nyújtott. Legutóbb a „Dagfin” című filmben Paul Wegenerrel és Marcella Albanival szerepelt együtt. Ma egyike a német filmgyártás legjobbjainak és gyakran szerepel együtt a feleségével. Címe: Berlin Tauenzieherstrasse 10.

Robertson, Imogene, amerikai filmszínésznő (amerikai neve: Mary Nolan), 1904-ben született. A gyönyörű szőke nő egyike volt a legünnepeltebb amerikai filmsztároknak, de egyszer kellemetlen ügye támadt egy asszony miatt, aki férjére féltékenykedett és mivel Amerikában a közönség nem tűri, hogy a színpadon vagy a filmnél szereplő színészek privátélete botrányos legyen, el kellett távoznia Amerikából. Berlinbe utazott, ahol nagy sikerrel szerepelt a filmen. Berlinben aztán ismét kellemetlensége támadt és emiatt visszautazott Amerikába, ahol jelenleg Mary Nolan néven filmezik. Címe: Universal Studios, Universal City, California.

Imogene Robertson

Egy kis félreértés

Egyik ismert drámai színésznőnk Olaszországba készülődik. Amikor ez Góth Sándor megtudta, felhívta őt telefonon.

— Kérlek szépen, ha látsz valami szép Góyat, vagy Tiziant, ne feledkezz meg rólam.

— Édes Sándorkám — szólt a meglepett felelet, — úgy látszik, te nagy tévedésben vagy.

— Miért? Talán nem utazol Olaszországba?

— Dehogynem, de kizáróan csak üldülni megyek oda és nem vadászni.

Inhalálásra

legjobb a Pila-
vin fenyőtablet-
ták gőze

Filmek a mikroszkóp alatt

Az elmúlt hét nem sok feltűnő eseményt hozott a pesti mozikban. Majdnem minden második filmszínház prolonyált. Így a

Biró Lajos filmjét, a „Sárga liliom”-ot. Az „Ámor a nyeregben” című kísérőfilm könnyű, de nagyon kedves amerikai történet. Az

CAPITOL, OMNIA és RADIUS

a „Volga . . . Volga” című filméposzt játszotta. A közönség érdeklődése nemhogy növekedett volna, hanem még csökkent a film iránt. A

CORSO és DÉCSI

„A rabszolgafeség” című filmet mutatta be. Főszereplők: Florence Vidor és Gary Cooper. Kísérő film: „Mit nem tesz a szerelem” című amerikai bolondság, amelynek főszerepeit Bebe Daniels és James Hall játszották. Természetes, hogy Bebe Daniels ebben a filmben is sokat futkos és mozog. A

CORVIN és KAMARA

második hete játszotta Greta Garbo „Szenvedély” című filmjét. Mellette a „Szerelmes vakáció” című Marceline Day-film jutott. A műsort jénnyáték egészítette ki. Ezt a jegyszedők zseblámpáikkal produkálták. A

FORUM

slágere a „Bohémkirály” című film volt. Ez a dráma egy öreg bohém tragikus életét, nyomorba jutását és megvakulását viszi vászonra. Megrázó jelenetek kergetik egymást. A címszerepben Warner Oland jutott végre megfélelő feladathoz. Leánya szerepét a finom és törekvő Helene Costello alakította. A Forum kísérő filmje: Harry Liedtke „A szerelem ellenőre” című filmje volt. Ez a valaha nagyon népszerű színmű, napról-napra unalmasabb és — kövérebb lesz. Most kivételesen nem katonaisztizti uniformisban jesszített. A film meséje az eddigi Harry Liedtke-filmek történetétől semmiben sem különbözik. Az

ORION

a „Broadway angyala” című amerikai történetet mutatta be. A film részben az Údvadsereg reklámja és témáját eddig számtalan filmben láttuk. A filmregényben egyetlen egy vigasztaló momentum van: a férj főszereplő. Várkonyi Mihály játéka. A

PALACE

ugyanesak a „Broadway angyala”-t tűzte műsorára. A műsort egyébként még a Harry Liedtke-film tette unalmassá. A

ROYAL APOLLO

az utolsó héten is diadalmasan vitte sikerre

UFA

a „Szárzöldi Robinson” című filmmel aratott sikert ezen a héten. Jó német történet és főszereplője: Nikolai Kolin, ebben a filmben ismét megmutatta, hogy rövid időn belül ő lesz a világ egyik legnépszerűbb jellemszínésze. Nagyon hálás szerep jutott Gustav Fröhlichnek is.

h.

Mint tej és rózsza

olyan lesz az arca 3 perc alatt

Próbálja ki ezt a módszert! Meg fogja látni, milyen gyorsan és egyszerűen szépül meg az arca. Nem kellene krémek! Szükségtelen félórákig tartó masszírozás vagy kozmetikázás.

Egyszerűen néhány cseppet a paszterizált Leton-aretejből szétsimít az arcborán. Erre helyezi a megszokott púdert és azonnal olyan gyönyörű, sima és hamvas lesz az arca, mint a tej és rózsza.

A fonnyadt arcbor életet kap, a fénylő orr, homlok matt lesz, az arcbor hibái eltűnnek.

A Leton-aretej a legnemesebb arcápoló anyagok kivonata. Nem zsírozza, nem szárítja ki az arcort. Teljesen ártalmatlan. Minden arcbor részére alkalmas. Kellemes, behízelgő illata van. Hatása tartós, mert a Letonos arca helyezett púder egész nap vagy egész éjjel folyamán nem pereg le az arcról.

A Letonos arca helyezett púder teljesen láthatatlan. Még a legjobb barátja sem veszi észre, hogy púder van az arcán — olyan természetesen hat a Letonos arcbor.

Tegyen kísérletet Leton-aretejjel. Ha fogja látni, milyen csodálatosan szépül meg az arca pillanatok alatt, a Letont nem fogja soha nélkülözni tudni.

Egy üveg Leton-aretej, mely hosszú ideig tart, 2 pengő 40 fillér.

Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és illatszertárakban. Ha valahol nem volna, úgy forduljon „HUNNIA” Laboratóriumhoz, Budapest, VII. kerület, Erzsébet körút 56

Egyetlen filmszínész örül a beszélő filmek: Ramon Novarro

Senki úgy nem lesi a beszélőfilmről folyó nagy vitát, egyetlen filmszínész nem várja úgy a film új korszakát, mint Ramon Novarro, akinek most teljesen szabad tér nyílik tehetségének érvényesítésére. Köztudomású, hogy Ramon Novarro — aki nagy muzikalitással rendelkezik és egy időben, mint zenetanár kereste meg a kenyerét, — az elmúlt évben komolyan kezdett foglalkozni az énekkel. A népszerű filmszínésztől több neves tanár megállapította, hogy elsőrendű hangyaga van és rövid tanulás után kitünő hangversenyekes lehet belőle.

☞ Ramon Novarro akkor azonnal nekiállt a tanulásnak és nemsokára már el is határozta, hogy 1929 tavaszán egy nagy európai hangversenykörútra megy. Targyalni kezdett egy berlini hangversenyrendező céggel és már meg is állapodtak a berlini vendégszereplés időpontjában, amikor komoly fordulatot vett az addig lapangó beszélőfilm-láz...

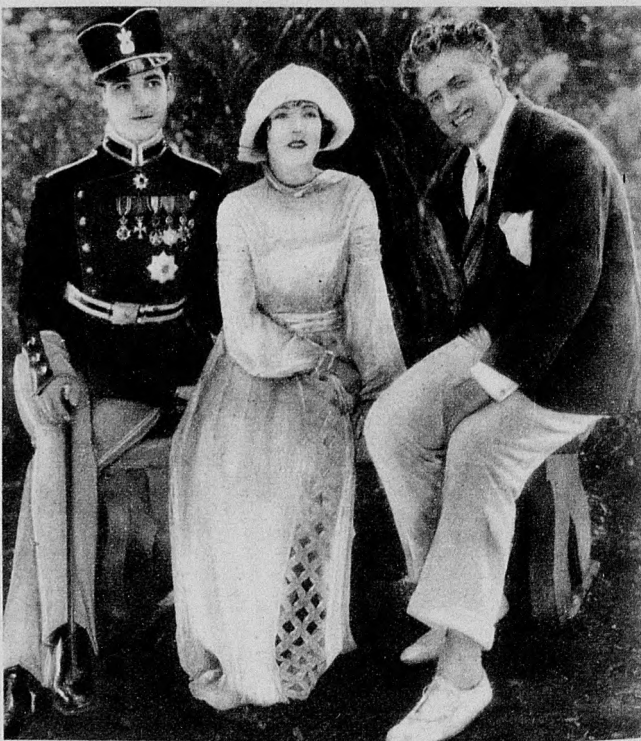
Ez némileg megváltoztatta Ramon Novarro programját, mert abban az esetben, ha a filmszínész egy komoly beszélőfilmben vállalna szerepet, akkor a film keretében bő alkalma nyílna az éneklésre is. Így tehát feleslegessé válna európai-utazása.

Mit fog csinálni Ramon Novarro ?

Erre a kérdésre maga a filmszínész

válaszolt, aki egy filmgyár irodájában a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— Bevallom, hogy közel két esztendő óta állandó dilemmában vagyok. Egy időben azt a hírt terjesztették rólam, hogy faképnél szándékozom hagyni a filmet és kolostorba vonulok... Most utólag megmondhatom, hogy abban az időben ez tényleg szándékomban volt. Mint a legtöbb spanyol származású ember, én is vallásos vagyok és abban az időben olyan lelki-válságon estem keresztül, hogy csupán egyetlen kivetelő utat találtam: visszavonulni a nyilvános szerepléstől, ko-

Ramon Novarro Renée Adorée és Giovanni Martinelli, a Metropolitan és a losangelesi nagyopera tenoristájának társaságában (Foto M-G-M)

lostori
dészel

Elm
beszél
vallom
bármik
jai köz
sincs a
lágától.

...Meg
mit te
tással
menter
folytat

Azt
kenő s
egy ne
kitünő
parlago
ben r
ugyane
igyekez
egy na
előtt a
tam és
mit fo
hangve

Ramon Novarro (Foto M-G-M)

lostorba vonulni és csendes elmélkedéssel élni le az életemet.

Elmentem egy mexikói kolostorba, beszéltem a rendfőnökkel, ő azonban vallomásom után kijelentette, hogy bármikor szívesen befogad a rend tagjai közé, de nekem semmi szükségem sincs arra, hogy visszavonuljak a világtól.

Megvizgált, megmagyarázta, hogy mit tegyek és szavai olyan nagy hatással voltak reám, hogy megnyugodva mentem vissza a filmvárosba és ott folytattam a munkát, ahol elhagytam...

Egy másik válság

Azt hittem, hogy már semmi zökkenő sem lesz életpályámon, amikor egy neves tanár megállapította, hogy kitűnő hangom van, amit kár volna parlagon hevertetni. Ezután még többen megvizgáltak és mindnyájan ugyanezt mondták... És én lázas igyekezettel tanulni kezdtem és egy napon ismét nagy lelki problémák előtt állottam... A jövőre gondoltam és azt kérdeztem magamtól, hogy mit fogok csinálni. Filmszínész és hangversenyénekes nem lehetek egy-

szerre, tehát melyiket válasszam? ... Mindenki más és más tanácsot adott és a végén ismét egyedül maradtam a kínzó kérdéssel: melyiket?

És egy napon eszembe jutott egy régi mese, amit még az édesanyámtól hallottam, amikor még kisfiú voltam.

A mese úgy szól, hogy egy elégedetlen ember elmegy az Uristenhez és elpanaszolja neki, hogy milyen nehéz az az életkereszt, amit a vállain kell cipelnie.

„Uram, Istenem, adj nekem egy könnyebb keresztet!” mondta az ember, mire az Isten szó nélkül kézenfogta a férfit és felvezette egy nagyon magas hegyre. Ezen a hegyen nagyon sok kereszt állott egymás mellett.

Az Uristen a keresztekre mutatott és így szólt:

„Válassz!”

És az ember elindult a keresztelők között. Mindegyiket megemelte, de mindegyiket nehéznek találta, pedig a keresztelők között nagyok, középnagyságúak és kicsinyek is voltak... Marmár abba akarta hagyni a keresgélést, amikor tekintete egy picike keresztre esett, amely olyan kicsi volt, hogy szabad szemmel alig lehetett látni.

„Ezt választom uram!” mondta az ember és az Uristen így válaszolt neki:

„Tudod, hogy melyik keresztet választottad? ... A saját keresztetted. Ez a kicsi kereszt volt neked eddig olyan nehéz, menj és hordd tovább...”

És amikor erre a mesére visszaemlékeztem, megnyugodtam. Nem is olyan nehéz a választás, mert hiszen végeredményben nem is kell választanom. Az Idő, a Sors és a Jövő majd el fogja dönteni a kérdést.

Minden program felborult

Amikor elhatároztam, hogy mint énekművész is bemutatkozom az európai publikumnak — folytatta Ramon Novarro, — még nem is gondoltam a beszélőfilmre. Nem is gondolhattam erre, mert hiszen akkor még egészen kezdetleges stádiumban volt ez a probléma. Ma azonban más a helyzet. A beszélőfilm nagyhatalommá nőtt s ezzel számomra új utak nyíltak. Minden programom felborult, mert hiszen a beszélőfilmben ezer alkalmam lesz bebizonyítani azt, hogy énekelni is tudok. Márciusban mentem volna Európába, de azt hiszem ez az utam elmarad.

Hol laknak az amerikai filmstarok?

Hollywood — mint közismert — az amerikai filmipar fővárosa és mégis ebben a városban él a legkevesebb filmszillag. Azok a filmszereplők, akik vagyonban, népszerűségben és dicsőségben vezetnek, Hollywoodtól távol, Beverly Hillsben laknak. Ebben a gyönyörű villavárosban lakik a híres sztárok kilencven százaléka (körülbelül négyszázötvenen) és csak ötvenhatvan filmhíresség lakik Hollywoodban.

Charlie Chaplin, Douglas Fairbanks és Mary Pickford voltak az elsők, akik Beverly Hillsben megépítették palotájukat, majd nemsokára Harold Lloyd, Tom Mix és a többiek követték őket. Beverly Hillsnek megvan az az előnye, hogy szinte megközelíthetetlen. Messze esik a filmstúdióktól és a nagytömeg nem szívároghat ide. Emellett megvan az az előnye is, hogy rendkívül cse-

des, tehát a sztárok itt kényelmesen kipihenhetik a filmezés fáradalmait és izgalmait.

Beverly Hills a Csendes-óceán és Hollywood között fekszik és — mint angol neve is jelzi — dombokon, a Beverly-dombokon terül el. Egy időben, a film gyermekkorában, a filmszínészek óriási összegeket fizettek azokért a telkekért, amelyek a stúdiók közelében voltak, de később lassan meggyőződhetek arról, hogy a stúdiók közelében nem lehet pihenni azért, mert egyrészt túlközel voltak a műtermek és a gyárak lármaájához, másrészt állandóan ki voltak téve annak, hogy a tömeg megrohanja lakásaikat.

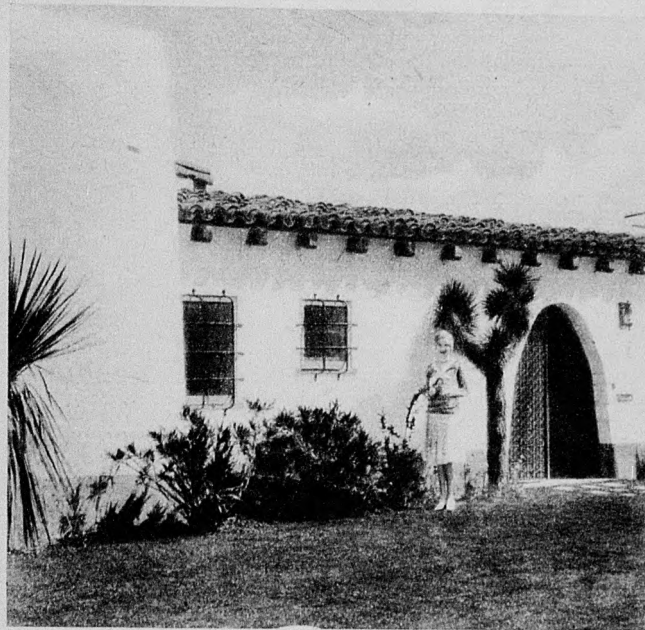
Később azután mindtöbben költöztek Beverly Hillsbe és az elmúlt évek alatt megalapították maguknak a legelőkelőbb villanegyedet. Az természé-

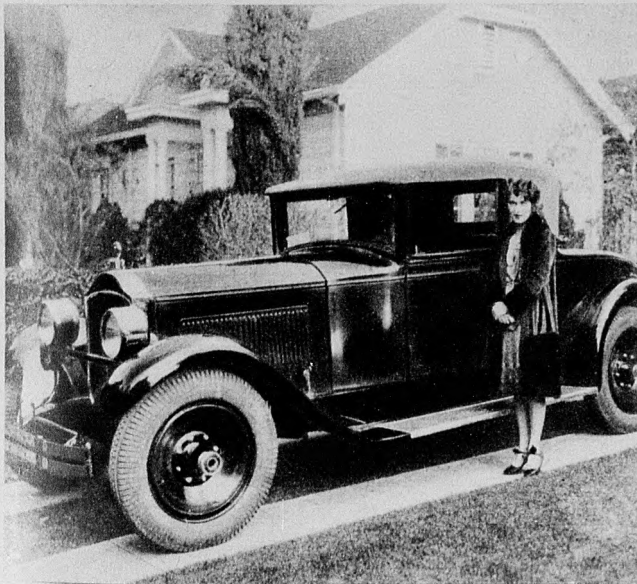
Emil Jannings háza Hollywoodban (Foto Paramount)

tesen nem játszik szerepet, hogy egy kicsit távol vannak a stúdióktól, hiszen egyik-másik sztárnak hat-nyolc autója is van. Így került azután ide Bebe Daniels, Clara Bow, Fay Wray, Olga Baclanova, Ruth Taylor, Wallace Beery és Charles Rogers is. Ezek a filmsztárok Beverly Hills legújabb lakói.

Beverly Hillsben persze csak híres emberek lakhatnak, mert itt a telkek fantasztikus összegekért eszerélnék gazdát és él itt néhány tucat ember, akik milliókat kerestek — természetesen dollárban — a Beverly Hills-i telekspekuláción. Aki tehát itt lakik, az nemcsak híres, hanem gazdag is.

Ruth Taylor háza Bevert. Hillsben (Foto Paramount)

Fay Wray Beverly Hills-i háza előtt (Foto Paramount)

A sztárok egy kis része *San Fernando* völgyében lakik. Itt nemrégiben még egy piszkos, poros kis falucska volt, de amióta Richard Dix ideköltözött, azóta egy egész szép villaváros van itt keletkezésében. Ide költözött az utóbbi időben Richard Arlen is feleségével, Jobyna Ralsón filmszínésznővel, aki egyébként Harold Lloyd legújabb partnernője.

Ezzel szemben Emil Jannings Hollywoodban lakik. Ő azt a villát vásárolta meg magának, amely azelőtt Norma Talmadge volt, de természetesen átalakította a saját ízlése szerint. (T—y)

1829—1929

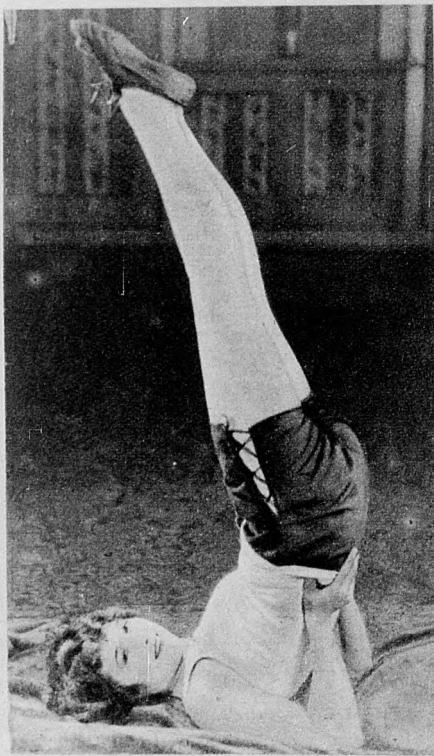
Száz esztendő. De ha a két képre nézünk, ezer esztendő válaszfalát érezzük.

Mi mindennek kellett történni, amíg a női testről lekerült a páncélfűző, a halcsontos derék, a magas, szoros ruhanyak, a földig érő, hat-szor bélelt, merev szoknya s nem utolsó sorban az „egyszerű kis kalap”, amelynek súlya testvérek között is meghaladta az egy kilót.

Ma pedig ?

Friss levegő. Hideg víz. Torna.

Ez a nők Szentháromsága. Ezért illik pompásan a testükre az egyenes-vonalú kurta szoknya és a pullover. Két toalettdarab, amelyet ma annyira megszokott a szem, hogy meg sem látja s amely nem is száz,

Miss 1929

Miss 1829

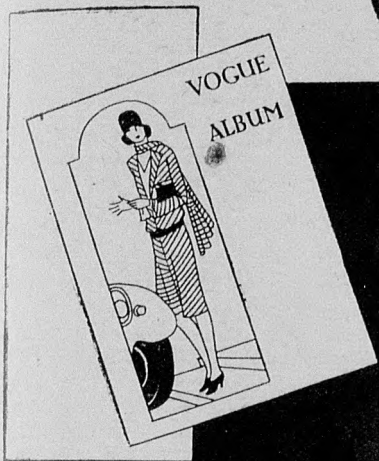
de csak húsz esztendő előtt is nuditás-számba ment volna.

Reggel: ki az ágyból s fürdőruhában vagy más hasonlóan könnyű öltözetben, mely a mozgást semmiképpen nem akadályozza, megkezdődnek a könnyű és kevésbé könnyű tornagyakorlatok. Tíz-tizenöt-húsz perc, aszerint, hogy hogyan aránylik ónagyságának a súlya a magasságát jelző centiméterek számához.

Mert a modern nő ezzel az egész modern, magasabb matematikával is foglalkozik s kívülről tudja, hogy csak annyi kilogrammot szabad nyomnia, amennyi centiméterrel magasabb, mint egy méter. Ha kevesebb — nagy a diadal. Ha több — fel kell emelni a tornaadagot.

Torna után hideg vagy langyos fürdő. Utána sovány reggeli (vaj, jam száműzve) és sok-sok gyümölcs.

Ez a reggele a nőnek 1929-ben.

Nem kell többé Párisba utaznia, Páris ide jön!

A Vogue-szabásminta modellek selyempapirosból párisi divatot jelen-
tenek. Egy kis borítékban a rue de
la Paix bűbáját és eleganciáját kapja.
A Vogue-szabásmintákat művészek
és elsőrangú szabómesterek tervezik
és szabják, azután mannequinek
alakján kipróbálják. Csak miután
tökéletesen kipróbálták és meggyő-
ződtek róla, hogy a legkényesebb
követelményeknek is megfelelnek,
akkor kerülnek forgalomba.

A Vogue-szabásminták nemesak a három rendes, hanem körülbelül hat-
nyole különféle nagyságban kaphatók, úgyhogy minden alakra illenek.
Látogassa meg külön Vogue-szabásmintaosztályunkat (I. emelet), ahol
szövetvásárlásaira nézve is a legtelkiismeretesebb tanácsokkal látják el.

Selymek

- Crépe de Chine**
közismert minőség, óriási szín-
választékban, cca. 98 cm. széles **6⁸⁰**
- Crépe Georgette**
kiváló minőség, sok színben,
cca. 98 cm. széles **9⁸⁰**
- La Meteor Crépe de Chine**
cca. 98 cm. széles, igen előnyös
ajánlat **11⁸⁰**

Szövetek

- Kockás Velin és Kazan**
ruhákhoz és pongyolákhoz tiszta
gyapjú **5²⁰**
- Kabát- és kosztümkelmék**
nagy választékban, tiszta gyap-
jú, cca. 140 cm. széles **9⁵⁰**
- Férfiöltönytiszta szövetek**
jó strapaminőség, tiszta gyapjú,
140 cm. széles **9⁸⁰**

„Parisette“
Bemberg-selyem

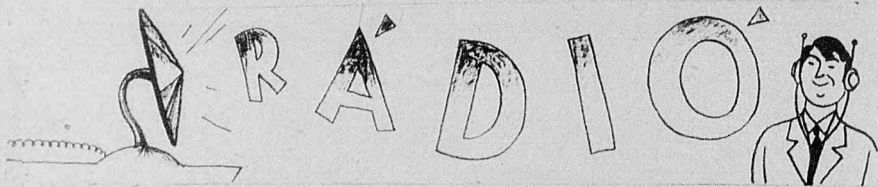
a most jövő
idény nagy di-
vatja. Dús vá-
laszték a leg-
szébb dival-
mintákban, cca.
74 cm. széles **3⁹⁰**

Corbin

ARUHÁZ

„Josephine“
Bemberg-selyem

sima színekben
fehéreműre is
alkalmas, cca.
74 cm. széles **4²⁰**

Őszinte válasz a Studiónak

Néhány nappal ezelőtt e sorok írója háromnegyed óráig beszélgetett telefonon a Studió egyik exponensével. A magyar rádiótársaság egyik legkedvesebb tagja telefon útján próbált minket meggyőzni arról, hogy nincs igazunk, amikor a Studió működését őszintén kritizáljuk. Hivatkozott arra, hogy az összes magyar napi- és hetilapok, a „Délbáb” és az egyik szaklap kivételével, egyöntetűen csak dicséretet írnak a magyar rádió működéséről, amely szerinte tényleg kifogástalanul is végzi hivatását. A háromnegyedóra hosszát tartó csábító rábeszélés mottója tehát az volt, hogy a Studiót hódolat illeti és nem bírálat.

Amikor letettük a telefonkagylót, egy pillanatra elfogott bennünket a lelkiismeretfurdalás. Ejnye, hátha a Studiónak van igaza és nem annak a sámtalan panaszkodó levélnek, amelyek tucatjával jönnek hozzánk naponta az elkeseredett magyar rádiószámítalan panaszkodó levélnek, ameltünkban ültünk le cikket írni a Studió mellett. De hát Istenem, miről? Írjunk talán arról, hogy milyen pompás és zavartalan a közvetítés? Nem lehet. Hiszen sokszor naponta többször is szakad meg negyedórákra a műsor továbbbírása. Na, nem baj, van még más téma is. Itt van például a végre sürűben jelentkező műsorsere. Sajnos, erről sem lehet írni semmi jót, mert a külföldi közvetítésekkel, úgy látszik, azt szeretné bebizonyítani a Studió, hogy nálunk mégis csak jobb a műsor. Na de valóban van valami jó — a gramofónlemezek. Nahát. Végre! Nem, nem, mégsem. Hiszen ha legmélyebb álmunkból felriasztanak, akkor is rögtön kívülről tudjuk fujni a „Séta az

órásboltban”-t, vagy társait, akik szószoros értelemben a könyökünkön jönnek ki. Vagy emlékezzünk meg arról, hogy nálunk több a szünet, mint a műsor? Ez valóban dicséretreméltó valami, mert jobb ma egy jó szünet, mint egy rossz műsor. De hát utóvégre csak nem dicsérhetjük meg a Studió szünetjét? Megvan! A pontos időjelzés! Ez egy kitűnő találmány. Itt viszont az a baj, hogy nagyon sokszor egynehány perces differencia van a bemondott és a tényleges idő között. Beszéljünk talán a rádiófürgé hírszolgálatáról? Hiszen délután négy óratól másnap reggelig nincsenek lapok Budapestben és így a Studió elemi kötelessége, hogy az érdekes és friss híreket a rádióamatőröknek továbbbírta. Hiába, erről sem lehet írni, mert hiszen mindenki tudja, hogy a hírek javarészét az estilapokból olvassák fel. Talán a színdarabokat dicsérjük meg és himnuszokat írunk arról, hogy a Studió visszaállította a népszínművek renaissance át? Rádióamatőrök istene! Te belátsz a szívünkbe, hogy nem érdekel minket a nyakunkba sózott avult, naiv színdarab-unalom. Megvan! Már írjuk is:

A magyar Studió páratlan áldozatkészségét mi sem bizonyítja jobban, minthogy hetenként tízszer ragyogó cigányzenét közvetít hallgatónak!

Nem, nem, hát ezt mégsem lehet, hiszen mindenki kinevetne bennünket, ha ezt tovább így folytatjuk. A legvadabb cigányzene rajongó is unja már ezt a sürű közvetítést. Volt még egy egész sereg más témánk, de azzal is úgy jártunk, mint a fenn említettekkel. De hát akkor mit csináljunk? Hiába minden jóakaratumk, a Studiót bírálat illeti és nem hódolat.

AZ ANTENNA HIREI

A londoni **Stúdió** beszűntette közös megállapodás értelmében az évek óta közvetített Savoy Hotel jazzband tánczenéjének továbbítását.

Bányarobbanást továbbított a berlini Stúdió. A német rádiótársaság egyik riportere leszállt a Szent Annaberg-i tárnába és személyes tapasztalatai alapján számolt be a felszerelt mikrofonon keresztül a bányák életéről. Csattanós poentnak végül az egyik üreg dinamittal való felrobbantását közvetítették.

Ötven kilowattal fog dolgozni szeptembertől kezdve a római adóállomás. Itt említjük meg, hogy a jövő héttől kezdve Pozsony tizenkét kilowattal emeli fel adóenergiáját és rövidesen elkészül a tíz kilowattos Mährisch-Ostrau-i állomás is.

Lagerlöf Zelma tart felolvasást két hét múlva a stockholmi Stúdióban.

Ingyen nem, de készpénzért a legjobbat a legolcsóbban téglányalakú, szép és jó **detektoros rádiókészülék**

bronz antennahuzal, diószigetelők, levezetőhuzal, banándugók, detektor, kristály és egy pár jó fehallgatóval circa 240 km. hallótávolságra csak **10** pengő és ettől feljebb

Holstein Zsigmond rádióvállalat, Budapest V. Bálvány uccsa 1
Kérje 18 számú ingyen árjegyzékemet

A hetvenéves írónő különben Svédország leglelkesebb rádióamatőrje.

Nyolevantageú gyermekjazzband tánczenéjét közvetíti e héten a newyorki Stúdió. A zenekar legidősebb tagja tízéves. A gyermekek betanítása közel két hónapot vett igénybe.

A **legnépszerűbb német rádiózenekar** címéért folyt a versengés az elmúlt héten Berlinben. A beérkezett szavazatok nagy többsége Dajos Bélára esett, aki tudvalevően magyar ember.

A **bécsi állami Operaház** e hét szombatján a stockholmi operaházban vendégserepel, amikor is Mozart Don Juanját fogják előadni. Ezt az előadást az összes svéd állomások közvetíteni fogják.

A langenbergi stúdió épülete

Viktoria spanyol királyné Beatrice és Christiana infánsnők mindennapos golfpartijuk után

Jelenet a Ferencváros—III. ker. FC. mérkőzésről

A gyorskorcsolyázás 500 méteres bajnokságának startja. Baloldalt Kauser, a bajnok (Pobuda felvétele)

Orgonista Olga—Szalay, a pároskorcsolyázás ez évi bajnokai

Amin az egész világ nevet

Fogas kérdés

Oskor

- Meg tudnád mondani Johnny, hogy a föld milyen alakú ?
 — A föld gömbölyű.
 — Ja ezt könnyű mondani kisfiam, ezt be is kell bizonyítani.
 — Ugy éljek én.

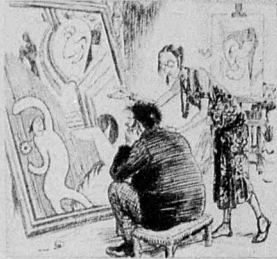
(Punch)

Jó kereskedő

- Hány évszak van ?
 kérdezi a tanító az iskolában a nagykereskedő fiát.
 — Öt.
 — Hogy hogy öt ?
 — Hát van tavasz, van nyár, van ősz, van tél és van holt szezon.

Jugend)

Modern festőnél

A feleség: Csak attól félek kedvesem, hogy ez a portré nem hasonlít a bárónőre !

Festő: Hiszen ez olyan élethű, hogy a frizuráját minden héten le kell majd vágni.

(The Passing Show)

Elővigyázat

— Ragyogó esetem volt a múlt héten — meséli az egyik festő a barátjának. — Autókiránduláson voltam Róma környékén, megálltunk pihenni egy kis osztéria előtt. Feltűnt, hogy a felszolgáló pincérlány igen szép, csak az az egy baja, hogy borzasztó piszkos a keze. Odahívtam hát, megmondottam neki, le szeretném a kezét rajzolni, de menjen ki a kúthoz és mossa meg előbb. A pincérlány boldogan tett eleget a kérésnek, kieszett, majd néhány perc múlva visszatért — piszkos kézzel.

— Na mi az, mi történt ? — kérdeztem tőle.

— Csak azt szeretném megkérdezni signor — felelte nagy zavarral, — hogy melyik kezemet óhajtja lerajzolni, melyiket mossam meg.

(Comoedia)

Az özönvíz idején történt, Noé bárkájában. Az állatok már lefeküdtek egy este, maga Noé apánk is, míg egyszerre csak nagy esengetés zavarta fel a nyugalmát. Noé besiet az elefánthoz, mert az csöngetett és az dühösen panaszkodik, hogy a fölötté levő szobában valami folyton kopog. Noé felmegy a felső helyiségekbe, aztán udvarias mosollyal tér vissza az elefánthoz :

— Kérem szépen, méltóztassék egy kis türelemmel lenni, mingyárt esend lesz !

— De hát mi kopog odafenn folyton ?

— A százlábú éppen most veti el a cipőit.
 (Sourire)

Amerikaiak a spanyol királyi palota előtt

— Mit gondolsz Jimmy nem nagy ennek a katonának ez a páncél ?

— Nem baj szívem, majd összemegy a mosásban.

(London Opinion)

Kronacher Alwin úr, a bőbeszédű impreszár, akit ismerősei „élő újságnak” neveznek, Bogatára vár a cuxhaveni kikötőben. Bogata világhírű énekesnő, már nem fiatal, de még mindig szép asszony. Ennek a szépségnek azonban nagy ára van. Lemondott érte a szerelemről, sokat tornázik és dietlikusan él. Bogata éppen amerikai turnéjáról érkezik vissza Európába s vele jön egyike reménytelen rajongója, Devereux, az őshajjú gyapotkirály. Devereux autóján utaznak Berlinbe, ahol Bogata felkeresi Selu Ernő doktort, aki Bogata romló szépségét szokta felfrissíteni. Selus valamikor híre nőorvos volt, de egy tiltott műtét miatt elítélték, ült s azóta visszavonult életet él. Most csak szépségápolással foglalkozik. Bogata két napig jár Selus doktorhoz, aki titokban szereti paciensét és szépségében felírissítve utazik el Wiesbadenbe. Itt két embert talál a villájában: Stürmert, a férjét és Stefit, a leányát. Az ura színész, könnyelmű és esapodár, Bogata nem veszi komolyan. De komolyan veszi a leányát, aki már nagylány lett és titokban énekelni tanult. Meglátogatja ökel Eberhard herceget. A nagy énekesnő, ekkor látja, hogy Stefi nemesak mint énekesnőnek, hanem mint asszonynak is veszélyes ellensége lehet. El is küldi leányát Bertini asszonyhoz Münchenbe, akitől ő is tanult. Stefi izgatottan ül Bertini előszobájában.

— Ördög hozni ide magát engem kínozni dollárjaival! Énekelni, mint borjú, ha jön nagy égi krach és be van ijedve!

A tanárnő szerette az állatvilágból

venni a hasonlatait is, már csak pedagógiai szempontból is.

— Aki Bertininél akarni tanulni bel canto, muss szorgalmas lenni, ever work, toarjours, a zongorán gyakorolni!

A szőkeség megpróbált ellenvetést tenni. Ám Bertini nem hagyta szóhoz jutni.

— Én tudni minden. Je sais tous. Hosszút aludni, este aztán táncolni! Nappal puszírozni és este randalírozni férfiakkal!

A boldogtalan nő esküdözött, hogy nem így van.

— Ha ez önnek nem tetszeni, miss Abstone, menjen egy másikhoz, professzorkához, nagy szakállal, questa brutto Typo, aki elveszi magától négy dollár és mondani, maga zseniális wie Jeritza!

Bertini Stefi felé fordult és nem is törődve azzal, hogy idegennel beszél, így szólt:

— Nézze meg ide, a missnek hangja van, mint egy Walrossnak, de lusta, alszik az énekórák alatt, ó, Dio, mio! Keine Temperatur, az énekléshez tartozik temperament és melegség, az angol hang, olyan, mint valami erős tea, de nem mint a pezsgő! Üljön le, kisírni magát, aztán folytatni kántálást.

Miss Abstone lerogyott egy székbe.

Bertini, akinek haragja lecsillapodóban volt, rájött arra, hogy Stefit nem ismeri. Erre ismét dühbe gurult:

— Kicsoda lenni ön? Mit akarni ön?

Mit hallgatózni, amikor én tanulóval beszélni?

Stefi félelem nélkül felelte:

— Nagyságos asszonyom, a nevem...

— Semmi közöm hozzá! C'est tout egal pour moi!

— ...csak azt akartam...

— Tudom mit akart, tudom miért jött, tudom nem táncórát akarni veenni! Allómars, leülni a zongorához és énekelni!

Stefi nem kérte magát soká, leült a zongorához, játszott pár taktust és elfogódottság nélkül énekelt Elizabeth áriáját.

Miután befejezte, egy pillanatra csend támadt. Bertini a legnyájasabb hangon kezdett vele beszélni, amit csak ritkán szokott:

— Van benned muzsika, fekete lány, nemcsak a nyakadban és a torkodban. A szívedben is.

Elkezdett szipákolni, hogy meghatótságot eltitkolja.

— Te ostoba lány, te buta fekete, ha így énekelsz, tönkretenni magadat. Tanulnod kell, önuralmat, aztán majd a publikumon is uralkodol. Diszciplin kell jönni a te furiosodba. A munka unalmas, mint kötörés, de ha megy, a legszebb muzsika.

Aztán a leghivatalosabb hangon kérdezte:

— Mi a neve, kisasszony?

— Bogata Jamina lánya vagyok.

— Miért nem mondta mingyárt? Réim örülök, a faire votre connaissance. Bogata jelezni már, hogy maga jönni. Anyja magának nagyszerű énekesnő. Nálam tanulni Toscát, von maestro Puccini, akit a Jóisten küldeni a világra, hogy véget vessen a szörnyű Wagner uralmának, aki mindent elrontani, ami szép zene. A Mutternak lenni bel canto excellentissima.

A szőke miss Abstone barátságos érdeklődéssel fordult Stefi felé.

— Mutter későn jönni hozzám. Korábban jön, legnagyobb énekesnő lenni a világban. Tíz évvel tovább énekelhetne. Hogy van a hangja?

Stefi boldog volt, hogy ilyen hatással volt Bertinire.

— Holnap elkezdni fogsz énekelni

nálam. Minden másodnap egy óra. Először Solfegien, különben nix. Hol lakik?

— Hotel Vier Jahreszeiten-ban.

— Hotel, az nix. Ott kell lakni, ahol énekelni. Tanítványok tölem mind a Suisse-penzióban lakni. Ott minden percben hallhatsz zenét, lehet gyakorolni, miss Abstone is ott tanyázni.

Miss Abstone barátságosan bólintott és késznek mutatkozott, hogy Stefit a penzióba kalauzolja.

— Tehát, kedves signorina Stürmer, holnap elkezdni studiumot. Hanggyakorlatot, de sok. Nem szabad elveszteni patience.

Átölelte és megcsókolta Stefit. Ugyanígy tett miss Abstoneval is. Végül még egy tanácsal látta el:

— Nem nézni a férfiakra, fekete lány, semmie Liebe ilyen korán. Majd ha nagy énekesnőnek lenni, akkor mind csúszni-mászni a lábai előtt.

A leányok elindultak a penzió felé. Miss Abstone Csikágóból származott, német szülőktől. Apja, mint mondta, konzervgyáros volt, a valóságban azonban egy jómódú mészáros, aki mint pacaoslegény kezdte pályáját. A miss jókedélyű leánynak látszott, de minden különösebb képesség nélkül, csinos és gömbölyű nő, aki folyton szerelmes volt.

— Önnek tetszeni fog a penziónk. Sok vidám ember lakik ott. Jöjjön el ma este, egy fiatal komponista előadja a szerzeményeit.

Stefi megígérte.

A Suisse-penzió Bierprigl Bonifác úr és neje tulajdona volt. Bierprigl úr eredetileg hegedűkészítéssel foglalkozott, de ezt a mesterséget túlságosan fárasztónak találta, mert a hegedűkészítés munkával járt és Bierprigl úr leplezetlen undorral került mindent, aminek a munkához köze volt. Ezért csakhamar feladta a mesterségét és jódlizni kezdett. A hangja azonban nem kecsegtette sokkal. Erre berendezte magának a penziót. Felesége azelőtt pincérnő volt, rettenetes húskolosszus, sok zsírral és még több jóakarattal. Férjét isteníttette. A penzióbéli szerelmek iránt nagy elnézést tanúsított.

Stefi és a miss a konyhán akadtak rá, főzés közben.

— Egy szobát kíván, zongorával? Éppen szabad egy. Tulajdonképpen csak a szezonban akartam kiadni, de nekem a kisasszony nagyon tetszik. Ebben a szobában Bruno Waller lakott, amikor még kezdő volt.

Stefi a zongorához lépett és leütött néhány billentyűt. A legszívesebben énekelni szeretett volna. A szoba tetszett és kivette. A hotelbe sietett, hogy apját értesítse. Stürmer a szálló halljában ült. Mellette a klubszékhelyen egy világosan öltözött hölgy ült, hamis gyöngygyöngyökkel a nyakán.

— Tanítványom, Kleesdorff kisasszony — mutatta be, — legkedvesebb növendékem.

Stefi nem kételkedett benne, hogy a nő a legkedvesebb tanítványa volt az apjának. Ismerte ezt a gyengéjét.

Ezután beszámolt Bertininél történt látogatásáról és a próbaéneklés sikeréről.

Stürmer szívesen mondott volna valami hatásosat, már csak a világosruhájú hölgy kedvéért is. De aztán be-

érte egy jóakarató grimasszal is, amelyre felhajtott egy pohár vizskit.

Stefi elmesélte, hogy kivett egy szobát a penzióban és közölte, hogy még aznap át akar hurcolkodni.

Stürmer beleegyezett.

— Helyes, gyermekem, nekem ugyanis fontos beszélőnivalóm van ma este az állami színház intendánsával, ami késő éjjelig fog tartani — szólt és meleg pillantást vetett legkedvesebb tanítványára.

Egy óra múlva Stefi már a penzió lakója volt.

Felnőttnek érezte magát. Örült. Az internátusban nem lakott szívesen. A szülői házban is mindig valami kellemtelenség érte.

Anyja fényképét a zongorára helyezte és megsókolta. Aztán leült és levelet írt édesanyjának.

... legkedvesebb növendékem ...

„Nem nyugszom addig, amíg olyan szépen nem énekelek, mint te!”

Majd leült a zongora elé, játszott és énekelt. A saját bevonulását ünnepelte. Valami ismeretlen vágy fogta el. Skálázott. Ekkor kopogtak az ajtón és Miss Abstone lépett be, kezében kis csokor virággal.

Mabel Abstone sokat hallott már Bogaláról és irigyelte Stefit híres mamájáért. Róla kezdtek beszélgetni.

— Az én anyám egyszerű üzletasszony. Apám a csikágói német daloskörnek az elnöke. Nagyon szeretnek engem, azt tehetek, amit akarok.

— És szeretik egymást a szülei?

— Igen, anyám imádja apámat és apám is mindent az anyámért tesz.

— Az én szüleim nem élnek együtt. Elváltak. Azt hiszem gyűlölik egymást. Elhallgattak és megfogták egymás kezét.

— Ön nagyon szép, Stefi kisasszony, bizonyára sok tisztelője van?

— Ki nem állhatom a férfiakat.

— Még sohasem volt szerelmes?

— De. Az internátusban ez szinte a jóneveltséghez tartozik.

— A zongoratanár? — találta a miss.

— Nem, a matematikai tanár. Egy hőrihorgas, esetlen és szigorú férfi, aki senkivel se állt szóba. Ez tetszett nekem. Azt hiszem, a szerelemből sohasem fogok nagy dolgot csinálni.

Stefinek azok a lányok jutottak az eszébe, akik az ő apjába voltak szerelmesek. Gyakran látott reggelként lányokat kiosonni apja szobájából. A szerelem emiatt az ő szemében valami kellemetlen mellékízt kapott.

— Én már voltam szerelmes — szölt Mabel, — de hisz én egy évvel idősebb is vagyok magánál. Itt lakik a penzióban egy expresszionista festő, Grauaugnak hívják. Szeret engem, de rettentően kínoz is. Szerinte ez az igazi szerelem.

Bierprigl asszony jött be és vacsorára invitálta a lányokat. A két barátnő levonult az ebédlőbe.

Az ebédlő falán Lajos király életnagyságú képe függött. Mellette egy másik olajnyomat: Krisztus megkorbácsolása. Rikító színekkel néhány karrikatúra.

Az ablak melletti külön asztalnál ült Bierprigl úr nejevel. Előttük az elmaradhatatlan söröskanecsó. A hölgyek részére a középső asztalnál terítettek. Két vendég már ott ült. Grauaug festő, a barátjával, Bullenstopp úrral, egy kicsi bulldogképű emberkével. Rövid kabátujjából húsos kéz nyúlt ki, egész megjelenése azt a törekvést árulta el, hogy fontos személynek hasson. Bullenstopp zenét tanult és Kelet-Poroszországból származott. Más jelentős nem volt rajta. Mabel bemutatta a két urat Stefinek.

Világhírű festmények reprodukciói ritka alkalmi áron!

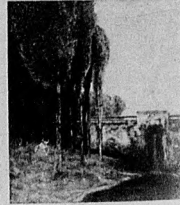
I.

II.

III.

IV.

Itt bemutatjuk egyszínben a képeket, de amit szállítunk, azok ragyogóan szép színes képek.

Az egyik kép, melyet I-ső számmal jelölünk: „Krisztus a töviskoronával”. II. számú képünk: „Szűz Mária”. III. számú: „Lakodalmi menet”, míg a IV. számú kép: „Ős park”.

Egy-egy ilyen színes festmény-reprodukció bérmentve 95 fillér. Ha kétféle képet rendel

egyszerre, akkor 1 pengő 70 fillér bérmentve. Ha mind a négyféle képet rendel meg egyszerre, úgy 3 pengő 80 fillér helyett 2 pengő 90 fillért kérünk (az összeg bélyegben is beküldhető).

A képek mérete: 26 cm. széles és 36 cm. magas. A képeket erős tokban szállítjuk, úgyhogy azok nem sérülhetnek meg.

Megrendelések Tolnai Világlapja kiadóhivatalához küldendők, Budapest, VII, Dohány u. 12

Grauaug mélyen meghajolt és kutató szemekkel mustrálta végig Stefit. Az eredmény kielégíthette, mert ünneplésen kezet csókolt a lánynak. Bullenstopp utánozta barátját. Hallgatagon fogyasztották el a vacsorájukat, csupán Grauaug kockáztatott meg egy megjegyzést:

— Bierprigl asszony, ha ön mindig borjúhúst ad nekünk, végül magunk is borjakká változunk.

Mabelre pillantott és leste a hatást.

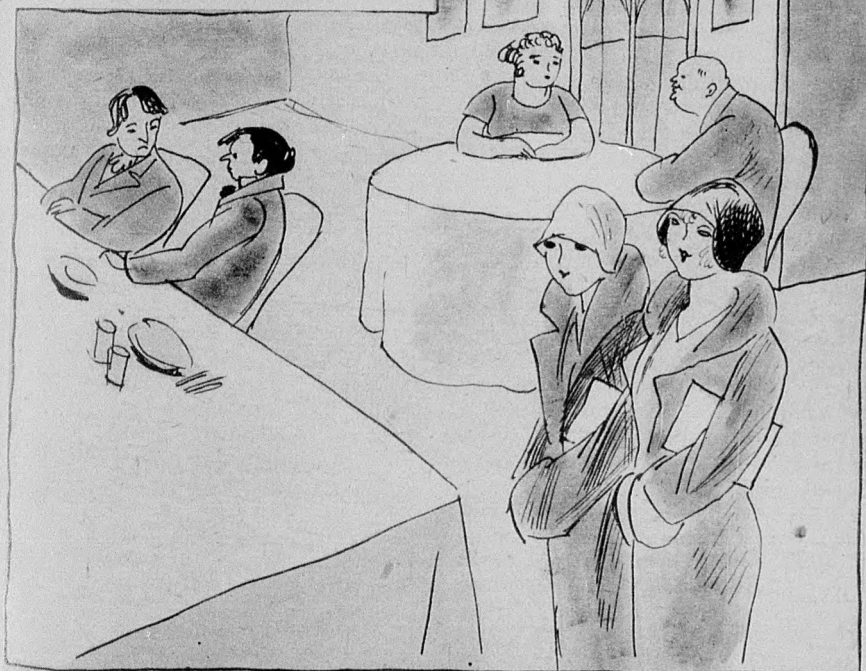
Stefi egy könnyed mosolyt fojtott el. Aztán kíváncsian körüljártatta tekintetét a teremben. Tekintete megakadt a festményen. Mabel észrevette és figyelmeztette:

— Grauaug úr műve!

A piktor sietett bővebb felvilágosítással szolgálni:

— A sátán megkísértetése című ciklusomból egy jelenet, amely szent Cecilia elesábittatását ábrázolja.

— Grauaug úr egy idült szatanista — jelentette ki Bierprigl asszony.

A két barát nő leponult az ebédlőbe

KRONOS

petróleum izzólényegő

Minden meglévő lámpára alkalmazható. Fényereje 80'' gyertyafény. Egyszerű kezelés, üzembiztos, gazdaságos, abszolút veszélytelen. 1 teljes égő, izzóval és üveggel P 16'—
 1 tartalék izzóhárisnya P 1'—
 1 tartalék üveg-henger P 1'—
 1 nagyobbító csavar 1 1/2'' lámpához P —80
 1 kisebbítő csavar 20'' lámpához . . . P —88

Lámpára szerelve, ábra szerint, ernyővel P 30'— helyt Budapest utánvétel

Meteor Világítási és Olajkereskedelmi Részvénytársaság
 Budapest, VIII, Rákóczi út 73

Nem volt teljesen tisztában a kijelentés lényegével. Azt hitte, hogy szatanisták a protestánsok és a zsidók.

— A művészet nehéz dolog — nyilatkozta ki Bierprigl úr és nagyot húzott a söröskancsóból.

— De miért veri ez az alak az aszszonyt?

— Grauaug úr csak olyan képeket fest, amilyen valakit ütlegetnek.

— A jámborság, az erotika és a borzalom; ez az a szentháromság, amely engem érdekel — nagyképűsködött Grauaug úr.

Stefi megcsóválta a fejét. Grauaug sastekintete ezt észrevelte.

— Kisasszonyom, remélem, önnek nem tetszik a kép. Én ugyanis nem kislányok számára festek.

Stefi elsodálkozott. A piktor folytatta:

— Egyébként van szerencsém az ön szomszédjának lenni. Hallottam, amint énekelt.

A leány elpirult. Bántotta, hogy éppen Grauaug hallotta, amint énekelt.

— Ó Istenem, a művészet az csoda dolog — sóhajtott Bierprigl úr és lehajtott egy korsóval.

— A hangjából kiéreztem, hogy maga még nem töltötte be a hivatását. A kisasszonyok ugyanis olyan teremtések, akik még nem ismerkedtek meg az igazi szerelmmel.

A penziósné a leány segítségére sietett:

— Hagyja békében a kisasszonyt, maga vén salabakter!

— Miért salabakter? — érdeklődött Stefi.

— Bierprigl asszony mindenkit salabakternek titulál, akinek értelmisége túlterjed a borjúhúson és a krumplire köreten — jelentette ki világias fölénnyel a festő.

Grauaug úr ezúttal tévedett. Mert a penziósné azokat nevezte salabaktereknek, akik nem egyenlítették ki elsejékként a számlájukat.

Stefi energikus lett:

— Azért énekelek, hogy tanuljak, nem pedig a mások kedvéért. Ha ez önnek nem tetszik, adasson magának másik szobát!

— Ellenkezőleg — sietett kijelenteni a festő, — örülök a kedves szomszéd-ságnak. Ennek a kedvéért még a skálázást is szívesen elviselem.

— Skála, éneklés, nem út a modern muzsikához — magyarázta Bullenstop, akinek egyszer előadták és kifütyülték egy szerzeményét. Ebből élt még ma is. — A skálázó leány olyan, mint a harisnyát stoppoló polgári szűz. Minek skálázni? Ezt készen kapni minden üzletben.

Stefi felugrott és hevesen így szólt:

— Azért vagyok itt, hogy tanuljak, nem pedig, hogy fecsegjek. Jó estét.

Kiment és erőteljesen bevágta maga után az ajtót.

Grauaug elégedett grimaszt vágott. Örült, hogy kellemetlenkedhetett valakinek. Immoralitása tulajdonképpen csak póz volt. Polgári lélek lakozott benne, aki a szofizmusból és önellentmondásból csak sportot űzött. Mabel védelmébe vette új barátóját.

— Azt Istenért, Grauaug, hogy kihozhat így egy fiatal hölgyet! Ez már valóban szadizmus!

— Kisasszony, ön hízeleg nekem — szólt a festő és megnyalta a szája szélét.

— Ó, Istenem, a művészet valóban komplikált dolog! — sóhajtott Bierprigl atya és kiitta a sörét.

VI.

Bogata kora reggel érkezett Brémába és rossz bangulatban kocsizott a Grand

Hotelba. Mellette részvétlen arccal ült a szobalánya. Érdeklődés nélkül nézte a lovasuhanó uccákat.

A szállodában bevezették az apartmanjába, amelyet a direktor rendelt számára. Miután egy órát aludt, zongorához ült és gyakorolt. Hangja ismét teljes fényben ragyogott.

A színházi szolga virágokat hozott és egy udvarias levelet, amelyben az igazgató közölte vele, hogy próbára várja. Bogata gyalog indult el. Az utat jól ismerte. Szeme a plakátokra esett. Neve óriási betűkkel ordított le a járókelőkre. Ez ma különösen jól esett a hiúságának. Egy fiatalember fogadta, akin nem látszott meg, hogy a színházhoz tartozik. Inkább egy bankigazgatóhoz hasonlított, semmint színigazgatóra. A karmester is megjelent. Szintén fiatal férfi, sovány, hosszúhajú, osztrák. Bogata megörült. Szerette a fanatikus zenészeknek ezt a fajtáját.

Elkezdtek a próbát.

Bogata megállt a kulisszák mögött.

Innen indult valamikor, amikor még egészen az elején, a legelején tartott a pályájának.

A zene felcsendült és Bogata visszarezzent a valóságba.

— Itt vagyok, itthon, ez az én világom — gondolta.

Izolda első taktusaiba beleadta egész lényét. Mindenki fölfigyelt. Az énekesnő megérezte a hatást, amit környezetére tett. Minden csalódását elfeledte ebben a pillanatban. Boldognak érezte magát és ez ritka pillanat volt.

Bogata partnere előre lépett és bemutatkozott. Egy kamaraénekes volt Bayruthból, valamikor elemiiskolai tanító, Dél-Bajorország egy istenháta mögötti falujából, aki még mindig a hajdani kántortanító félszeg gesztusával ágált a színpadon.

Az osztrák karmester sugárzott az örömtől és viharosan csókolgatta az énekesnő kezét.

Bogatának feltűnt, hogy az egyik kóristánó aggodalmasan járkal körül-

Neve óriási betűkkel ordított le a járókelőkre

lötte és különös érdeklődéssel figyeli őt. A gondoktól gyölört, idő előtt megöregedett asszony arca különösen ismerősnek tűnt előtte. A sötét folyosón hozzálépett a nő.

— Ugyebár, nagyságos asszonyom, ön volt már itt a Városi Színházban?

— Igen.

— Nem ismer meg engem? Én vagyok a Boll Liza.

Janina emlékezett. Egy mosónő lánya volt a kis Boll, aki vele együtt kezdett. Az anyjánál lakott néhány hónapig.

— Természetes, hogy ismerlek. Hol laksz most?

— Még mindig a Runkenban, a tizenheles házban, hiszen ismered.

— Persze... hogy vagy? Mit csinálsz most?

A kis Boll zavartan mondta:

— Tudod, Bogata, a hangom nem volt elég nagy, ezért nem tudtam karriért csinálni az operánál.

— Hogy van édesanyád?

— Ő már tizenkét évvel ezelőtt meghalt. Én vagyok az első altista a kó-

rusban. Az embernek biztosítva van a kenyere.

Bogata megsajnálta.

— Akarsz velem ebédelni.

— Igazán köszönöm, de sajnos nem tehetem. A férjem vasúti alkalmazott. Délben hazajön és én ebéddel várom.

— Azért látogass el hozzám, Szeretném a férjedet is megismerni.

Bogata rossz hangulatban indult hazafelé.

Délután Róza jelentette, hogy künn egy úr áll, hatalmas virágescokorral és nem hagyja magát elküldeni. A szobalány átadta a névjegvét is.

STUDENHOFF ERNŐ

kereskedelmi tanácsos

Olvasta a névjegyen.

Amikor föltekintett, már előtte is állott Studenhoff úr. Sötét ruhában, amely ünnepélyes külsőt kölcsönzött számára.

Janina első gondolata ez volt: hogy megcsúnyult!

(Folytatjuk)

A kóros hajbetegségek és időelőtti kopaszodás helyes gyógyítása. A múlt hónap közepe táján tartotta meg Párizsban a Nemzetközi Dermatológiai Konferencia szokásos évi gyűlését, amelynek keretén belül *Laniere* professzor, a párizsi világhírű bőrgyógyász az eddig ismertetett eljárásokkal szemben tudományosan lefolytatott próbák alapján, minden kétséget kizáró módon megállapította, hogy az eddig alkalmazásban volt hajizgató szerekkel szemben lényegesen jobb és úgyszólván kivétel nélkül eredményre vezető a koleszterinnel való hajkezelés. Ez a kitünő, részben emberi epéből, részben gyapjúszírból előállított készítmény egészen bámulatos hatást fejt ki a faggyúmirigy túltengése következtében eltokosodott hajhagyma életműködésének felsegítésére. A koleszterin gyors és biztos hatásánál fogva a hajtűszőn ülő hajhagymára felgyülemlett faggyúmirigyregetet leoldva, a tűsző és a hagyma közötti állandó és zavartalan életműködést biztosítva, a leghatásosabban elősegíti a már elsatnyulófélben levő hajszálak-

nak nemcsak a megerősödését, de annak növekedését is. Még mindenkinek bizonyára élénk emlékezetében van, hogy a mult esztendő folyamán, kitünő hazánkfiá, Friedler Antal, egy koleszterines hajkészítményt állított elő, amelyet „Gamma” néven szabadalmaztatva hozott forgalomba. Ez a készítmény az egyetlen az összes hajszerek között, amely kizárólag a koleszterin útján fejt ki áldásdús hatását és amely tökéletesen mentes mindenféle bőrizgató anyagoktól. A lefolytatott tudományos próbák és az eddigi több ezer eredményes kezelés mindenben igazolja a magyar találmányú kitünő „Gamma” hajszer létjogosultságát, melynek legjobb bizonyága, hogy ma már nemcsak az országban örvend közkedveltségnek, de Romániában, Csehszlovákiában, Jugoszláviában és Albániában is létesítettek töltőállomásokat. Francia, olasz, osztrák és amerikai orvosok is kipróbálták ezen az összes hajbetegségeket tökéletesen gyógyító hajszert és a „Gamma” a legszebb reményekkel indul a kontinens dermatológusainak általános elismerése felé.

Pető

Egészv

terjede

90 filler,

rel. drág

ktadóhí

Szerkesztői üzenetek

Híányzó képek. Elismerjük, hogy premiérbeszámolóinkból egy-egy főszereplőnek a fényképe kimarad. Ez azonban nem a mi hibánkból történik, hanem az illető művész vagy művésznő hibájából. Tudni kell ugyanis két dolog. 1. A sztárok mimóza-lelkűek, azaz nem tűrnek meg más kritikát, csak jót. Ha mégis merészel egy újság őszinte kritikát gyakorolni, akkor a mimóza-lelkek megbünteti a lap — olvasóit és nem engedi fotografáltatni magát. 2. A színészek általában egy balhit áldozatai. Azt hiszik, hogy a lapnak tesznek szívességet, ha a fotográfáló gép elé állnak és nem akarják elhinni, hogy nem a lapnak, hanem maguknak, a színházuknak és a lap olvasóinak tesznek inkább szívességet, ha lefotografáltatják magukat. Azt hisszük, hogy olvasóink inkább az őszinte kritikát választják, minthogy X. Y. művész sokszor látott fényképét századszor is megnézzék.

Egy uriasszony. Farrel Charles nőlen. Címe Fox-Stuio, 1401 No., Western Ave., Los Angeles, California. Angolul írjon. Hogy hány éves: eddig nem sikerült megtudnunk.

Színházbarát. A fogadást elvesztette, mert az illető nős.

Egy hű olvasó. Figyelje a „Filmcsillogok anyakönyve” című rovatunkat. Ott minden kérdésére választ talál.

Vidéki 101. Ebben nem lehetünk a segítségére, sőt még a lakáscímét sem adjuk meg. Ha mindenáron keresztül akarja vinni tervét, úgy keresse fel a színháznál.

Regényolvasó. Markovics Rodion most dolgozik második regényén. Nemsokára megjelenik.

Keltemetlenség. Ez ellen nem lehet védekezni. Az illető művésznőnek joga van megválogatni, hogy kit enged be állandó társaságába. Ez nem sértés, mert hiszen Önt nem ismerte előzően a művésznő. Elutasítása tehát nem

jelent mást, minthogy ismeretségi körét nem óhajtja kibővíteni.

Borvendég. 1. Hajadon. 2. Katonatiszt leánya. 3. Tizenkilenc éves. 4. Még nincs egy éve. 5. Egyelőre Pesten marad.

Betunia. Nem szabad darabot előadni, mielőtt a jogdíjat be nem fizették. Ezt a műkedvelők nagyon könnyelműen kezelik, holott ennek az elmulasztása a törvénybe ütközik.

Pécsi kisleány. Színésznőnek szeretne menni? Szép! De ki mondta Magácskának, hogy van tehetsége? Mert ha szép valaki, az még nem minden. Kereszen egy hozzáértő embert s ha az is azt mondja, hogy tehetséges, akkor újra jelentkezzen nálunk és mi készséggel segítségére leszünk.

Borostás. A komikumnak nem a külsőségekben, helyesebben nem csak a külsőségekben kell megnyilvánulni. Ha tehát Önnek nagyon groteszk a megjelenése, attól még nagyon rossz filmkomikus lehet.

Dramai hős. Már nincsen Pesten.

Nefeletcs. Elkésett vele. Tavaly nősült meg és nagyon szép családi élet él.

Zenész 21. Olyan sokan vannak a slágerszerzők, hogy nem merjük biztatni.

Disznótoros keresztretjvény megfajtése. Vízszintes sorok: 1. Disznótor 8. Deres 9. RRR 10. St 12. Felírásra iszik 16. Üreg 17. Külpolitika 20. Selyp 22. Gypn 23. Ékszer 24. Zn 25. Sa 26. Eu 27. Sóz 29. Vegyél 31. Rk 32. Hízlalás 36. Ór 37. Igás 39. Ka 40. Tobogán 41. Szájj 41. adagolás 46. Tagáni 47. Zd 48. Sáros 50. Pá 51. Ok 52. Hiu 53. TT 54. Go 55. Ól 56. Monokli 59. Aron 61. Dolor 62. HH 63. Sark 64. Adó 65. Bakkarat 68. Ás 69. Párolt 70. Ra 71. Ás 72. Is 73. Li 74. Meleg 76. Zé 77. Órás. Függőleges sorok: 1. Delel 2. Irigység 3. Ser 4. Zsák 5. Orrlyuk 6. Trapp 7. Orion 8. Dereng 10. Szézsza 11. Titkolózik 12. Fűszer 13. Süger 14. Sl 15. Kiszabadulhat 18. Kz 19. Ae 21. Palást 28. Tanár 29. Vó 30. Y. J. 32. Házikolbász 33. Lág 34. Agost 35. Salátástál 38. Szapora 39. Kínomo 42. Agál 43. Já 45. Sógorság 49. Sonkás 52. Horkol 57. Noar 58. Ihr 60. Ra 61. Do 64/a Do 66. Klio 67. Aros 69. Pi 74. Ám.

Előfizetési ár:

¼ évre 3 pengő 50 fillér, ½ évre 7 pengő.
Ausztriában példányonként 60 Groschen.

Budapest, VII, Dohány uca 12

Felelős szerkesztő és kiadó: PAIZS GÉZA
Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI MŰ-
INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadó-
vállalat Rt. mélynyomó-körforgógépein,
Budapest, VII, Dohány uca 12 szám

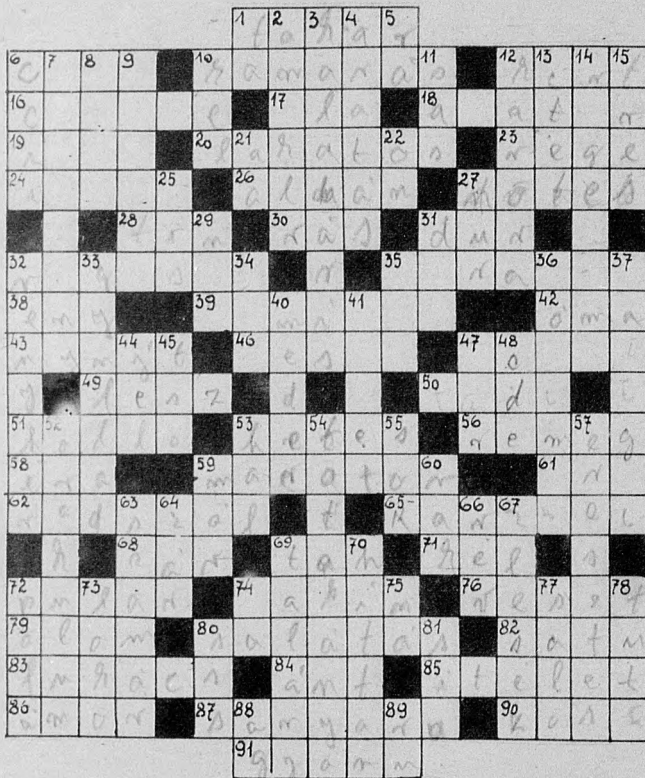
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai:
József 423-39 és József 423-50.

Petőfi összes költeményei

Egészvászonkötésben, képekkel, 416 oldal
terjedelemben, albumalakban. Ára 1 pengő
90 fillér, portó 40 fillér, utánvét 40 fillér-
rel drágább. Megrendelhető a „Délbáb”
kiadóhivatalában, Budapest, Dohány u. 12

Kis fejtörők – nagyoknak

Keresztrejtvény

Vízszintes sorok :

1. Beföd
6. Színházban sok van
10. Rang
12. Virág terem benne
16. Iskola
17. Bece női név
18. Ilyen színelőadásokat is tartanak
19. Bibliai alak
20. Mesterember
23. A nép ajkán él
24. Háziállat teszi
26. Nép
27. Iruk bele
28. Hal
30. Fordítva cipőhöz tapad
31. Hangnem
32. Szobadisz
35. „I”-vel végén hírneves színésznőnk
38. „V”-vel ragad
39. Tanuló
42. Gyümölcs népiesen

43. Tésztával teszi a szakácsnő
46. Nők gyakran használják ezt a szót
47. Ilyen lovaglás is van
49. Segédige
50. Tésztára teszik
51. Poe Edgard híres költeménye
53. Kártya
56. Kocsónya teszi
58. Kor
59. Ilyen futó is van
61. Ruhának is van
62. Inog
65. Színésznőnek is van
68. Lakat
69. Visszafelé szám
71. A nap teszi
72. Jó falat
74. Kís házikó
76. Játékosok közül az egyik
79. Ilyen szalma is van
80. Ilyen tál is van
82. Szerszám

83. Evangélista

84. Képző
85. Bíró dolga
86. Iskenke
87. „... Vendel”
90. Idegen színész
91. Úgy mondják, hogy öl

Függőleges sorok :

1. Francia birtokos névmás
2. Időhatározó
3. Írásnál használták régen
4. Földmunka
5. Igeköltő
6. 102
7. Fürdőhely
8. A kar fujja
9. Pályaudvar
10. Főzellek
11. Madár
12. A művészno aján-dékba is kapja
13. Gazda teszi az állattal
14. Idea
15. Három idegen nyelven
21. Fordított helyhatározó rag
22. Fém
25. Felemelt hang
27. Csak, németül
29. Rag
31. Német nevelő
32. Beteg beléi működnek így
33. Baj ha színházban a tűz ki...
34. Madár
35. Eledel
36. Katonai kifejezés
37. Szóval teszi az ember
40. Folyónak van
41. Sok művészno tulajdonsága, hogy ... i magát
44. Van kezdő is
45. Fordítva világtáj németül
47. Mulatság
48. Férfinév
52. Jósda
53. Vízben él
54. Itt szentet bányásznak
55. Számnév
57. A sárkány ... gyermekek öröme
59. Időhatározó
60. Rag
63. Állat
64. Vízszintes 20 ké-szít
66. Kikötő
67. A függőleges 35 is az
69. Rejtvény
70. Iskolákban tanítják
72. Fedőanyag
73. Helyben latinus fonétikusan
74. Kicsinyítő szó
75. Sváb tagadó szó
77. Város Chester angol grófságban
78. Puska része
80. Azonos betűk
81. Indián faj
88. Az ezüst vegyjel
89. „G”-vel ló teszi

A bűvészet könyve

Különféle bűvészműtárgyakat tartalmazó könyv 500 ábrával. Ára köte 5 pengő, portó 50 fillér, utánvéttel 40 fillérel drágább. Megrendelhető: a „Déliháb” kiadóhivataltában, Budapest, VII, Dohány uca 12

1. jelek
2. jelek
3. jelek
4. jelek
5. jelek
6. jelek
7. jelek
8. jelek
9. jelek
10. jelek
11. jelek
12. jelek
13. jelek
14. jelek
15. jelek
16. jelek
17. jelek
18. jelek
19. jelek
20. jelek
21. jelek
22. jelek
23. jelek
24. jelek
25. jelek
26. jelek
27. jelek
28. jelek
29. jelek
30. jelek
31. jelek
32. jelek
33. jelek
34. jelek
35. jelek
36. jelek
37. jelek
38. jelek
39. jelek
40. jelek
41. jelek
42. jelek
43. jelek
44. jelek
45. jelek
46. jelek
47. jelek
48. jelek
49. jelek
50. jelek
51. jelek
52. jelek
53. jelek
54. jelek
55. jelek
56. jelek
57. jelek
58. jelek
59. jelek
60. jelek
61. jelek
62. jelek
63. jelek
64. jelek
65. jelek
66. jelek
67. jelek
68. jelek
69. jelek
70. jelek
71. jelek
72. jelek
73. jelek
74. jelek
75. jelek
76. jelek
77. jelek
78. jelek
79. jelek
80. jelek
81. jelek
82. jelek
83. jelek
84. jelek
85. jelek
86. jelek
87. jelek
88. jelek
89. jelek
90. jelek
91. jelek

1. A
2. M
3. 35
4. B
5. K
6. W
7. 19
8. E
9. P
10. B
11. S
12. H
13. 18

1. Délib
2. Délib
3. Délib
4. Délib
5. Délib
6. Délib
7. Délib
8. Délib
9. Délib
10. Délib
11. Délib
12. Délib
13. Délib

Am ről mindenki beszél

1. Ki az elektromos táviró és távtró-jelek felfedezője?
2. Ki volt a logaritmustáblázat felfedezője?
3. Mi volt a címe Tompa Mihály azon költeményének, melyért ártatlanul 8 heli jogságot szenvedett?
4. Ki a diftéri és sertésvész elleni oltások felfedezője?
5. Kik neveztek a nemzetek atyjának?
6. Hogyan és hol hall meg a legnagyobb magyar?
7. Ki volt az a hírneves színműírónk, kinek 1920. év tavaszán 6 nap alatt 4 darabját mutatták be Budapesten?
8. Milyen nevet visell Amundsen lég-hajója, melyen az északi sarkot felfedezte?
9. Ki volt az eszperantó nyelv meg-alapítója?
10. Ki a „Sába királynője” zeneszer-zője?
11. Ki létesítette Budapesten az első óvodát és mi volt a címe?
12. Melyik évben és melyik napon írta alá Magyarország a trianoni békét?
13. Melyik évben adták át a forgalomnak a budapesti Margithidat?
14. Hol és mikor született a „nemzet csalogánya”?

A 7. számban közölt kérdések megfejtése

1. Az Uj földesúr.
2. Madách Imre „Az ember tragé-diája”.
3. 353 méter.
4. Böttger (Böttinger) János Fri-gyes.
5. Kisfaludy-Társaság 20 aranyas pályadíját.
6. Washington György.
7. 1926. — Bell.
8. Élő alak volt és Károly volt a keresztnéve.
9. Podjebrád cseh királynak 50.000 aranyat.
10. Bajza József költő és kritikus.
11. Szigligeti Ede.
12. Herschel Vilmos német csilla-gász.
13. 1848 március 13-án.

A 7. sz. betűrejtvények megfejtése.
 1. Délibáb. 2. Párisi divat. 4. Nászéj-szaka. 5. Magyar királyi opera. 6. Séta-hangverseuy. 7. Színészczimbora.

BETŰREJTVÉNYEK

A fe & e mén miniszter — s

fej, erőd os i Lilalak

o & t Lő jótékony ige áá A á áááááá

d e e V r

A fel- írtnak vele ○

Kék'sz kazán s 6

A nyír R méh lakás

BSz kártya, lemondás E -Z kártyás teszi főváros

Lila Magyarország története 5 kötet Vsz nem

BETŰPÓTLÓ REJTVÉNYEK

—ír	—og
—kos	—ró
—áp	—erű
—dó	—lom
—ős	—os
—ró	—ip
—ol	—ram
—ét	—igó
—ma	—tas

A 7. sz. képrejtvény megfejtése. 1. Önagsága ruhái. 2. A tábornok.

Betűpótlórejtvény megfejtése. Hegedüs Sándor. Blaha Lujza.

Délibáb

Mary Philbin amerikai filmsztár

SZÉKI

MEGJ